

gemeente Kapelle

Programmabegroting 2027-2030

Programmabegroting 2026-2029

→ www.kapelle.nl

Inhoudsopgave

Programmabegroting 2027-2030 1
Inhoudsopgave 2
Welkom 4
- Gemeenteraad 5
- College B&W 8
- Inleiding 10
- Ontwikkelingen 15
- Opbouw 17

01. Programma Bestuur en veiligheid 20
02. Programma Wonen en voorzieningen 26
03. Programma Sociaal Domein 35
04. Programma Economische versnelling en toerisme 45
05. Programma Klimaat, energie en milieu 51
06. Programma Leefomgeving en mobiliteit 61
Middelen & Overhead 68
Paragrafen 76
- Paragraaf Lokale heffingen 77
- Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing 82
- Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen 107
- Paragraaf Bedrijfsvoering 138
- Paragraaf Verbonden partijen 143
- Paragraaf Financiering 157
- Paragraaf Grondbeleid 161
- Paragraaf Openbaarheid 166

Financiële begroting 167

Reserves....168
Voorzieningen....187
Investeringsplan 2027-2030....199
Geprognotiseerde Balans....201
Meerjarenbegroting....207
Bijlagen....226
Beleidsindicatoren....227
Begroting per taakveld....231
Keuzes in beeld....232

Welkom

Gemeenteraad

Gemeenteraad

VVD
Fractievoorzitter: Sandra Jebbink
Raadsleden: Iman Vleugel, Sacco Westdorp, Wim Karelse

Gemeentebelang
Fractievoorzitter: Jordy van Leeuwen
Raadsleden: Jordy Bosman, Tiny van Loon-Noussen

SGP
Fractievoorzitter: Pim van Dijk
Raadsleden: Pieter Paardekooper, Jeanet Kamerik-Hoekman

CDA
Fractievoorzitter: Maarten Hage
Raadsleden: Ruby Hoorenman

PRO Kapelle
Fractievoorzitter: Annebeth Everz
Raadsleden: Cobie van Zetten

ChristenUnie
Fractievoorzitter: Pierre Kruizinga

College B&W

College B&W

En de bijbehorende portefeuilles

Constantijn Jansen op de Haar

Burgemeester,

Sterk bestuur, Dienstverlening, Veiligheid, toezicht en handhaving, Regionale samenwerking, Burgerzaken, Bedrijfsvoering, Muziekschool Zeeland, Klimaat, energie en milieu.

Jon Herselman

Wethouder,

Sport, Musea, Onderwijshuisvesting, Grondexploitatie woningbouw, Toerisme en recreatie, Grondexploitatie bedrijventerreinen, Grondstoffenbeleid en afvalinzameling, Openbare ruimte, Begraafplaatsen, Mobiliteit, Financiën.

Marco Kleppe

Wethouder,

Onderwijsbeleid, Opvang Oekraïense ontheemden, Opvang asielzoekers, Gezondheid, Inclusieve samenleving, Jeugdhulp, Wmo, WIZ, Armoede en schulden, Welzijnsactiviteiten.

Bas Feijtel

Wethouder,

Dorpshuizen, Cultuur, Volkshuisvesting, Economie, Omgevingsbeleid / Ruimtelijke ontwikkeling, Vergunningverlening en toezicht.

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. Hiermee stelt de raad haar doelstellingen, de kaders en de middelen vast voor het komende begrotingsjaar. En geven we verder invulling aan de ambities en afspraken uit het coalitieakkoord.

De financiële vooruitzichten voor gemeenten blijven onzeker. Hoewel er nog steeds sprake is van tijdelijke ruimte en aanvullende middelen, blijft de structurele verhouding tussen taken en middelen onder druk staan. Vooral de ontwikkelingen binnen het gemeentefonds, de oplopende kosten in het sociaal domein en de gevolgen daarvan voor de meerjarenbegroting vragen om scherpe keuzes. Daarbij blijft ook de ontwikkeling van de rijksbijdragen voor gemeenten een belangrijk aandachtspunt. We maken ons sterk voor een realistische en structurele financiële verhouding tussen rijk en gemeenten.

Deze onzekerheden maken het blijvend belangrijk om gezamenlijk na te denken over de prioriteiten en keuzes voor de komende jaren. Daarbij gaat het niet alleen om wat we willen, maar ook om wat haalbaar is, wat nodig is en wat inwoners daadwerkelijk merken van onze keuzes.

Terugblik beeldvormende raadsvergadering 9 juni 2026

Zoals afgesproken in het presidium is dit jaar opnieuw een beeldvormende raadsvergadering gehouden over de speerpunten en accenten voor de begroting. De raadsfracties hebben daarbij aangegeven wat volgens hen prioriteiten zijn en hoe we om moeten gaan met de financiële ruimte, de uitvoeringskracht en de maatschappelijke opgaven waar we als gemeente voor staan.

Tijdens de avond kwam duidelijk naar voren dat de raad veel waarde hecht aan de basis op orde. Dat betekent investeren in een veilige, leefbare en toegankelijke omgeving, met aandacht voor onderhoud, voorzieningen en de bereikbaarheid van de kernen. Ook de prioriteit voor woningbouw werd breed gedeeld, met nadruk op betaalbaarheid, doorstroming en voldoende aanbod voor starters en senioren. Daarnaast werd het belang genoemd van goede onderbouwing en planning van nieuwe woningbouwlocaties. De raad wil daarbij tijdig betrokken worden bij de keuzes die nodig zijn om de woningbouw verder te versnellen.

In het sociaal domein ligt de nadruk op preventie, ondersteuning dichtbij inwoners en het voorkomen van onnodige groei van de zorgkosten. Daarbij werd ook het belang onderstreept van de kracht van de samenleving, zoals vrijwilligers, mantelzorgers, verenigingen, scholen, kerken en dorpshuizen. Ook veiligheid, mobiliteit, cultuur, het ondernemersklimaat en de kwaliteit van de openbare ruimte kwamen aan de orde. De verschillende bijdragen laten zien dat er breed draagvlak is voor een zorgvuldige afweging: ambities moeten haalbaar zijn en de beschikbare capaciteit en middelen moeten gericht worden ingezet op wat echt nodig en uitvoerbaar is. Dat vraagt om scherpe keuzes, zeker in een tijd waarin financiële ruimte en uitvoeringskracht onder druk staan.

Keuzes in beeld

Net als vorig jaar is in beeld gebracht welke keuzes wel zijn gemaakt, en welke ook niet. Een uitgebreide toelichting hierop vindt u in een bijlage. In de afweging tussen de verschillende inspanningen en ombuigmogelijkheden zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- **We kijken kritisch naar efficiëntie en kostenbeheersing. We benutten tijdelijk financiële mogelijkheden.** In sommige gevallen begroten we strakker dan in eerdere jaren en houden de incidentele middelen die we dit jaar hebben ontvangen achter de hand voor 2028 en verder.
- **We zijn een betrouwbare partner in samenwerkingen.** We ervaren de meerwaarde van sterke, structurele bestuurlijke- en organisatorische samenwerkingen in Zeeland en op de Bevelanden. We zijn een betrouwbare partner in deze samenwerkingen en komen onze afspraken na.
- **We blijven investeren in het aantrekkelijk houden van de kernen. We houden voorzieningen in stand.** We vermijden grote zichtbare ingrepen. We voorkomen definitieve bezuinigingen waar we later spijt van krijgen.
- **We beschermen de meest kwetsbare inwoners.** We kiezen er voor bezuinigingen zo min mogelijk ten koste te laten gaan van de meest kwetsbare inwoners, zoals minima, kinderen en mensen met een zorgbehoefte.
- **We blijven investeren in preventie. We ontzien het verenigingsleven.** In de afgelopen jaren is hard gewerkt om met LINK een belangrijke infrastructuur voor onder andere preventie neer te zetten. Daar blijven we op investeren. Het verenigingsleven is ontzettend belangrijk voor de gemeenschapszin in onze gemeente. We kiezen er voor hier niet op te bezuinigen.
- **We beperken de lastenverhoging voor onze inwoners.** We verhogen de gemiddelde woonlasten met het inflatiepercentage van 2,7%. Zo houden we de kostenstijging voor onze inwoners beperkt.

Financieel kader

Overzicht van de begrotingssaldi over de verschillende jaren.

Structureel begrotingssaldo (bedrag x € 1.000)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten exclusief mutaties in reserves	53.801	60.071	54.681	59.085
Baten exclusief mutaties in reserves	-52.862	-58.559	-52.651	-57.698
Geraamd saldo van baten en lasten	***939***	***1.512***	***2.030***	***1.387***

Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	-997	-915	-1.365	-891
Geraamd resultaat (- = voordeel)	**-58**	**597**	**665**	**496**
Incidentele lasten (excl. reservestortingen)	7.952	13.123	6.525	9.602
Incidentele baten (excl. reserveonttrekkingen)	-7.850	-13.177	-6.619	-10.238
Incidentele toevoegingen reserves	0	0	0	0
Incidentele onttrekkingen reserves	-113	-30	-480	-6
Saldo van incidentele baten en lasten	***-11***	***-84***	***-574***	***-641***
Structureel begrotingssaldo (- = voordeel)	**-47**	**681**	**1.239**	**1.137**

Naar aanleiding van wijzigingen in wet- en regelgeving en nieuwe inzichten in het financieel toezicht heeft Gedeputeerde Staten van Zeeland het geactualiseerde Gemeenschappelijk Financieel toezichtkader Gemeenten 2026 vastgesteld. Belangrijkste wijzigingen hebben betrekking op risicogericht toezicht, verruimde mogelijkheden inzet reserves en onderuitputting kapitaalslasten en personeelskosten. In de begroting 2027 is het geactualiseerd toezichtkader gehanteerd.

Heffingen en belastingen
De gemiddelde woonlasten laten we stijgen met het inflatiepercentage (2,7%). Zo houden we de kostenstijging voor onze inwoners beperkt.

Taakstellingen en stelposten
In de programmabegroting zijn uit oogpunt van kostenbeheersing en op basis van verwachtingen enkele taakstellingen en stelposten opgenomen. Deze taakstellingen en stelposten zijn in onderstaande tabel opgenomen (x € 1.000).

Programma	Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Sociaal Domein	Wmo Huishoudelijke hulp en begeleiding ivm wachtlijsten, lagere lasten	100.000	200.000	200.000	200.000
	Wmo Huishoudelijke hulp ivm uitname uit Algemene Uitkering Gemeentefonds, lagere lasten			593.000	602.000
	Kostenbeheersing jeugdhulp, eigen bijdrage, hogere baten		50.000	50.000	50.000
	Kostenbeheersing jeugdhulp, trajectduur, lagere kosten		41.000	42.000	43.000
	Afbouw gesloten jeugdzorg, lagere kosten	57.000	114.000	114.000	114.000
Klimaat, energie en milieu	Regeling CDOKE, hogere baten		494.000	494.000	494.000

Middelen & Overhead	Stelpost herverdeling gemeentefonds, hogere baten			200.000	400.000

Verwerking gemeenschappelijke regelingen
In juli 2026 zijn de verschillende begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen door de gemeenteraad behandeld. Deze begrotingen en begrotingswijzigingen zijn verwerkt in deze begroting.

Ontwikkelingen

Financiën: scherpe keuzes blijven nodig

De financiële positie van gemeenten is in 2026 verbeterd door de uitkomsten van de voorjaarsnota. Daarmee is voor de korte termijn meer ruimte ontstaan, onder meer door aanvullende middelen voor jeugdzorg en een demping van de terugval in het gemeentefonds. Echter blijft de financiële positie van gemeenten kwetsbaar. De rijksbegroting en de septembercirculaire brengen op onderdelen verlichting, maar nemen de structurele spanning tussen taken en middelen niet weg. Voor de komende jaren komen wel extra middelen beschikbaar, onder meer voor volkshuisvesting, bibliotheken, inburgering, schuldenaanpak en nieuwe wettelijke taken. Tegelijkertijd blijft de periode vanaf 2028 onzeker, mede door de verdere ontwikkeling van de Hervormingsagenda Jeugd, de indexatie van het gemeentefonds en de vraag of de verwachte besparingen op jeugdzorg haalbaar zijn. De VNG benadrukt dat incidentele of taakgerichte middelen geen structurele oplossing bieden voor de disbalans tussen taken en middelen. Voor Kapelle betekent dit dat scherpe keuzes en duidelijke prioriteiten ook in de komende begroting noodzakelijk blijven.

Bedrijfsvoering: uitvoerbaarheid en capaciteit blijven bepalend

De maatschappelijke opgaven waar we als gemeente voor staan worden steeds complexer en vragen om een organisatie die wendbaar, weerbaar en toekomstbestendig is. Tegelijkertijd blijven de krapte op de arbeidsmarkt, de druk op de ambtelijke capaciteit en de toenemende eisen aan informatievoorziening en digitale veiligheid van invloed op onze bedrijfsvoering. In 2027 ligt de nadruk daarom op het verder op orde brengen van processen, het benutten van moderne digitale mogelijkheden zoals AI en het gericht inzetten van onze personele capaciteit. Dat vraagt om prioritering in de uitvoering en keuzes in wat we wel en niet doen. Zo werken we aan een organisatie die past bij de omvang van onze gemeente en de opgaven die op ons afkomen.

Regionale samenwerking: samen optrekken in de regio

De regionale samenwerking blijft in beweging. Op provinciaal niveau krijgt Zeeland 2050 verder vorm als strategische agenda voor de toekomst van Zeeland, met aandacht voor sterke dorpen en steden, economie, onderwijs, zorg, bereikbaarheid en een toekomstbestendige leefomgeving. Ook op de Bevelanden werken we samen aan een gezamenlijke toekomst, waarbij we met Bevelanden 2050 richting geven aan de opgaven die van belang zijn voor onze regio. Voor Kapelle betekent dit dat we actief aansluiten bij de ontwikkelingen in de regio en daarin een betrouwbare partner zijn. Tegelijkertijd bereiden we ons voor op een herziening van onze eigen toekomstvisie, het Strategisch Kompas, naar Kapelle 2050. Daarmee blijven we koers houden in een veranderende regionale context en verbinden we onze lokale ambities met de toekomst van Zeeland en de Bevelanden.

Woningbouwopgave: blijven versnellen en betaalbaar bouwen
De woningbouwopgave blijft één van de belangrijkste ontwikkelingen voor Kapelle. De druk op de woningmarkt houdt aan en vraagt om verdere versnelling van plannen, met aandacht voor betaalbaarheid, doorstroming en verschillende doelgroepen, zoals starters en senioren. De septembercirculaire laat zien dat er extra middelen beschikbaar komen voor volkshuisvesting en onderwijshuisvesting, maar dat neemt de noodzaak niet weg om zelf scherpe keuzes te maken in de programmering en uitvoering. Voor 2027 blijft het van belang om woningbouw niet alleen kwantitatief, maar ook kwalitatief goed vorm te geven. Daarmee werken we aan leefbare kernen en een gemeente waar inwoners kunnen blijven wonen en doorstromen.

Leefomgeving: de basis op orde houden
Ook de kwaliteit van de leefomgeving blijft een belangrijke ontwikkeling. Voor onze inwoners gaat het daarbij om bereikbaarheid, voorzieningen, onderhoud, veiligheid en een goed functionerende openbare ruimte. De financiële ruimte blijft beperkt, waardoor we zorgvuldig moeten afwegen welke ontwikkelingen en investeringen we wel en niet oppakken. Tegelijkertijd blijven beheer en onderhoud, klimaatadaptatie en de kwaliteit van de directe leefomgeving van invloed op hoe inwoners Kapelle ervaren. Juist daarom blijft het nodig om de basis op orde te houden en te investeren in een aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving.

Hervormingsagenda Jeugd: haalbaarheid en beoogd effect
De financiële ruimte voor jeugdzorg is door de voorjaarsnota voor de jaren 2026 en 2027 tijdelijk verbeterd, maar voor de jaren daarna blijft de situatie onzeker. Het kabinet gaat er vanaf 2028 nog altijd van uit dat de Hervormingsagenda Jeugd leidt tot structurele besparingen, terwijl de VNG daar nadrukkelijk vraagtekens bij plaatst. Ook de commissie Van Ark geeft aan dat de haalbaarheid van de beoogde effecten nog niet vaststaat en dat hierover begin 2027 opnieuw advies volgt. Dit moet verder landen in de voorjaarsnota 2027. Voor Kapelle betekent dit dat de ontwikkeling van de jeugdzorgkosten en de rijksbijdrage ook in de komende jaren een belangrijk aandachtspunt blijft. Daarbij blijft het noodzakelijk om in te zetten op preventie, vroegsignalering en ondersteuning dichtbij, om de druk op zwaardere jeugdhulp zo veel mogelijk te beperken.

ZEH-dividend: incidentele opbrengst
De verkoop van de aandelen in ZEH Energy B.V. levert de gemeente Kapelle een eenmalige opbrengst van circa € 14,6 miljoen op. Tegelijkertijd betekent deze verkoop dat de bestaande jaarlijkse dividenduitkering van ongeveer € 1 miljoen per jaar vervalt die op dit moment nog is opgenomen in de begroting. De verkoop zorgt daarmee voor een eenmalige financiële meevaller, maar betekent op langere termijn juist het wegvallen van een structurele inkomstenbron. Het is daarom belangrijk om deze opbrengst niet als extra structurele begrotingsruimte te beschouwen. We moeten ons dus niet rijk rekenen met deze incidentele ontvangst, maar zorgvuldig afwegen hoe deze opbrengst wordt ingezet.

Opbouw

Programma indeling

De indeling van de programma's is gelijk aan de voorgaande jaren. Een aantal producten zijn wel verschoven van programma, bijvoorbeeld 'integrale handhaving' is verschoven van programma 6 naar programma 1 en 'opvang Oekraïners' is verschoven van programma 1 naar programma 2. De opbouw van een programma bestaat uit de vragen 'wat willen we bereiken?', 'wat gaan we daarvoor doen?' en 'wat mag het kosten?'. Alle bedragen zijn in duizendtallen, of anders weergegeven.

Wat willen we bereiken?

Elk programma is voorzien van een intro en een overzicht van de visie, strategische en operationele doelstellingen. Daarmee is snel de essentie van het programma af te lezen. De tekst bij visie komt vanuit het Strategisch Kompas, het coalitieakkoord of een inhoudelijk visiedocument. De tekst bij strategische doelstellingen komt vanuit het coalitieakkoord of inhoudelijke visiedocumenten. De tekst bij operationele doelstellingen komt vanuit inhoudelijke beleidsdocumenten.

Wat gaan we daarvoor doen?

De inspanningen laten zien welke nieuwe activiteiten we het komende begrotingsjaar uitvoeren om onze doelstellingen te behalen. Deze zijn verder uitgewerkt en aangevuld met de (belangrijkste) betrokken stakeholders, de betrokkenheid van de raad, de planning (1e of 2e halfjaar) en de financiën. Reguliere taken en inspanningen zijn benoemd in de inleiding.

Onder financiën is aangegeven wat de financiële impact van de inspanning is. De vermelding 'binnen budget' betekent dat er geen extra budget in de begroting is opgenomen voor de betreffende inspanning. Als er wel meer budget is geraamd is dit aangegeven met 'extra middelen'. Er is alleen een concreet bedrag vermeld als het extra opgenomen budget groter of gelijk is aan € 15.000. Als er extra capaciteit is gemoeid met de uitvoering van een activiteit, dan is dit aangegeven. Incidentele effecten zijn aangegeven met (INC) en structurele effecten met de toevoeging (STR).

In verband met de financiële omstandigheden waar alle gemeentes voor staan, wordt in de begroting ook gekeken naar heroverwegingen binnen bestaand beleid. Om die in beeld te brengen is een bijlage opgenomen in de begroting en toegevoegd aan het raadsadvies.

Wat mag het kosten?

Elk programma eindigt met een financiële uiteenzetting.

Paragrafen

De paragrafen zijn opgebouwd zoals u van ons gewend bent en waar mogelijk aangepast aan dezelfde indeling zoals in de programma's. Vanaf de begroting 2027 zijn gemeenten verplicht een extra paragraaf in de begroting op te nemen over de Wet open overheid (Woo).

Meerjarenraming
In de meerjarenraming is opgenomen welke plannen voor de langere termijn doorwerken in de begroting.

Incidenteel en structureel
Voor structurele baten en lasten geldt in het algemeen, dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd in de begroting staan. Met andere woorden, er is (nog) geen einddatum bekend. Het gaat dus om structureel bestaand beleid. Incidentele baten en lasten betreffen de posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Deze posten zijn tijdig en hebben een einddatum.

Indicatoren
De beleidsindicatoren zijn wettelijk voorgeschreven. Deze zijn toegevoegd aan de bijlage en zijn verder terug te vinden op waarstaatjegemeente.nl. Er is niet altijd een verband met de opgenomen activiteit binnen de programma's. Wanneer indicatoren niet actueel zijn, is dit vermeld.

Begroting 2027	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en veiligheid	6.123	-3.312	2.811
Wonen en voorzieningen	4.958	-1.989	2.969
Sociaal Domein	19.871	-3.239	16.632
Economische versnelling en toerisme	841	-384	457
Klimaat, energie en milieu	2.354	-1.910	444
Leefomgeving en mobiliteit	8.353	-4.010	4.343
Subtotaal programma's	**42.500**	**-14.844**	**27.656**

Middelen	741	-34.162	-33.421
Overhead	6.863	-259	6.604
Vennootschapsbelasting	100	0	100
Totaal	**50.204**	**-49.265**	**939**
Mutaties reserves	0	-997	-997
Geraamd resultaat	**50.204**	**-50.262**	**-58**
Saldo incidentele baten en lasten	7.952	-7.963	-11

01. Programma Bestuur en veiligheid

01. Programma Bestuur en veiligheid

De gemeenteraad, het college en de medewerkers van Gemeente Kapelle zijn facilitator en aanjager van samenwerkingen. Zijn vinden het belangrijk dat iedereen gehoord wordt en brengen actief nieuwe samenwerkingen tot stand. De onderlinge banden in de regio zijn sterk.

We zorgen ervoor dat de gemeente Kapelle een fijne en veilige woon-, werk- en recreatieplek is voor iedereen. Kapelle is een levendige en ondernemende gemeente, waarbij we toezicht houden en optreden tegen excessen.

Wat willen we bereiken?

Visie

De gemeenteraad, het college en de medewerkers van Gemeente Kapelle zijn facilitator en aanjager van samenwerkingen. De drempel naar het gemeentehuis is laag en de onderlinge banden in de regio zijn sterk.

Gemeente Kapelle is een veilige woon-, werk- en recreatieplek voor iedereen.

Strategische doelstellingen

- We opereren in een netwerk en dragen actief bij aan samen-werkingen.
- Het bestuur is zichtbaar en staat midden in de samenleving.
- We stimuleren en faciliteren initiatieven en ideeën door inwoners en ondernemers.
- We streven naar optimale en toegankelijke dienstverlening voor alle inwoners.
- We borgen en verbeteren de leefbaarheid en veiligheid in de gehele gemeente.

Operationele doelstellingen

- We versterken de samenwerking binnen Bestuurlijk Platform de Bevelanden
- We adviseren over het aangaan van een nieuwe gemeenschappelijke regeling tussen de VRZ en de GGD.
- We zetten in op een sterk en zichtbaar bestuur.
- We zijn betrokken bij onze inwoners en leveren maatwerk waar nodig.
- We geven uitvoering aan het Jaarplan VTHV 2027 waarin we een lokale vertaling geven van het Zeeuws Integraal Veiligheidsbeleid en de Zeeuwse Uitvoerings- en handhavingsstrategie.

Wat willen we bereiken?

Sterk bestuur

Een sterk bestuur kenmerkt zich door zichtbaarheid, toegankelijkheid en een stevige positie in de samenleving. Het bestuur is herkenbaar aanwezig en vervult zijn rol op een verbindende manier, die vertrouwen uitstraalt.

Wat gaan we daarvoor doen?

1.01 We zetten debattraining en teambuilding in voor de raadsleden.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Gemeenteraad	Informeren	X	X	Extra middelen	INC

1.02 We starten met de voorbereidingen om te komen tot een toekomstvisie Kapelle 2050.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
N.v.t.	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

Wat willen we bereiken?

Toezicht, Handhaving en Veiligheid

We zorgen voor een veilige en aantrekkelijke woon-, leef- en werkomgeving door goede voorlichting, duidelijke communicatie en een verantwoorde inzet van toezicht en handhaving. We zetten in op een robuuste handhaving, waarbij samenwerking binnen de regio en met andere handhavingspartners een voorwaarde is. Toezicht en handhaving zijn gericht op het naleven van regels, niet op het uitdelen van boetes.

Wat gaan we daarvoor doen?

1.02 We voeren onderzoek uit naar de toekomstbestendigheid van de brandweerkazernes.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Brandweer	Informeren	X		Binnen budget	INC

1.03 We huren extra toezichtcapaciteit in voor het Strandje Wemeldinge in de weken voor de zomervakantie.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Politie	Informeren	X		Extra middelen	INC

1.04 We volgen de ontwikkelingen met betrekking tot de mogelijke samenvoeging van de VRZ met de GGD. Wij informeren u over de uiteindelijke besluitvorming en de eventuele financiële consequenties.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
VRZ, GGD, Zeeuwse gemeenten	Besluiten	X	X	Binnen budget	INC

Wat willen we bereiken?

Regionale samenwerking

We werken samen in verschillende verbanden zoals de K80, het Overleg Zeeuwse Overheden en het Samenwerking de Bevelanden.

Wat gaan we daarvoor doen?

1.05 We organiseren de VZG-dag 2027.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Zeeuwse overheden	Informeren	X	X	Extra middelen € 25.000,-	INC

Programma 01 - Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	2026	2027	Verschil
Lasten			
1. Bestuur en veiligheid			
101. Sterk bestuur	**1.162**	**2.471**	**1.309**
102. Dienstverlening	**51**	**55**	**4**
103. Digitalisering en datagedreven werken	**31**	**46**	**15**
104. Veiligheid	**2.600**	**2.881**	**280**
105. Burger- en overheidsparticipatie	**8**	**8**	**0**
106. Regionale samenwerking	**241**	**266**	**25**
107. Burgerzaken	**452**	**397**	**-55**
Totaal 1. Bestuur en veiligheid	**4.545**	**6.123**	**1.578**
Baten			
1. Bestuur en veiligheid			
101. Sterk bestuur	**0**	**-1.295**	**-1.295**
104. Veiligheid	**-1.812**	**-1.700**	**112**
107. Burgerzaken	**-320**	**-318**	**3**
Totaal 1. Bestuur en veiligheid	**-2.132**	**-3.312**	**-1.180**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.413**	**2.811**	**398**
Gerealiseerd resultaat	**2.413**	**2.811**	**398**

02. Programma Wonen en voorzieningen

02. Programma Wonen & Voorzieningen

Kapelle is een fijne gemeente om te wonen, met waardering voor de voorzieningen, hoge kwaliteit van leven en een aantrekkelijke woonomgeving. Het is een plek waar mensen, zodra ze er eenmaal wonen, niet meer weg willen. Gemeente Kapelle streeft naar een aantrekkelijk woonklimaat voor alle inwoners. We kennen een hoog voorzieningenniveau door bijvoorbeeld winkels, sportfaciliteiten, scholen en recreatiemogelijkheden. De gemeente Kapelle is een gemeente met stedelijke voorzieningen en een dorps karakter dat we koesteren en versterken.

Wat willen we bereiken?

Wat willen we bereiken?

Visie

Ons toekomstig woningaanbod biedt woonruimte voor iedereen. Daarom sturen we op een zorgvuldige balans tussen doelgroepen en type woningen. In het kader van leefbaarheid en aantrekkelijkheid van onze gemeente hechten we aan het behoud van diversiteit in het aanbod van (culturele) voorzieningen. Verenigingen hebben een belangrijke sociale functie in onze gemeente.

Strategische doelstellingen

- We voorzien in voldoende nieuwbouw voor de diverse doelgroepen op basis van de ambities uit de Woondeal.
- We werken aan een regionale balans van de woningmarkt, en verdelen de aandachtsgroepen waar mogelijk evenredig over de gemeenten. Kapelle neemt hierin haar deel.
- Het Kapelse onderwijs heeft goede, kwalitatieve huisvesting.
- We blijven investeren in kwalitatief goede voorzieningen. En faciliteren hierin waar nodig.

Operationele doelstellingen

- We zetten in op de versnelling van de woningbouw en bouwen woningen voor verschilende doelgroepen.
- We voeren verplichtingen voortkomend uit de Spreidingswet uit.
- Bij ontwikkel-locaties dicht bij voorzieningen zetten we in op voldoende levensloop-woningen.
- We zorgen voor passende onderwijs-huisvesting.
- We streven naar het behoud van onze voorzieningen. Het (hoog)waardig voorzieningenniveau vormt een belangrijke basis voor een aantrekkelijke gemeente.

Wat willen we bereiken?

Sociale samenhang door passende voorzieningen

Kapelle is een aantrekkelijke woongemeente met een (hoog)waardig voorzieningenniveau. Het in stand houden van deze voorzieningen vormt een belangrijke basis om de gemeente aantrekkelijk te houden. De dorpshuizen zijn een belangrijke ontmoetingsplek voor onze inwoners. De afgelopen jaren is flink geïnvesteerd in de verduurzaming van deze voorzieningen. De komende jaren werken we aan de toekomstbestendigheid van de dorpshuizen en de maatschappelijke functie hiervan volgens de Vastgoed strategie en routekaart.

Wat gaan we daarvoor doen?

2.01 We bereiden de nieuwbouw van IKC Juliana van Stolberg voor.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Juliana van Stolbergschool	Besluiten	X	X	Binnen budget	INC

2.02 We bereiden de locatiekeuze voor Speciale Scholen Kapelle voor.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Meander Onderwijs	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

2.03 We voeren werkzaamheden uit aan schoolgebouw De Linge, zodat het gebouw bruikbaar blijft voor onderwijs tot realisatie van een toekomstbestendig gebouw.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
De Linge	Besluiten	X	X	€ 50.000,-	Investering

Wat willen we bereiken?

De beste onderwijskansen voor alle Kapelse kinderen

In Kapelle vinden we het belangrijk dat ieder kind de beste kansen krijgt om zich te ontwikkelen en talenten te benutten. Goed onderwijs is daarbij een belangrijke basis. Daarom werken we aan toekomstbestendige schoolhuisvesting. Kinderen en onderwijsprofessionals verdienen een veilige, gezonde en inspirerende omgeving om te leren en te werken.

Tegelijkertijd ontwikkelen we nieuw onderwijsachterstandenbeleid. Hiermee willen we kansenongelijkheid vroegtijdig aanpakken en kinderen die extra ondersteuning nodig hebben beter bereiken. We investeren daarbij in samenwerking tussen scholen, kinderopvang, ouders en de gemeente. We streven ernaar om meer kinderen te bereiken en deel te laten nemen aan de bestaande voor- en vroegschoolse educatie van de kinderopvangpartners. Zo werken we samen aan een gemeente waarin ieder kind, ongeacht achtergrond of thuissituatie, de ruimte en ondersteuning krijgt om zich optimaal te ontwikkelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

2.04 We stellen een onderwijsachterstandenbeleidsplan (OAB) op en geven hier uitvoering aan.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC

GGD, kinderopvangorganisaties, ouders, het Wijshuis	Informeren	X	Binnen budget: SPUK OAB	STR

Wat willen we bereiken?

Wonen voor iedereen

De gemeente Kapelle groeit. Dat vraagt om heldere keuzes in waar en hoe we bouwen, én hoe we onze voorzieningen op peil houden. We vertalen de woningbouwambitie naar concrete plannen per kern, gekoppeld aan de Woon(zorg)visie en Zeeland2050. Daarbij hoort aandacht voor betaalbare woningen, ouderenhuisvesting, aandachtsgroepen en leefbare wijken en dorpen.

Naast de reguliere woningbouw zorgen we voor opvang voor Oekraïense ontheemden en asielzoekers. Op dit moment wonen er ruim 120 Oekraïense ontheemden in onze gemeente in onze twee tijdelijke gemeentelijke opvanglocaties; in Kapelle en Wemeldinge. De verwachting is dat de huidige 'Richtlijn Tijdelijke Bescherming' afloopt in 2028. Dat betekent dat de verantwoordelijkheid voor de gemeente waarschijnlijk zal verschuiven van opvang naar huisvesting en begeleiding. In de komende periode maken we met elkaar afspraken over de inrichting van deze verschuiving in taken en over de toekomst van de opvanglocaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

2.05 We stellen een volkshuisvestingsprogramma (VHP) op, op basis van de Wet versterking regie volkshuisvesting.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Provincie Zeeland	Besluiten	X		Extra middelen € 20.000,-	INC

2.06 We stellen een volkshuisvestingsverordening op, op basis van de Wet versterking regie volkshuisvesting.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Samenwerking de Bevelanden - Actielijn Wonen	Besluiten	X	X	Extra middelen € 20.000,-	INC

2.07 We herzien het beleid huisvesting arbeidsmigranten.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Samenwerking de Bevelanden - Actielijn Wonen, Werkgevers, Uitzendbureaus en Huisvesters	Besluiten		X	Binnen budget	INC

2.08 We bereiden de woningbouwontwikkeling op de ijsbaan in Kapelle voor.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Inwoners, Provincie Zeeland	Besluiten	X	X	Binnen budget	INC

2.09 We voldoen aan de opgave vanuit de Spreidingswet en de daaruit voortvloeiende Zeeuwse afspraken.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
COA, Zeeuwse gemeenten, Provincie Zeeland	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

2.10 We zetten de opvang voor Oekraïense ontheemden voort.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Grondeigenaren, Rijksoverheid	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

2.12 We stellen een routekaart op voor toekomstige gebiedsontwikkelingen

(eventuele toelichting)

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC

Wat willen we bereiken?

GREX- woningbouw

De gemeente Kapelle groeit. Dat vraagt om heldere keuzes in waar en hoe we bouwen, én hoe we onze voorzieningen op peil houden. We vertalen de woningbouwambitie naar concrete plannen per kern, gekoppeld aan de Woon(zorg)visie en Zeeland2050. Daarbij hoort aandacht voor betaalbare woningen, ouderenhuisvesting, aandachtsgroepen en leefbare wijken en dorpen. Een sleutelproject om invulling te geven aan de woningbouwambitie betreft de ontwikkeling van een nieuwe wijk in Kapelle-Biezelinge. Waarbij we verdichten we en differentiëren in bouwhoogte. Tegelijkertijd beschermen we de dorpsidentiteit en de kwaliteit van de leefomgeving. Naast Zuidhoek 4 zijn er enkele lopende GREX-en, deze komen hier niet specifiek aan bod maar worden zoals gebruikelijk jaarlijks herzien.

Wat gaan we daarvoor doen?

2.11 We stellen de eerste wijziging omgevingsplan voor Zuidhoek 4 op, daarna starten we met het bouwrijp maken.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Omwonenden	Besluiten	X	X	Binnen budget	INC

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	2026	2027	Verschil
Lasten			
2. Wonen en voorzieningen			
201. Sociale samenhang door passende voorzieningen	**2.534**	**2.747**	**213**
202. De beste onderwijskansen voor alle Kapelse kinderen	**1.466**	**1.830**	**364**
203. Wonen voor iedereen	**149**	**163**	**15**
204. Cultureel erfgoed	**124**	**149**	**26**
205. Accommodaties	**66**	**68**	**2**
206. GREX - woningbouw	**3.530**	**3.597**	**67**
Totaal 2. Wonen en voorzieningen	**7.868**	**8.555**	**687**
Baten			
2. Wonen en voorzieningen			
201. Sociale samenhang door passende voorzieningen	**-1.032**	**-1.044**	**-12**
202. De beste onderwijskansen voor alle Kapelse kinderen	**-422**	**-473**	**-51**
203. Wonen voor iedereen	**-403**	**-382**	**21**
204. Cultureel erfgoed	**-1**	**-1**	**0**
205. Accommodaties	**-88**	**-89**	**-1**
206. GREX - woningbouw	**-3.530**	**-3.597**	**-67**
299. Mutatie reserves	**-410**	**-667**	**-256**
Totaal 2. Wonen en voorzieningen	**-5.887**	**-6.253**	**-366**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**1.981**	**2.302**	**321**
Gerealiseerd resultaat	**1.981**	**2.302**	**321**

03. Programma Sociaal Domein

Inleiding

Iedereen in de gemeente Kapelle kan meedoen. Elke inwoner telt. We zetten in op positieve gezondheid, preventie en passende ondersteuning. Dit doen we niet alleen, maar samen in een netwerk van vrijwilligers, maatschappelijke partners en verenigingen. De sociale samenhang is groot. Kapelle is een dorpsgemeente waarin mensen elkaar nog echt kennen. Over het algemeen zijn inwoners behulpzaam en staan voor elkaar klaar. Tegelijkertijd zijn niet alle kwetsbare inwoners in beeld, terwijl zij soms wel hulp nodig hebben.

We willen dat iedereen kan meedoen in de samenleving, ongeacht leeftijd of beperkingen, ongeacht of je veel of weinig te besteden hebt of welke taal je spreekt. Dit doen we in eerste instantie door te zorgen dat onze sociale basis op orde is. De lokale kracht van onze dorpen en ons verenigingsleven dragen eraan bij dat we naar elkaar omkijken in onze gemeente. Waar nodig en waar mogelijk dragen we bij aan deze sociale basis door vrijwilligers, verenigingen en mantelzorgers te ondersteunen. We willen dat iedereen (mentaal) gezond is en blijft. Dat kinderen veilig kunnen opgroeien. Dat iedereen voldoende geld heeft om de maand door te komen en er geen problematische schulden zijn. Dit alles is niet voor iedereen mogelijk. Voor de meest kwetsbare inwoners vormt de gemeente een vangnet; we zijn verantwoordelijk voor de zorg en ondersteuning aan onze inwoners door uitvoering te geven aan onder andere de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet. Bij ons lokale team LINK kunnen inwoners terecht voor informatie en advies over zorg, welzijn en financiën. Naast advies biedt LINK hulp en ondersteuning en zoekt mee naar een passende oplossing of de juiste hulpverlening. Gemeente Kapelle maakt deel uit van een aantal Gemeenschappelijke Regelingen (GR) met wie we samen onze zorg inkopen en/of die namens de gemeente taken uitvoeren in het Sociaal Domein. Dit zijn GR de Bevelanden afdeling Werk, Inkomen en Zorg (WIZ), de Betho, Regionaal Bureau Leerplicht, de GR Sociaal Domein en Jeugdregio en de GGD, maar ook de Zeeuwse Muziekschool is een GR die taken voor ons uitvoert. Het Sociaal Domein staat voor een aantal grote uitdagingen. Kapelle vergrijst en ontgroent, kwetsbare groepen zoals (dementerende) ouderen maar ook mensen met psychiatrische en verstandelijke problematiek moeten steeds langer thuis blijven wonen, terwijl het mantelzorgpotentieel afneemt. Daarnaast zien we een toename van mensen met schulden en is een deel van onze inwoners laaggeletterd. Kwetsbare inwoners zijn niet altijd bekend en zorg en ondersteuning is nog te verkokerd.

Wat willen we bereiken?

Wat willen we bereiken?

Visie

We zetten inwoners in hun kracht en bevorderen de zelfredzaamheid waardoor minder Kapelse inwoners een beroep hoeven doen op professionele ondersteuning vanuit het Sociaal Domein, zoals Wmo-maatwerkvoorzieningen, jeugdhulp en bijstand. De gemeente blijft een vangnet bieden in de vorm van regelingen en voorzieningen voor inwoners die niet mee kunnen doen.

Strategische doelstellingen

- Het sociaal en medisch domein werken samen aan duurzaam, toegankelijke, betaalbare en kwalitatieve zorg en ondersteuning.
- Kapelle is een veerkrachtige, inclusieve en zorgzame samenleving waarin inwoners elkaar ontmoeten, naar elkaar omkijken en bijdragen aan elkaars welzijn.
- Het Stevig Lokaal Team LINK vormt een deskundige, toegankelijke en betrouwbare lokale basis in het sociaal domein waar passende, integrale hulp en ondersteuning dicht bij de inwoner wordt georganiseerd.
- We richten ons op menselijke maat met sturing op de kosten. Onze hulp is effectief en noodzakelijk.

Operationele doelstellingen

- We organiseren de basisfunctionaliteit en op diverse leefgebieden uit het Aanvullend Zorg- en Welzijnakkoord (AZWA).
- We waarderen en ondersteunen onze vrijwilligers, mantelzorgers, lokale initiatieven, verenigingen en kerken die bijdragen aan maatschappelijke thema's.
- We ontwikkelen LINK door tot een Stevig Lokaal Team zoals bedoeld volgens de hervormingsagenda jeugd.
- We geven uitvoering aan de aanbevelingen uit het onderzoek naar de jeugdzorgkosten in Kapelle.

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendig cultureel aanbod

We willen een toekomstbestendig cultureel aanbod.

Wat gaan we daarvoor doen?

3.12 We onderzoeken de toekomstbestendigheid van het Zeeuws Fruit Museum en betrekken hierbij de uitvoering van de nieuwe visie en missie van het Zeeuws Fruit Museum.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Stichting Musea De Bevelanden	Informeren		X	Binnen budget	STR

3.13 We werken toe naar een toekomstbestendige organisatie voor het muziekonderwijs in Zeeland.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
GR Muziekschool Zeeland	Informeren		X	€ 25.000,-	STR

Wat willen we bereiken?

Positieve gezondheid

We willen dat iedereen naar zijn of haar mogelijkheden kan meedoen in de samenleving en dat onze inwoners mentaal en fysiek gezond zijn en blijven. Vanuit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) hebben we de taak om zorg, welzijn en preventie met elkaar te verbinden . Het doel is het toegankelijk en betaalbaar houden van ondersteuning en zorg, met een verschuiving van (medische) zorg naar gezondheid en welzijn. Landelijk is afgesproken dat een aantal functies op het snijvlak van zorg en sociaal domein in 2030 beschikbaar is voor alle inwoners die dat nodig hebben. Deze functies worden basisfunctionaliteiten genoemd. Ze dragen eraan bij dat inwoners kansrijk kunnen opgroeien, een gezonde leefstijl en mentale gezondheid hebben, vitaal ouder worden en dat gezondheidsachterstanden verminderen.

Wat gaan we daarvoor doen?

3.01 We organiseren de basisfunctionaliteiten uit het AZWA.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Inwoners, huisartsenpraktijken, fysiotherapeuten, zorgaanbieders	Informeren	X	X	Binnen budget: SPUK AZWA	INC

Wat willen we bereiken?

Een sterke sociale basis

De sociale basis is het geheel van informele netwerken (buren, groepen, verenigingen, familie) en laagdrempelige voorzieningen. In de sociale basis gaat het erom dat inwoners elkaar ontmoeten, zelfredzaam zijn en problemen in een vroegtijdig stadium worden voorkomen. De pedagogische basis is hier onderdeel van en draagt specifiek bij aan een veilige en stimulerende omgeving voor alle kinderen en jongeren. We willen een sterke sociale basis en hebben hierin als gemeente een faciliterende en aanjagende rol. In eerste instantie ondersteunen inwoners elkaar binnen hun eigen netwerken, zo nodig aangevuld door vrijwilligers en voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

3.02 We borgen en versterken de pedagogische basis zodat kinderen en jongeren in Kapelle gezond en veilig opgroeien.

De pedagogische basis is het deel van de sociale basis dat bijdraagt aan het opgroeien, opvoeden en ontwikkelen van kinderen en jongeren. Het gaat om de kwaliteit van sociale relaties en van fysieke en online leefomgevingen waarin ouders, opvoeders, kinderen en jongeren elkaar ontmoeten en ondersteunen. In 2027 onderzoeken we hoe we de pedagogische basis verder kunnen versterken.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Onderwijs, kinderopvang, coalitie kansrijke start, Jeugdgezondheidzorg, jongerenwerk, zorgaanbieders, enz.	Informeren	X	X	Binnen budget	STR

3.03 We versterken plekken waar inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt elkaar kunnen ontmoeten, meedoen en zich kunnen ontwikkelen en zo nodig creëren we nieuwe plekken.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Maatschappelijke organisaties	Informeren	X		Binnen budget	STR

3.04 We vergroten de bewustwording rondom inclusie en toegankelijkheid bij medewerkers, inwoners en ondernemers.

We geven uitvoering aan de Lokale Inclusie Agenda. Dit doen we door de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma uit te voeren. We willen met trainingen en bewustwording inclusie en toegankelijkheid onder de aandacht brengen bij medewerkers, inwoners en ondernemers.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC

Inwoners, belangenorganisaties, zorgorganisaties, onderwijs, ondernemers	Informeren	X	X	Extra middelen € 17.000,-	INC (2027 en 2028)

3.14 We evalueren de Kindergemeenteraad.

De Kindergemeenteraad Kapelle Kapelle is in 2023 ingesteld naar aanleiding van een motie van PvdA en CDA. Na 5 jaar gaan we evalueren.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Kindergemeenteraad en voormalige Kindergemeenteraadsleden, onderwijs	Informeren	X		Binnen budget	INC

Wat willen we bereiken?

Een toegankelijk en beheersbaar Sociaal Domein

De uitvoering van de gemeentelijke taken staat onder druk. Onze samenleving vergrijst en ontgroent. De zorgvraag in onze samenleving stijgt en wordt complexer, terwijl er steeds minder mensen zijn om (mantel)zorg te leveren. Daarnaast ontvangen we minder Rijksmiddelen of incidentele middelen via Specifieke Uitkeringen. We willen dat zorg beschikbaar blijft voor inwoners die dit nodig hebben, maar ook dat de zorg op langere termijn betaalbaar blijft.

Wat gaan we daarvoor doen?

3.09 Op basis van het onderzoek naar de jeugdzorgkosten in Kapelle stellen we een plan van aanpak op.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC

Zorgaanbieders	Besluiten		X	X	pm	STR

3.10 We onderzoeken de mogelijkheid voor een pilot om inwoners die langdurig in de bijstand zitten meer persoonlijke aandacht te geven.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
GR de Bevelanden	Informeren		X	Extra middelen € 60.000,-	INC (overheveling 2026)

JR: Deze meenemen bij 2e berap en bijbehorende begrotingswijziging voor 2027.

3.11 We onderzoeken de mogelijkheden in het voorliggend veld met als doel Wmo-indicaties indien mogelijk te voorkomen.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
GR De Bevelanden WIZ, zorgaanbieders	Informeren		X	Binnen budget	STR

3.15 We werken aan een toekomstbestendige uitvoering van de Participatiewet.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC

GR De Betho, GR de Bevelanden	Informeren	X	X	Binnen budget	STR

Wat willen we bereiken?

Stevig Lokaal Team LINK

Vanuit de Hervormingsagenda Jeugd, die in Zeeland vertaald is in de Zeeuwse regiovisie jeugd, hebben we de opdracht een Stevig Lokaal Team te ontwikkelen. Het lokaal team beoordeelt hulpvragen (van -9 maanden tot 100+ jaar) integraal en levert (lichte) basishulp. LINK is een team van interne en externe professionals en vormen dit Stevig Lokaal Team voor Kapelle.

Wat gaan we daarvoor doen?

3.05 We voegen disciplines toe aan het lokale team LINK.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
GR De Bevelanden WIZ, SMWO, GGD, zorgaanbieders	Informeren	X		Extra middelen € 60.000,-	STR

3.06 We bieden kortdurende lichte (jeugd)hulp aan.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Zorgaanbieders, Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland	Informeren	X		Binnen budget	STR

3.07 We voeren casusregie volgens 1Gezin, 1Plan, 1Regisseur.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
GR De Bevelanden WIZ, zorgaanbieders	Informeren	X	X	Binnen budget	STR

3.08 We maken werkafspraken met GR de Bevelanden (WIZ) over de maatschappelijke participatie van inwoners met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
GR de Bevelanden (WIZ)	Informeren	X		Binnen budget	STR

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	2026	2027	Verschil
Lasten			
3. Sociaal Domein			
301. Positieve gezondheid	**2.822**	**3.032**	**209**
302. Inclusieve samenleving	**754**	**835**	**81**
303. Ondersteunen kwetsbare inwoners	**15.970**	**16.004**	**35**
Totaal 3. Sociaal Domein	**19.546**	**19.871**	**325**
Baten			
3. Sociaal Domein			
301. Positieve gezondheid	**-777**	**-388**	**389**
302. Inclusieve samenleving	**-50**	**-50**	**0**
303. Ondersteunen kwetsbare inwoners	**-2.400**	**-2.800**	**-401**
399. Mutatie reserves	**0**	**-27**	**-27**
Totaal 3. Sociaal Domein	**-3.227**	**-3.266**	**-39**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**16.319**	**16.605**	**286**
Gerealiseerd resultaat	**16.319**	**16.605**	**286**

04. Programma Economische versnelling en toerisme

De kernen in de gemeente bruisen en het toerisme vergroot het woongenot doordat het zorgt voor extra levendigheid. De aanwezigheid van water draagt, samen met het groene landschap, bij aan de charme en het toeristisch potentieel. Daarnaast kent de gemeente Kapelle een zeer actieve en ondernemende gemeenschap. De gemeente staat bekend als vooruitstrevend, met een focus op ontwikkeling en groei.

We werken samen binnen Samenwerking de Bevelanden en Regiobureau Zeeland (OZO) op het gebied van economie, duurzaamheid en recreatie en toerisme. We ondersteunen en inspireren onze ondernemers waar nodig bij hun ideeën, leggen bedrijfsbezoeken af en promoten de Kapelse ondernemers actief via onze gemeentelijke kanalen en de Bloesem van Zeeland. We geven uitvoering aan het Masterplan Wemeldinge recreatie en toerisme en de Boulevardvisie waarbij we Wemeldinge als toeristische trekpleister in onze gemeente profileren. Daarnaast zetten we samen met ondernemers stappen op het gebied van de detailhandelvisie. We stimuleren het onderlinge contact met en tussen de ondernemers.

Wat willen we bereiken?

Wat willen we bereiken?

Visie

Ondernemers zijn belangrijk voor de gemeente. Ze zorgen voor werkgelegenheid, bedrijvigheid en levendigheid en dragen bij aan het woongenot. We faciliteren ondernemers met ideeën die het wonen in onze gemeente nog aantrekkelijker maken en richten ons op uitstekend contact tussen ondernemers onderling en met de gemeente.

Wemeldinge als toeristische trekpleister in Zeeland, landelijk toerisme op andere plekken in de gemeente.

Strategische doelstellingen

- We versterken de toeristische aantrekkelijkheid van Wemeldinge. We houden rekening met de verschillende belangen.
- Kapelle is een ondernemende gemeente, waar ondernemers zich graag vestigen. We streven naar kwalitatieve bedrijventerreinen.
- We faciliteren bestaande bedrijven en bieden hen de mogelijkheid zich te blijven ontwikkelen.
- We stimuleren bedrijven om aan de slag te gaan met Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).
- We willen een aantrekkelijk winkelbestand in de gemeente.

Operationele doelstellingen

- We geven uitvoering aan het Masterplan Wemeldinge en de Boulevard-visie.
- We benutten de mogelijkheden vanuit Interreg, Leader en Gebiedsinvesteringen Net op Zee voor de toekomst-bestendige beleving voor jong en oud.
- We ondersteunen MKB ondernemers om toekomstbestendig te worden en te blijven.
- We geven uitvoering aan de detailhandel-visie samen met stakeholders.
- We stellen een Ruimtelijk Economisch plan op.
- We maken plannen om nieuwe bedrijven-terrein te realiseren.

Wat willen we bereiken?

Economische versnelling

We richten ons op het versterken van het ondernemingsklimaat en het bevorderen van een vitale detailhandelsstructuur in Kapelle. Daarbij zetten wij in op promotie, ondersteuning van ondernemers en de uitvoering van de detailhandelsvisie.

Wat gaan we daarvoor doen?

4.01 We leveren een bijdrage aan het ondersteunen van ondernemers en we organiseren bijeenkomsten voor ondernemers.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Ondernemers	Informeren	X	X	Binnen budget	STR

4.02 We maken Kapelle aantrekkelijker volgens de detailhandelsvisie.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Ondernemers, Verenigingen	Informeren	X	X	Binnen budget	STR

4.03 Voor onderdelen uit de detailhandelsvisie verkennen we subsidiemogelijkheden en zetten we waar nodig externe expertise in.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Rijksoverheid	Informeren	X	X	Extra middelen € 40.000,-	STR

Wat willen we bereiken?

Toerisme en recreatie

Met het Masterplan Wemeldinge Toerisme en Recreatie werken wij aan een toekomstbestendige en aantrekkelijk Wemeldinge. Onderdeel hiervan is de Boulevardvisie, waarmee wij inzetten op een kwaliteitsimpuls voor de boulevard en de directe omgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

4.05 Wij verkennen de subsidiemogelijkheden voor de verschillende onderdelen van de Boulevardvisie en schakelen waar nodig externe expertise in.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Rijksoverheid	Informeren	X	X	Extra middelen € 35.000,-	STR

4.06 We begeleiden het project Interreg Beleefbare Schelde in relatie tot Geopark.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC

Inwoners, ondernemers, Nationaal Park Oosterschelde	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

Wat willen we bereiken?

Bedrijventerrein

Wij hebben de ambitie om in Kapelle en Wemeldinge een toekomstig nieuw bedrijventerrein te ontwikkelen. Hiermee beogen wij te voorzien in de behoefte aan bedrijfsruimte en de economische ontwikkeling van onze gemeente te versterken. De realisatie is afhankelijk van nadere planuitwerking, besluitvorming en externe ontwikkelingen, waardoor de ontwikkeling niet zonder meer kan worden gegarandeerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

4.08 We vervolgen het onderzoek voor een nieuw bedrijventerrein in Kapelle (uitbreiding Smokkelhoek 2).

We ontwikkelen plannen voor een nieuw bedrijventerrein in Kapelle (uitbreiding Smokkelhoek).

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Ondernemers, stakeholders, provincie Zeeland en Bevelandse gemeenten	Besluiten	x	x	Binnen budget	INC

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	2026	2027	Verschil
Lasten			
4. Economische versnelling en toerisme			
401. Economische versnelling	**135**	**154**	**19**
402. Toerisme en recreatie	**171**	**307**	**136**
403. GREX - bedrijfsterrein	**333**	**380**	**47**
Totaal 4. Economische versnelling en toerisme	**639**	**841**	**202**
Baten			
4. Economische versnelling en toerisme			
402. Toerisme en recreatie	**-4**	**-4**	**0**
403. GREX - bedrijfsterrein	**-333**	**-380**	**-47**
499. Mutatie reserves	**-2**	**-34**	**-32**
Totaal 4. Economische versnelling en toerisme	**-339**	**-418**	**-79**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**300**	**423**	**123**
Gerealiseerd resultaat	**300**	**423**	**123**

05. Programma Klimaat, energie en milieu

Binnen het programma Klimaat, Energie en Milieu (KEM) voeren we ons duurzaamheids- en afvalbeleid uit. Vanuit de duurzaamheidsagenda werken we aan de bouwstenen Klimaatbestendige Leefomgeving, Duurzame Mobiliteit, Warmte in de Gebouwde Omgeving, Natuur en Biodiversiteit, Waterstof, Elektriciteit, Circulaire Gemeente en Eigen Organisatie. Vanuit de bouwstenen ondersteunen we inwoners en ondernemers met het verduurzamen van hun woning en bedrijf, zorgen voor een groene leefomgeving, trekken we het initiatief voor een aftakking op de waterstofbackbone, zorgen we voor voldoende laadpalen en ondersteunen we initiatiefnemers voor het opwekken van duurzame energie. We zorgen vanuit het afvalbeleid voor het inzamelen van huishoudelijk afval.

Wat willen we bereiken?

Wat willen we bereiken?

Visie

We maken vaart met duurzaamheid. Met de duurzaamheidsagenda geven we, maatschappelijk gedragen, lokaal invulling aan het verduurzamen van de leefomgeving, samenleving en gemeentelijke organisatie. Het uiteindelijke doel is 49% CO2-reductie in 2030 en 95% in 2050.

Strategische doelstellingen

- We verduurzamen de gebouwde omgeving.
- We zorgen voor voldoende opwek van duurzame energie. En dragen bij aan een robuust energienet.
- We stimuleren en faciliteren inwoners en ondernemers in het maken van circulaire keuzes.
- Gemeente Kapelle heeft een groene, natuurlijke en klimaat-bestendige leefomgeving.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld door de eigen organisatie te verduurzamen.
- We voeren onze wettelijke taak uit om bij alle huishoudens het afval in te zamelen.

Operationele doelstellingen

- We voeren de verduurzamings-plannen voor Schore en Overtieringe uit, en werken verder aan energiearmoede en het ZIP.
- We werken samen met de netbeheerders en zoeken actief naar alternatieve energie-bronnen, zoals waterstof.
- We stimuleren circulaire initiatieven door bewustwording, trainingen en het samenbrengen van partijen.
- We werken hitteprotocollen uit en werken samen met partners aan voldoende zoetwater-beschikbaarheid.
- Duurzaamheid werkt door in het inkoop-beleid, de bedrijfsvoering en mobiliteit.
- We passen het afvalbeleid aan om zo weinig mogelijk restafval per inwoner in te zamelen.

Wat willen we bereiken?

Algemeen

Wat gaan we daarvoor doen?

5.00 We dragen bij aan de samenwerking Zeeuwse gemeenten op energietransitie en CO2 reductie

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Zeeuwse gemeenten	Informeren	X	X	Extra middelen	INC

Wat willen we bereiken?

Afvalstoffenheffing

Gemeenten zijn wettelijk verplicht om huishoudelijk afval in te zamelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

5.03 We onderzoeken continu de mogelijkheden om de hoeveelheid restafval per inwoner te verminderen door beter scheidingsgedrag bij de inwoners te stimuleren.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Inwoners	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

Wat willen we bereiken?

Circulaire gemeente

De vraag naar grondstoffen neemt toe, terwijl de voorraad minder wordt. Door slimmer om te gaan met grondstoffen, kunnen mensen in de toekomst leven op een gezonde planeet. Met als resultaat een duurzame en sterke economie.

Wat gaan we daarvoor doen?

5.04 We geven uitvoering aan het Zeeuwse beleid Circulaire Economie 2025-2028 en de bijbehorende uitvoeringsagenda. De aandacht ligt op bouw en gebouwde omgeving, infrastructuur en openbare ruimte, afval en grondstoffen, inkoop en consumptie.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Zeeuwse gemeenten, inwoners, ondernemers	Informeren	X	X	Binnen budget	STR

Wat willen we bereiken?

Elektriciteit

Duurzame elektriciteit wordt opgewekt uit hernieuwbare bronnen. Zoals wind- en zonne-energie. Deze energiebronnen zorgen ervoor dat de CO2-uitstoot vermindert. Deze bouwsteen gaat over de volgende energiesystemen: zonne-energie op gebouwen, zonne-energie op gronden en kleine windturbines.

Wat gaan we daarvoor doen?

5.08 We werken samen met netbeheerders, overheden en ondernemers om de effecten van netcongestie tegen te gaan.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Ontbreekt	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

Wat willen we bereiken?

Verduurzaming eigen organisatie

Gemeente Kapelle wil het goede voorbeeld geven aan onze inwoners. We zetten daarom ons beste beentje voor op het gebied van duurzaamheid. Zo zetten we samen stappen richting een duurzame organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

5.10 We zetten in op de pijlers eigen vastgoed, eigen mobiliteit, eigen afvalstromen en bedrijfsvoering voor het verduurzamen van de eigen organisatie.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Ontbreekt	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

5.11 We werken samen met GR De Bevelanden om processen/inkoop op een duurzame manier in te richten.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC

Ontbreekt	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

Wat willen we bereiken?

Klimaatbestendige leefomgeving

We willen droge voeten houden bij hevige buien, maar in de zomer wel genoeg water hebben voor onze gewassen. We vinden verkoeling tijdens steeds vaker voorkomende hittegolven belangrijk. In de bouwsteen klimaatbestendige leefomgeving staan de maatregelen die we daarvoor nemen.

Wat gaan we daarvoor doen?

5.12 We werken de actiepunten van het hitteplan verder uit. We maken hierbij werkprotocollen ter voorbereiding voor periodes van hittestress.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

5.13 We evalueren en herijken de bouwsteen klimaatbestendige leefomgeving. In samenspraak met de herijking van de klimaatadaptatiestrategie Zeeland en het nieuwe uitvoeringsprogramma van de Zuidwestelijke delta.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
	Besluiten	X	X	Binnen budget	INC

5.14 We werken samen met de provincie Zeeland aan mogelijke projecten voor zoet watervoorzieningen voor agrariërs en de agrifoodsector.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Provincie Zeeland	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

5.19 We dragen bij aan de klimaatadaptatiestrategie Zeeland en de Zuidwestelijke Delta

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC

Wat willen we bereiken?

Warmte in gebouwde omgeving

Om onze woningen en gebouwen in Kapelle duurzaam en aardgasvrij te maken, moeten we samen stappen zetten. De warmtetransitie is een enorme opdracht waar iedere inwoner van onze gemeente mee te maken krijgt. Tegelijk betaal je een lagere energierekening in een huis wat goed geïsoleerd is en met, bijvoorbeeld, een warmtepomp wordt verwarmd. Ook op warme zomerdagen blijft het in een goed geïsoleerd huis koeler.

Wat gaan we daarvoor doen?

5.15 We voeren de gebiedgerichte aanpakken in Schore en Overtieringe uit, zoals uitgewerkt en vastgesteld in de verduurzamingsplannen.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

5.16 We vragen een 10-jarige omgevingsvergunning flora en fauna aan met soortenmanagementplan, en een vergunning voor de korte termijn. Zo kunnen bewoners blijven isoleren met minder regeldruk.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

Wat willen we bereiken?

Waterstof

Waterstof is in snel tempo in ontwikkeling. Er ontstaan nieuwe kansen voor de gemeente met de verwachte komst van het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland en de toekomstige vraag binnen onze lokale en regionale economie.

Wat gaan we daarvoor doen?

5.18 We ondersteunen de ontwikkeling van een regionale waterstofketen (productie – distributie – afname) voor een toekomstbestendig ondernemersklimaat in combinatie met het verduurzamen van bedrijventerreinen. En zetten hiervoor externe expertise in.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Netbeheerder, ondernemers, provincie	Informeren	X	X	Extra middelen € 30.000,- (CDOKE)	INC

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	2026	2027	Verschil
Lasten			
5. Klimaat, energie en milieu			
501. Natuur en biodiversiteit	**17**	**35**	**18**
502. Afvalstoffenheffing	**1.543**	**1.648**	**105**
503. Circulaire gemeente	**590**	**497**	**-94**
504. Elektriciteit	**6**	**0**	**-6**
505. Duurzame mobiliteit	**2**	**0**	**-2**
506. Verduurzaming eigen organisatie	**3**	**3**	**0**
507. Klimaatbestendige leefomgeving	**10**	**10**	**0**
508. Warmte in gebouwde omgeving	**71**	**93**	**23**
509. Waterstof	**39**	**70**	**32**
Totaal 5. Klimaat, energie en milieu	**2.279**	**2.354**	**75**
Baten			
5. Klimaat, energie en milieu			
502. Afvalstoffenheffing	**-1.799**	**-1.907**	**-108**
508. Warmte in gebouwde omgeving	**-3**	**-3**	**0**
599. Mutatie reserves	**-4**	**-4**	**0**
Totaal 5. Klimaat, energie en milieu	**-1.806**	**-1.914**	**-108**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**473**	**440**	**-33**
Gerealiseerd resultaat	**473**	**440**	**-33**

06. Programma Leefomgeving en mobiliteit

We vernieuwen de openbare ruimte via gepland onderhoud. Gaat de straat open, dan pakken we direct onze actuele doelen mee. Verkeer, water en groen strijden om dezelfde vierkante meters. Bij reconstructies lossen we deze ruimtelijke puzzel integraal op. Praktische duurzaamheid staat voorop. We vervangen versleten asfalt. We leggen nieuwe hemelwaterriolen aan. Waar ruimte ontstaat, maken stenen plaats voor insectvriendelijke plantvakken. Dit vermindert hittestress. Het nieuwe groen vangt regenwater op.

Actieve mobiliteit krijgt voorrang. Fietsers en voetgangers sturen de inrichting van onze straten. Maatregelen stimuleren het verlagen van gereden snelheid van het autoverkeer. Inclusie nemen we direct mee in de uitvoering. We maken oversteekplaatsen drempelvrij en breiden de fysieke ruimte voor rolstoelen en rollators uit. Ook onze begraafplaatsen ontwikkelen we stapsgewijs. We garanderen voldoende begraafcapaciteit voor de toekomst. We onderzoeken de lokale vraag naar een natuurbegraafplaats.

Aan de beleidskant geven we uitvoering aan de Omgevingswet. We vertalen onze omgevingsvisie naar een gebiedsdekkend omgevingsplan. Bij grote projecten zetten we extra capaciteit in op de vergunningverlening. Binnen de Omgevingsdienst Zeeland blijven we een betrokken deelnemer. We sturen op onze bijdrage: die moet evenredig zijn en in verhouding staan tot het geleverde takenpakket.

Wat willen we bereiken?

Wat willen we bereiken?

Visie

De gemeente investeert in een veilige, aantrekkelijke, rustige en groene woonomgeving met maatschappelijke voorzieningen en goede infrastructuur.

Strategische doelstellingen

- Gemeente Kapelle kent een groene, inclusieve en gezonde leefomgeving in alle kernen.
- De gemeente kent een goede infrastructuur en is daardoor gemakkelijk bereikbaar.
- We werken binnen de kaders van de Omgevingswet.
- We delen de beschikbare openbare ruimte zo optimaal mogelijk in. Daarbij hebben we zorg voor maatschappelijke belangen.

Operationele doelstellingen

- We hebben aandacht voor meer groen in de wijk bij geplande werkzaamheden en stimuleren inwoners hun tuin te vergroenen.
- We passen inclusie toe in onze werkzaamheden in de openbare ruimte.
- Binnen onze infrastructuur geven we meer ruimte aan de fiets en zoeken we naar de mogelijkheden van duurzame mobiliteit.
- We geven uitvoering aan de Omgevingsvisie en stellen een gebiedsdekkend Omgevingsplan op.
- We werken aan de doorontwikkeling van de begraafplaatsen en zorgen daarbij voor voldoende begraafcapaciteit.

Wat willen we bereiken?

Leefomgeving

We vernieuwen de fysieke leefomgeving. Verouderde wegen reconstrueren we compleet. We bestrijden wateroverlast met de aanleg van nieuwe hemelwaterriolen. We vangen overtollig regenwater op in nieuwe plantvakken. Extra bomen en groen verminderen hittestress in de straten. Bij herinrichtingen passen we de Lokale Inclusieagenda direct toe. We hergebruiken bestaande klinkers maximaal. Oude lichtmasten vervangen we door nieuwe verlichting. We onderhouden het asfalt, het straatwerk en het openbaar groen op het afgesproken kwaliteitsniveau. Daarbij geven we uitvoering aan de investeringen zoals beschreven in de Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen.

Wat gaan we daarvoor doen?

6.01 We initiëren gesprekken met het Waterschap over de overdracht van wegen.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Inwoners, bezoekers	Informeren		X	Binnen budget	INC

Wat willen we bereiken?

Mobiliteit

We integreren onze mobiliteitsdoelen in ruimtelijke projecten. We voeren deze verkeersingrepen uit tijdens wegonderhoud en reconstructies. We geven voetgangers en fietsers ruimte bij straatherinrichtingen. We verbreden trottoirs. We leggen veilige fietspaden aan. Oude kruispunten maken we gelijkwaardig. Dit verhoogt de lokale verkeersveiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

6.11 We voeren onderzoek uit naar een adviessnelheid voor de Smokkelhoekweg. Dit is onderdeel van het Mobiliteitsplan.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Inwoners, bezoekers	Informeren		X	Binnen budget	INC

6.12 We vergroten de verkeersveiligheid van het kruispunt Annie M.G. Schmidtsingel en de Dijkwelseweg. Dit is onderdeel van het Mobiliteitsplan.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Inwoners, bezoekers	Informeren	X	X	Binnen budget	INC

6.13 We vergroten de fietsveiligheid van de Oostelijke Kanaalweg, Kloosterweg, Handelsweg en Amfoor. Dit is onderdeel van het Mobiliteitsplan.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Inwoners, bezoekers	Informeren		X	Investering	INC

Wat willen we bereiken?

Omgevingsrecht

We geven uitvoering aan de taken binnen de Omgevingswet. Naast de processen van vergunningverlening geven we uitvoering aan de omgevingsvisie en stellen we een gebiedsdekkend omgevingsplan op.

Wat gaan we daarvoor doen?

6.19 We stellen een gebiedsdekkend omgevingsplan op. Dit project loopt vooralsnog tot 1 januari 2032.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Inwoners, ondernemers	Besluiten	X	X	Binnen budget	STR

6.21 We zetten extra capaciteit in voor vergunningverlening op grote projecten.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
N.v.t.	Informeren	X	X	Extra middelen € 150.000,-	INC

Wat willen we bereiken?

Begraafplaatsen

We zorgen voor voldoende begraafcapaciteit voor de toekomst. We bieden nabestaanden meer keuzemogelijkheden in de uitgiftetermijnen. We verbeteren de ruimtelijke kwaliteit van columbariumplekken en strooivelden. We versterken de biodiversiteit op de begraafplaatsen met passende beplanting. We leggen nieuwe asfaltpaden aan voor een betere toegankelijkheid. We beschermen waardevolle historische graven. We onderzoeken de kansen voor Natuurbegraven. We onderhouden de begraafplaatsen op het afgesproken kwaliteitsniveau.

Wat gaan we daarvoor doen?

6.23 We bereiden de ruiming van algemene graven voor. Dit is onderdeel van het Begraafbeleid.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Inwoners, bezoekers	Informeren		X	Investering	INC

6.24 We richten columbariumplekken in op onze begraafplaatsen. Dit is onderdeel van het Begraafbeleid.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Inwoners, bezoekers	Informeren		X	Investering - Budgetoverheveling 2026 naar 2027	INC

6.25 We doen onderzoek naar natuurbegraafplaatsen in onze gemeente. Dit is onderdeel van het Begraafbeleid.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
Inwoners, bezoekers	Informeren		X	Extra middelen	INC

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	2026	2027	Verschil
Lasten			
6. Leefomgeving en mobiliteit			
601. Leefomgeving	**2.786**	**3.155**	**368**
602. Leefomgeving - Natuur en biodiversiteit	**968**	**971**	**3**
603. Leefomgeving - Klimaatbestendige leefomgeving	**43**	**0**	**-43**
604. Mobiliteit	**154**	**109**	**-45**
605. Omgevingsrecht	**2.056**	**2.071**	**14**
606. Riolering	**1.689**	**1.826**	**136**
607. Begraafplaatsen	**358**	**308**	**-50**
Totaal 6. Leefomgeving en mobiliteit	**8.054**	**8.439**	**385**
Baten			
6. Leefomgeving en mobiliteit			
601. Leefomgeving	**-203**	**-241**	**-38**
602. Leefomgeving - Natuur en biodiversiteit	**-20**	**-20**	**0**
604. Mobiliteit	**0**	**0**	**0**
605. Omgevingsrecht	**-846**	**-1.293**	**-447**
606. Riolering	**-1.959**	**-2.138**	**-179**
607. Begraafplaatsen	**-305**	**-318**	**-13**
699. Mutatie reserves	**-135**	**-161**	**-26**
Totaal 6. Leefomgeving en mobiliteit	**-3.468**	**-4.171**	**-703**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**4.586**	**4.268**	**-318**
Gerealiseerd resultaat	**4.586**	**4.268**	**-318**

Middelen & Overhead

Welke opbrengsten ontvangt de gemeente vanuit de algemene uitkering, belasting en heffingen, dividend? En wat zijn de kosten van overhead, geldmiddelen en vennootschapsbelasting? Overhead zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In de paragraaf Bedrijfsvoering gaan we hier inhoudelijk verder op in.

We werken nauw samen met de Bevelandse gemeenten en GR de Bevelanden als het gaat om ICT en de aanschaf van nieuwe systemen. We geven uitvoering aan de iVisie en stimuleren bewustwording over informatieveiligheid. Onze communicatie met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners is toegankelijk, transparant en duidelijk. We profileren Gemeente Kapelle actief op de arbeidsmarkt en zetten in op het aantrekken, behouden en ontwikkelen van talent. Op het gebied van juridische zaken zetten we ons in voor de Wet Openbare Overheid.

Wat willen we bereiken?

Gemeentefonds

Uitkering gemeentefonds

Deze uitkering is gebaseerd op de septembercirculaire 2026. Onderstaand treft u een specificatie aan van deze uitkering over 2026 tot en met 2030.

Per 1 januari 2023 is het nieuwe verdeelstelsel ingegaan. Daarbij is een in groeipad van 3 jaar afgesproken. Kapelle is een voordeelgemeente. Het maximale positieve effect in 2023 is € 7,50 per inwoner, voor 2024 is dat € 22,50 per inwoner en voor 2025 (de maximale) € 37,50 per inwoner. Dit is verwerkt in de (meerjaren)begroting 2027-2030. Het Rijk heeft besloten om, overeenkomstig het advies van de Raad voor Openbaar Bestuur, het ingroeipad te bevriezen tot 2029. Omdat de herverdeling nog niet helemaal is afgerond, Kapelle is voordeelgemeente, hebben we vooruitlopend op de verdere uitwerking, voor de periode 2029-2030 een stelpost opgenomen om het voordeel alsnog te effectueren.

De commissie Van Ark komt in 2027 met de eindrapportage jeugdzorg . De financiële gevolgen voor onze gemeente zijn daarom nog niet bekend ten tijde van het opstellen van deze begroting. In afwachting van de uitkomsten zetten we deze stelpost voorlopig on hold.

Het onderzoek naar de Overige Eigen Middelen is nog niet afgerond. Daardoor is besloten het vereveningspercentage van de OZB te handhaven op de huidige 70% voor niet-woningen en 80% voor woningen, in plaats van een ophoging naar 90% verevenen.

Het “ravijnjaar” 2026 is door ingrepen vanuit het Rijk met twee jaar uitgesteld, maar niet afgesteld. Voor de periode vanaf 2028 is er nog steeds sprake van een “ravijn”. Inmiddels weten we dat het Rijk op dit moment niet met aanvullende middelen komt om het ravijn te dichten.

Btw-compensatiefonds

De verwachte ruimte onder het plafond van gemeenten voor het jaar 2025 is berekend op € 216 miljoen. In deze begroting hebben we dit voor 100% ingeboekt voor een bedrag van € 140.000.

x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
Algemene uitkering	26.174	27.399	27.385	27.660	28.808
Decentralisatie uitkering	936	856	253	248	250
Integratie uitkering	573	579	555	536	504
Overige uitkering	-/- 882	-/- 882	-/- 882	-/- 882	-/- 882
Totaal	**26.801**	**27.952**	**27.311**	**27.562**	**28.680**
Stelpost Herverdeling Gemeentefonds				200	400
Stelpost Regeling CDOKE			494	494	494
Stelpost Btw-compensatiefonds		140	140	140	140
Totaal	**26.801**	**28.092**	**27.945**	**28.396**	**29.714**

SPUKS

De bijdrage voor de voormalige SPUK-regeling CDOKE is vanaf 2026 opgenomen onder de Decentralisatie-uitkeringen voor een bedrag van € 494.000. Omdat dit in de septembercirculaire incidenteel is opgevoerd hebben we dit bedrag, mede op advies van VNG, als stelpost voor de periode 2028-2030 doorgetrokken. De SPUK-regeling Openbare bibliotheken vervalt na 2027 (€ 105.000).

Wat willen we bereiken?

Dividend

We ontvangen dividenden van onze deelnemingen. Dit zijn BNG, Evides en Stedin, waarin we mede-eigenaar zijn. In verband met de aanstaande verkoop van de kerncentrale aan het Rijk gaan de dividenuitkeringen ZEH vervallen. Voor de verkoop van de aandelen ontvangen we in 2027 een bedrag van circa € 14,6 mln. Omdat er nog geen concrete plannen gereed zijn over hoe we deze eenmalige middelen in gaan zetten, houden we voorlopig rekening met een (fictieve) dividendopbrengst ZEH, zoals die in de vorige meerjarenbegroting was opgenomen. Deze werkwijze is afgestemd met de toezichthouder en akkoord bevonden. Voor het fictieve dividend van ZEH nemen we jaarlijks 75% (structureel) op in onze begroting. Dit betreft ongeveer € 1 miljoen.

In tabelvorm ziet het er als volgt uit: - = baten (voordeel)

Kapelle	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	
Dividend ZEH	100 miljoen	100 miljoen	100 miljoen	100 miljoen	
structureel, aandeel Kapelle 1,335%	-1.001.309	-1.001.309	-1.001.309	-1.001.309	75%

Wat willen we bereiken?

ICT

Om de ontwikkelingen te kunnen blijven volgen, blijft investeren in een veilige, betrouwbare en toekomstbestendige ICT-omgeving noodzakelijk. Daarbij ligt de focus op continuïteit van de dienstverlening, digitale veiligheid, het ondersteunen van medewerkers met goed werkende systemen, het archiefwaardig inrichten van informatie en het structureel borgen van digitale dossiervorming en gegevensbeheer.

We verkennen de mogelijkheden om de bedrijfsvoering te moderniseren door het gebruik van AI. Het toepassen van AI in gemeentelijke processen kan bijdragen aan het verlagen van de werkdruk, het verbeteren van de veiligheid en kwaliteit of het (verder) beperken van de uitvoeringskosten.

Wat gaan we daarvoor doen?

91.03 We leiden onze medewerkers op in het veilig, verantwoord en effectief toepassen van Artificial intelligence (AI).

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
n.v.t	Informeren	X		Binnen budget	STR

91.04 We schaffen een Woo-platform aan.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
n.v.t	Informeren		X	Extra middelen € 26.000,-	INC

91.05 We vervangen het zaaksysteem samen met de Bevelandse gemeenten.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
n.v.t.	Informeren	X	X	Extra middelen € 22.300,-	INC

91.06 We voeren periodiek onderzoeken uit naar de digitoegankelijkheid van onze websites.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
n.v.t	Informeren	X	X	Extra middelen	INC

91.07 We schaffen een CRM (klantenrelatiesysteem) aan.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
n.v.t.	Informeren		X	Binnen budget	INC

Diverse, niet in boekwerk

91.08 We zetten in op AI-innovatie.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
-	Informeren	X	X	Extra middelen € 100.000,- (2027) € 100.000,- (2028)	INC

91.09 We verlengen de inzet van SafeGPT/AI

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
n.v.t	Informeren	x	X	Extra middelen € 15.000,-	STR

Wat willen we bereiken?

Onvoorzien

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat er een post onvoorzien moet worden opgenomen in de begroting. Het is echter mogelijk om deze vast te stellen op € 0. Eventuele onvoorziene uitgaven worden opgevangen binnen het programma en bij overschrijding gemeld aan de raad bij de tussentijdse rapportages. Daarnaast beschouwen we de mogelijke risico's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Wat willen we bereiken?

Taakstellingen

We temporiseren de taakstelling op de structurele salariskosten. In voorgaande jaren is door een natuurlijk verloop een taakstelling van

€ 400.000,- ingevuld. Om de ambities en taken te kunnen blijven uitvoeren is een verdere inkrimping van de ambtelijke organisatie niet realistisch.

Wat gaan we daarvoor doen?

91.07 We voeren de invulling van de taakstelling op bedrijfsvoering niet verder door.

Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Bedrag	STR/INC
-	Informeren	X	X	Extra middelen € 100.000,- (2027) € 200.000,- (2028)	STR

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	2026	2027	Verschil
Lasten			
90. Middelen			
9001. Belastingen en heffingen	**107**	**120**	**13**
9002. Geldmiddelen	**618**	**621**	**3**
9099. Mutatie reserves	**27**	**0**	**-27**
Totaal 90. Middelen	**753**	**741**	**-12**
91. Overhead			

Exploitatie	2026	2027	Verschil
9101. Kosten organisatie	**3.573**	**4.299**	**726**
9102. Huisvesting gemeentehuis	**423**	**465**	**42**
9103. ICT	**110**	**148**	**39**
9104. P&O	**128**	**150**	**22**
9105. Voorlichting en communicatie	**35**	**35**	**0**
9106. Juridische zaken	**35**	**39**	**4**
9107. Ondernemingsraad	**6**	**6**	**0**
9108. GR de Bevelanden (excl. WIZ)	**1.624**	**1.636**	**13**
9199. Mutatie reserves	**1.692**	**0**	**-1.692**
Totaal 91. Overhead	**7.625**	**6.777**	**-848**
92. Vennootschapsbelasting			
9201. Vennootschapsbelasting	**91**	**100**	**9**
Totaal Lasten	**8.469**	**7.619**	**-850**
Baten			
90. Middelen			
9001. Belastingen en heffingen	**-4.040**	**-4.364**	**-324**
9002. Geldmiddelen	**-3.143**	**-1.751**	**1.393**
9003. Algemene uitkering	**-27.007**	**-28.047**	**-1.039**
Totaal 90. Middelen	**-34.191**	**-34.162**	**29**
91. Overhead			
9101. Kosten organisatie	**-240**	**-243**	**-3**
9102. Huisvesting gemeentehuis	**-1**	**-1**	**0**
9106. Juridische zaken	**-13**	**-15**	**-3**
9199. Mutatie reserves	**-5**	**-5**	**0**
Totaal 91. Overhead	**-259**	**-265**	**-6**
92. Vennootschapsbelasting			
9299. Mutatie reserves	**-91**	**-100**	**-9**
Totaal Baten	**-34.541**	**-34.526**	**14**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-26.072**	**-26.908**	**-836**
Gerealiseerd resultaat	**-26.072**	**-26.908**	**-836**

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Deze paragraaf geeft een overzicht van de geraamde inkosten uit de gemeentelijke heffingen. De gemeente kent belastingen (zoals bijvoorbeeld de OZB en forensenbelasting) en heffingen (zoals bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing en rioolheffing). Verder biedt de paragraaf een overzicht van de tariefontwikkelingen, een opgave van de woonlasten en informatie over de kostendekking van tarieven en over de kwijtschelding.

Beleid

Gemeente Kapelle streeft naar een evenwichtige ontwikkeling van de lastendruk. Uitgangspunt is dat de lokale heffingen de inflatie volgen. De leges zullen in het algemeen kostendekkend worden geheven. Bij de berekeningen van de kostendekking hanteerden we de ''handreiking kostenonderbouwing lokale heffingen''. Sabewa Zeeland verzorgt de heffing en invordering van de OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing, forensen- en toeristenbelasting en de waardebepaling op grond van de Wet WOZ. Ook verzorgt Sabewa Zeeland de kwijtschelding.

Overhead

De systematiek van de toerekening van overhead aan de taakvelden is opgenomen in de financiële verordening vastgesteld, zijnde:

Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt uitgegaan van de volgende berekening:

Overheadopslag per taakveld = (Personeelslasten + inhuur derden taakveld) / (Totale personeelslasten alle taakvelden + inhuur alle taakvelden (excl overhead)) x overhead

Met ingang van de begroting 2020 wordt deze methode in de tariefberekening toegepast. Het toe te rekenen % overhead-opslag bedraagt in 2027 56% (in 2026 49%).

Belastingen

We laten de gemiddelde woonlasten met 2,7% stijgen. De exacte tarieven worden in de raadsvergadering in december vastgesteld.

Totale raming van de inkomsten:

Belasting/heffing	2026	2027	2028	2029	2030

Onroerende zaakbelasting (eigenaren woningen)	1.820	1.888	2.008	2.102	2.176
Onroerende zaakbelasting (eigenaren niet-woningen)	984	1.132	1.163	1.194	1.226
Onroerende zaakbelasting (gebruikers niet-woningen	721	824	846	869	893
Totaal onroerende zaakbelasting	3.525	3.844	4.017	4.165	4.295

Totaal opbrengst rioolheffing	1.952	2.018	2.094	2.173	2.254
Totaal opbrengst afvalstoffenheffing (excl. bedrijfsafval)	1.556	1.645	1.652	1.660	1.668
Lijkbezorgingsrechten	303	316	323	348	358
Forensenbelasting	136	139	143	146	146
Toeristenbelasting	369	369	369	369	369

Overzicht kostendekking afvalstoffen-, rioolheffing en lijkbezorgingsrechten:

	Afvalstoffenheffing 2026	Afvalstoffenheffing 2027	Rioolheffing 2026	Rioolheffing 2027	Lijkbezorging 2026	Lijkbezorging 2027

Kosten taakveld (incl. omslagrente)	€ 1.529	€ 1.647	€ 1.689	€ 1.826	€ 297	€ 310
Opbrengst taakveld	€ 240	€ 263	€ 25	€ 145	€ 8	€ 8
Netto kosten taakveld	€1.289	€ 1.384	€ 1.664	€ 1.681	€ 289	€ 302
Overhead	€ 44	€ 53	€ 83	€ 102	€ 89	€ 100
BTW	€ 236	€ 258	€ 306	€ 333	€ 0	€ 0
Totale kosten	€ 1.569	€ 1.695	€ 2.053	€ 2.116	€ 378	€ 402
Opbrengst heffingen	€ 1.562	€ 1.648	€ 1.952	€ 2.018	€ 303	€ 316
Dekking	100%	97%	95%	95%	80%	79%

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing. Uitgangspunt is dat alle kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval voor 100% in het tarief worden meegenomen. Door kostenstijgingen is dit steeds moeilijker haalbaar. Voor 2027 hebben we te maken met stijging in kosten voor (milieu)belasting, inzamel- en verwerkingskosten huishoudelijk afval en een hogere bijdrage voor de milieustraat. We hebben het basistarief met 2,7% verhoogd ten opzichte van 2026. Door € 120.000,- (in 2026 € 75.000,-) uit de voorziening afvalstoffenheffing vrij te laten vallen, bereiken we een kostendekking van 97%. De onttrekking aan de voorziening is verwerkt in de post opbrengst taakveld.

De afvalstoffenheffing is gekoppeld aan het gevoerde afvalbeleid binnen de gemeente. Met behulp van een financiële prikkel op de variabele kosten wordt getracht de hoeveelheid restafval te verminderen. Vanaf 2021 zijn we gestart met het toepassen van een oplopend tarief per lediging, naarmate meerdere malen wordt aangeboden. Het basistarief voor de eerste 13 ledigingen verhogen we van € 6,00 naar € 6,50. Daarna rekenen we een tarief van € 16,00 (was € 15,00). Bij meer dan 20 ledigingen bedraagt het tarief € 18,50 (was € 17,50). Bij de hoogbouw bedraagt het basistarief voor de eerste 104 inworpen € 0,80 (was € 0,75). Daarna een tarief van € 2,00. Bij meer dan 160 inworpen bedraagt het tarief € 2,35 per inworp. We gaan in 2027 uit van 47.000 betaalde ledigingen laagbouw en 10.000 ledigingen hoogbouw.

Bespreken in college of/hoe tarieven in begroting worden vermeld. Vaststelling van de tarieven vindt plaats in de raadsvergadering (december) over de belastingverordening

Rioolheffing

De aanleg, het onderhoud en vervanging van het gemeentelijk rioolsysteem wordt betaald via de rioolheffing. Uitgangspunt hierbij is 100% kostendekking. Per huishouden wordt een tarief in rekening gebracht. Het tarief voor een eenpersoonshuishouden bedraagt 75% van het tarief voor een meerpersoonshuishouden. De niet-woningen worden aangeslagen op basis van de WOZ-waarde. Op begrotingsbasis vindt een toevoeging aan de voorziening riolering plaats. Deze toevoeging is gebaseerd op het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) en wordt aan het eind van het jaar in mindering gebracht op de uitgevoerde vervangingsinvesteringen. In de begroting 2027 is rekening gehouden met een toevoeging aan de voorziening van € 800.000,-.

Evenals in voorgaande jaren is geen sprake van 100% kostendekking. Doordat de kosten sterker stijgen dan 2,7%, neemt de kostendekking bij een tariefaanpassing van 2,7% verder af. De kostenstijging wordt onder andere veroorzaakt door de oplopende toevoeging aan de voorziening riolering ter dekking van kapitaallasten. We bereiken een kostendekking van 95% door een vrijval van € 120.000,- vanuit de voorziening riolering (opgebouwd via rekeningresultaten in het verleden).

Lijkbezorging

Het onderdeel begraafplaatsen is arbeidsintensief. Een 100% kostendekking is moeilijk te realiseren. Het tarief voor de lijkbezorging is ook dit jaar niet kostendekkend. Bij de invoering van het nieuwe begraafbeleid gaan we uit van een kostendekking van 80%. Voor 2027 bereiken we een kostendekking van 79%. De oorzaak van een lagere kostendekking ligt in een incidentele post voor 2027 met betrekking tot onderzoek naar natuurbegraafplaatsen.

Overzicht kostendekking leges

Hoofdstuk	2026	2027

	Lasten	Baten	%	Lasten	Baten	%
Titel 1 Algemene dienstverlening	326	325	100%	395	364	92%
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	842	746	89%	1.242	1.193	97%
Titel 3 Dienstverlening vallen onder Europese dienstenrichtlijn	23	11	47%	16	7	46%
Totaal	**1.191**	**1.082**	**91%**	**1.644**	**1.564**	**95%**

In 2026 is een kostendekkendheidsonderzoek voor de leges uitgevoerd. Door een aantal grote bouwprojecten in 2027 (bij titel 2 omgevingsvergunningen) is de kostendekkendheid verbeterd.

Kwijtscheldingsbeleid
Wanneer iemand een laag inkomen heeft, kan kwijtschelding worden aangevraagd. Verzoeken om kwijtschelding worden getoetst aan landelijke normen; Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Leidraad kwijtschelding gemeentelijke en - waterschapsbelastingen. Kwijtschelding is mogelijk voor rioolheffing gebruik woningen en voor een gedeelte van de afvalstoffenheffing. In de begroting is € 61.500,- gereserveerd voor kwijtscheldingen.

Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing

Vooruitgang, innovatie en ambities bestaan niet zonder risico's. Om goed voorbereid te zijn op de toekomst, kijken we actief naar het herkennen en beheersen van risico's. Dit zorgt ervoor dat onze informatie zo compleet mogelijk is waardoor we betere besluiten kunnen nemen. Daarnaast houden we als gemeente een buffer aan om financiële tegenvallers op te vangen. Deze bestaat uit de middelen waarover we beschikken of kunnen beschikken om niet begrote kosten te dekken.

Risicobeleid

Om invulling te geven aan de wettelijke eisen voor risicomanagement, hebben we de “Nota integraal risicomanagement en 2023 en verder” vastgesteld. Onderstaande definities zijn hieruit afkomstig. Deze sluiten aan bij de wettelijke eisen uit het “Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)” en het financieel toezichtkader van de provincie Zeeland.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is een opsomming van alle middelen die we kunnen toepassen om risico’s op te vangen. Het gaat hierbij niet alleen om middelen die direct beschikbaar zijn, maar ook om stille reserves, voorraden of onbenutte belastingcapaciteit. In de onderstaande tabel staat een opsomming van de verschillende onderdelen die meetellen voor de beschikbare belastingcapaciteit:

Onderdelen weerstandscapaciteit:
Algemene reserve (vrij besteedbaar)
Bestemmingsreserves (vrij besteedbaar)

Reserves exploitatie bouwgrond
Onbenutte belastingcapaciteit
Eventuele begrotingsruimte
Kostenreductie (bezuinigingen)

Benodigde weerstandscapaciteit

Een risico is gedefinieerd als een onzekere gebeurtenis met negatieve gevolgen, die voortkomt uit activiteiten van de gemeente en die niet voorzien zijn binnen de huidige exploitatie. De negatieve gevolgen hoeven niet enkel financieel te zijn, maar kunnen ook op andere gebieden impact hebben. Voorbeelden hiervan zijn mate van uitstel of imagoschade. Als er sprake is van financiële gevolgen, wordt de verwachtingswaarde als volgt opgesteld:

Verwachtingswaarde (risico$_x$) = kans x impact in €

Voor de impact in € wordt een inschatting gemaakt van de maximale financiële impact. Voor de bepaling van de kans maken we gebruik van de volgende tabel:

Klasse	Kans	Betekenis	Gewicht
1	Zeer laag	< 1x per 5 jaar	10%

2	Laag	1 x per 3-5 jaar	30%
3	Gemiddeld	<1x per 3 jaar, <1x per jaar	50%
4	Hoog	1x per jaar	70%
5	Zeer hoog	>1x per jaar	90%

De benodigde weerstandscapaciteit bestaat uit de som van alle financiële verwachtingswaardes van de risico's:

$$\text{Benodigde weerstandscapaciteit} = \sum_{x} \text{Verwachtingswaarde}(\text{Risico}_x)$$

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft de verhouding aan tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze wordt als volgt berekend:

$$\text{Weerstandsratio} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Hieruit volgt dat de weerstandsratio kan stijgen (dan wel dalen) als gevolg van een stijging (daling) in de beschikbare weerstandscapaciteit of een daling (stijging) van de benodigde weerstandscapaciteit. Hoe hoger die ratio, hoe beter de gemeente in staat is bestaande risico's af te dekken. Gemeente Kapelle gebruikt de volgende betekenissen:

Ratio X	Betekenis
X ≥2,0	Uitstekend
1,4 ≤ X < 2,0	Ruim voldoende
1,0 ≤ X < 1,4	Voldoende
0,8 ≤ X < 1,0	Matig
0,6 ≤ X < 0,8	Onvoldoende
X < 0,6	Ruim onvoldoende

Beschikbare weerstandscapaciteit

Onderdelen weerstandscapaciteit:	Stand 31-12-2026	Stand 31-12-2027
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	6.884	8.576
Bestemmingsreserves (vrij besteedbaar)	60	0
Reserves exploitatie bouwgrond	573	482
Onbenutte belastingscapaciteit	Pm	Pm
Begrotingsruimte	0	0
Kostenreductie	Pm	Pm
Totaal	**7.517**	**9.058**

Benodigde weerstandscapaciteit

Risico	Verwachtingswaarde	Kans	Imago impact	Financiële impact

ZEH-dividend	900	90%	2. Laag	1000
Open einde regelingen	560	70%	2. Laag	800
Regiovisie jeugd/ hervormingsagenda	360	90%	2. Laag	400
Bedrijfscontinuïteit en kritische processen	300	30%	4. Hoog	1000
Bedrijfsvoering	200	50%	3. Middel	400
Verbonden partijen	100	50%	4. Hoog	200
Persoonsgegevensbescherming	70	70%	5. Zeer hoog	100
GGD-VRZ	60	30%	4. Hoog	200
Gemeentefonds	50	50%	1. Zeer laag	100
Waterstofaansluiting	45	30%	2. Laag	150

Netcongestie	30	30%	3. Middel	100
Garantstellingen	10	10%	3. Middel	100
Advies Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd	0	10%	2. Laag	
Benodigde weerstandscapaciteit	**2.685**			

<<<Matrix>>>

Persoonsgegevensbescherming	
Programma	Bestuur en Veiligheid
Kans	Hoog
Financiële impact	100
Imago impact	Zeer hoog

Verwachtingswaarde	70
Risico	• Bij ontoereikendheid van de informatiebeveiliging of bij niet zorgvuldig omgaan met gevoelige of vertrouwelijke(persoons)gegevens kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Bij het niet-naleven van de AVG kan de Autoriteit Persoonsgegevens boetes opleggen. • Wanneer persoonsgegevens van inwoners of bedrijven in handen vallen van derden die geen toegang tot deze gegevens mogen hebben, is sprake van een datalek en/of schending van de privacy.
Beheersmaatregelen	We hanteren de maatregelen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Bedrijfscontinuïteit en kritische processen	
Programma	Bestuur en Veiligheid
Kans	Laag
Financiële impact	1.000

Imago impact	Hoog
Verwachtingswaarde	300
Risico	De gemeente is meestal de eerste schakel in het contact tussen overheid en inwoners. Daarom is het belangrijk dat deze bereikbaar blijft in situaties van crisis. Daarbij valt te denken aan het wegvallen van essentiële informatiesystemen of het uitvallen van nutsvoorzieningen. Het is belangrijk dat de kritische bedrijfsprocessen (bijvoorbeeld begraven of burgerzaken) dan door kunnen blijven gaan.
Beheersmaatregelen	We hanteren de maatregelen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en we zorgen voor een goede crisisorganisatie.

Fusie GGD-VRZ	
Programma	Bestuur en veiligheid
Kans	Laag
Financiële impact	200
Imago impact	Hoog

Verwachtingswaarde	60
Risico	Ondanks dat de fusie GGD-VRZ on hold staat, bestaat er een kans dat de fusie alsnog doorgaat. De financiële gevolgen die dit kan hebben voor de gemeente, zijn op dit moment nog onduidelijk.
Beheersmaatregelen	We zijn kritisch op de fusie (Zie ook ambitie 1.04)

Garantstellingen	
Programma	Wonen en voorzieningen
Kans	Zeer laag
Financiële impact	100
Imago impact	Middel
Verwachtingswaarde	10
Risico	Beveland Wonen heeft leningen aangetrokken, waarvoor de gemeente garant staat. Voor de nieuwbouw en uitbreiding van Cederhof is in 2022 gemeentegarantie afgegeven. Als Beveland Wonen/Cederhof niet aan hun aflossingsverplichtingen kunnen voldoen wordt de gemeente aangesproken.

Beheersmaatregelen	De jaarverslagen van de betrokken partijen en de info van het waarborgfonds Sociale Woningbouw worden jaarlijks ontvangen en beoordeeld.

Regiovisie jeugd/hervormingsagenda	
Programma	Sociaal Domein
Kans	Zeer hoog
Financiële impact	400
Imago impact	Laag
Verwachtingswaarde	360

Risico	We geven uitvoering aan de regiovisie jeugd (mede gebaseerd op de Hervormingsagenda jeugd). Het Rijk verwacht hiermee de groei van de kosten Jeugdhulp te remmen. De financiële effecten van de ingezette maatregelen volgen pas enkele jaren later en vragen vooraf investeringen van gemeenten op het gebied van preventie en algemene voorzieningen. Ook zijn we afhankelijk van de inzet die de Rijksoverheid heeft toegezegd op de Hervormingsagenda jeugd.
Beheersmaatregelen	De compensatie van het Rijk over 2023 en 2024 kan incidenteel worden ingezet als kostenbeheersingsmaatregelen niet leiden tot de gehoopte besparingen.

Open einde regelingen	
Programma	Sociaal Domein
Kans	Hoog
Financiële impact	800
Imago impact	Laag

Verwachtingswaarde	350 @ Jelle: bij een hoge kans en financiële impact van 800 is verwachtingswaarde m.i. 560
Risico	De gemeente kent veel open einde regelingen, zoals de Wmo, leerlingen-vervoer, Jeugdwet, Inburgering en Participatiewet. Eén of enkele complexe casussen (incl. woningaanpassingen) kunnen een grote financiële impact hebben . Bovendien blijven ouderen, maar ook personen met een psychiatrische of verstandelijke beperking, langer thuiswonen en doen een beroep op voorzieningen uit de Wmo. Dit zorgt voor een geleidelijke toename van thuiswonende kwetsbare mensen met een zorgbehoefte. Ook neemt de kans op overlast toe door personen met verward/onbegrepen gedrag. Het beroep op de open einde regelingen en de hiermee gemoeide gelden kunnen hoger zijn dan de begrote budgetten. Bij aanbestedingen en nieuwe CAO afspraken bestaat een risico op prijsstijgingen. Door krapte op de arbeidsmarkt is er sprake van uitgestelde zorg en daardoor minder uitgaven aan Wmo huishoudelijke hulp. Mochten de wachtlijsten toch ingelopen worden, dan resulteert dit in kosten die we niet begroot hebben.
Beheersmaatregelen	We investeren in preventie, vroegsignalering, algemene voorzieningen en positieve gezondheid.

Advies Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd	
Programma	Sociaal Domein
Kans	Zeer laag

Financiële impact	p.m.
Imago impact	Laag
Verwachtingswaarde	p.m.
Risico	Begin 2027 verschijnt het advies van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd. Dat advies moet meer duidelijkheid geven over de verhouding tussen kosten en beschikbare middelen jeugdzorg. In afwachting hiervan adviseert de VNG een stelpost op te nemen voor het tekort op jeugdhulp. Of er enige compensatie komt voor ons Kapelle is ten tijde van opstellen van deze begroting onbekend.
Beheersmaatregelen	We volgen de berichtgeving over het advies van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd.

Netcongestie	
Programma	Klimaat, Energie, Milieu
Kans	Laag
Financiële impact	100
Imago impact	Middel

Verwachtingswaarde	30
Risico	Het hoogspanningsnet is overbelast. Dit zou het voor bepaalde bedrijven minder aantrekkelijk kunnen maken zich te vestigen. Daarnaast is het voor bestaande bedrijven lastiger te verduurzamen.
Beheersmaatregelen	• We voeren regelmatig overleg met de netbeheerder. Gemeente Kapelle is ook aandeelhouder van de netbeheerder. • We onderzoeken hoe we waterstof kunnen inzetten als alternatieve energiebron, door o.a. een aftakking op de aanleg van de waterstofleiding.

Waterstofaansluiting	
Programma	Klimaat Energie Milieu
Kans	Laag
Financiële impact	150
Imago impact	Laag
Verwachtingswaarde	50

Risico	We staan garant voor een mogelijke aansluiting op de waterstofleiding bij het bedrijventerrein Smokkelhoek. Hierdoor wordt het mogelijk gemaakt te verduurzamen. Het niet overgaan tot een aansluiting kan te maken hebben met veranderde marktomstandigheden of onvoorziene technische uitdagingen.
Beheersmaatregelen	We werken nauw samen met de betrokken partijen en evalueren de voortgang en intenties.

Verbonden partijen	
Programma	Paragraaf verbonden partijen
Kans	Middel
Financiële impact	200
Imago impact	Hoog
Verwachtingswaarde	100
Risico	Verbonden partijen voeren taken uit voor de samenwerkende gemeentes. Het risico bestaat eruit dat taken mogelijk niet kunnen worden uitgevoerd met de huidige middelen en dat er begrotingswijzigingen nodig zijn gedurende 2027.

Beheersmaatregelen	De leden van het college vertegenwoordigen Gemeente Kapelle bij de gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast zijn er ook ambtelijke begeleidingscommissies. De raad heeft de mogelijkheid om een zienswijze te geven op de begroting, begrotingswijzigingen en resultaatbestemmingen van de gemeenschappelijke regeling.
Gemeentefonds	
Programma	Middelen
Kans	Middel
Financiële impact	200
Imago impact	Zeer laag
Verwachtingswaarde	100
Risico	In de uitkering van het gemeentefonds vinden continue wijzigingen plaats en is continue gesprek tussen VNG en Ministerie van Binnenlandse Zaken. Welke taken tegen welke kosten. Door de val van het kabinet en de verkiezingen zijn er veel onduidelijkheden over o.a. de Spreidingswet en de SPUKS. De volgende risico's zijn aanwezig: • dat het Rijk bezuinigt op de algemene en specifieke uitkeringen;

	• dat de verdeling door het Rijk wordt herzien (herverdeeleffecten); • en dat de bestaande verdeelmaatstaven zich anders ontwikkelen dan geraamd (exogene ontwikkelingen).
Beheersmaatregelen	De laatste circulaire verwerken we in de begroting. Lidmaatschap en vertegenwoordiging in Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en K80.

ZEH-dividend	
Programma	Middelen
Kans	Zeer hoog
Financiële impact	1.000
Imago impact	Laag
Verwachtingswaarde	900
Risico	Op het moment van opstellen van de begroting, is de verkoop van de ZEH-aandelen nog in het bestuurlijke traject. De verkoop lijkt echter onafwendbaar. De provinciaal toezichthouder staat toe dat de dividenden worden meegenomen voor 2027.

Beheersmaatregelen	We onderzoeken alternatieven voor een structurele invulling van de gelden uit de verkoop, en zetten zo nodig incidenteel geld in.
Bedrijfsvoering	
Programma	Paragraaf bedrijfsvoering
Kans	Middel
Financiële impact	400
Imago impact	Middel
Verwachtingswaarde	200
Risico	De bedrijfsvoering is dynamisch. Er zijn diverse invloeden op de kosten van de bedrijfsvoering. Hogere incidentele of structurele kosten voor de bedrijfsvoering, door bijvoorbeeld opvangen ziekteverzuim.
Beheersmaatregelen	Het managementteam zet actief in op preventie en monitoring.
@Jelle; onderstaande staat dubbel opgenomen	
Programma	Verbonden partijen

Kans	Middel
Financiële impact	200
Imago impact	Hoog
Verwachtingswaarde	100
Risico	Verbonden partijen voeren taken uit voor de samenwerkende gemeentes. Het risico bestaat eruit dat taken mogelijk niet kunnen worden uitgevoerd met de huidige middelen en dat er begrotingswijzigingen nodig zijn gedurende 2027.
Beheersmaatregelen	De leden van het college vertegenwoordigen Gemeente Kapelle bij de gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast zijn er ook ambtelijke begeleidingscommissies. De raad heeft de mogelijkheid om een zienswijze te geven op de begroting, begrotingswijzigingen en resultaatbestemmingen van de gemeenschappelijke regeling.

Weerstandsratio

De weerstandsratio komt voort uit de verhouding tussen benodigde weerstandscapaciteit en beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de weerstandsratio:

$$\text{Weerstandsratio} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} =$$

Begroting 2026	Begroting 2025	Jaarrekening 2024
$\frac{9.058.000}{1.385.000} = 6.5$	$\frac{5.612.000}{1.145.000} = 4.9$	$\frac{6.159.000}{700.000} = 8.8$

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die een verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Kengetallen kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De voorgeschreven kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te dekken of op te vangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid- en wendbaarheid. Bij ministeriële regeling van 17 juli 2015 zijn nadere regels gesteld over de wijze waarop de kengetallen door gemeenten worden vastgesteld en in de begroting en het jaarverslag worden opgenomen.

Hierbij moet wel opgemerkt worden dat een afzonderlijk kengetal weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente. Omdat de kengetallen in hun onderlinge relatie moeten worden bezien in de beoordeling van de financiële positie is het van belang dat niet alleen de kengetallen worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, maar ook worden voorzien van een adequate toelichting.

Kengetallen	2024*	2025*	2026	2027	2028	2029	2030
Netto schuldquote	57%	91%	105%	105%	124%	135%	119%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	55%	69%	92%	92%	112%	123%	114%
Solvabiliteitsratio	40%	43%	33%	33%	35%	34%	33%
Structurele exploitatieruimte	6%	2%	1%	1%	1%	1%	0%

Grondexploitatie	-1%	-1%	7%	7%	7%	0%	-5%
Belastingcapaciteit	90%	88%	89%	89%	89%	89%	89%

*uit de jaarrekening

Toelichting kengetallen
Kijkend naar de kengetallen is de ontwikkeling in de financiële positie onzeker te noemen. De begroting is voor 2026 en 2027 sluitend, voor de jaren vanaf 2028 wordt een tekort verwacht. Dit wordt veroorzaakt door een fors teruglopende uitkering uit het gemeentefonds. Daarnaast stijgt door de investeringen in nieuwe onderwijshuisvesting de netto schuldquote.

Toelichting

$$\text{Netto schuldquote} = \frac{\text{Totale schulden-Financiële vaste activa}^{*} - \text{Vlottende activa excl. voorraden}}{\text{Totale baten}} \times 100\%$$

* gecorrigeerd door leningen

Het kengetal “netto schuldquote”, ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van een gemeente. De netto-schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn, waardoor een begroting minder flexibel wordt. Met name de investeringen in vastgoed zorgen voor een stijging van de netto schuldquote. In de VNG-uitgave ‘Houdbare overheidsfinanciën’ is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) dit als goed kan worden bestempeld. Boven de 130% is het onvoldoende.

Goed	Tot 90%
Matig	90% tot 130%

Onvoldoende	Hoger dan 130%

Solvabiliteitsratio

$$\text{Solvabiliteitsratio} = \frac{\text{Eigen vermogen}}{\text{Totaal vermogen}} \times 100\%$$

De “solvabiliteitsratio” geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente. Wanneer de helft of meer van het totaal vermogen uit eigen vermogen bestaat, dan is de solvabiliteit goed. Is het kengetal voor solvabiliteit kleiner dan 30%, dan is er veel vreemd vermogen aanwezig.

Goed	50% en hoger
Matig	Tussen 20% en 50%
Onvoldoende	Kleiner dan 20%

Structurele exploitatieruimte

$$\text{Structurele exploitatieruimte} = \frac{(\text{Struc. baten-struc. lasten})+(\text{Struc. onttrekkingen aan reserve-struc. toevoegingen aan reserve})}{\text{Totale baten}}$$

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is binnen de vastgestelde begroting. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Goed	Structureel hoger dan 0,6%
Matig	Structureel tussen 0% en 0,6%
Onvoldoende	Structureel kleiner 0%

Grondexploitatie

$$\text{Grondexploitatie} = \frac{\text{Totaal aan bouwgronden}}{\text{Totale baten}}$$

Het kengetal “grondexploitatie” geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer de gemeentegrond tegen de lagere prijs van landbouwgrond heeft aangekocht, loopt de gemeente veel minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht en de vraag naar bouwgrond stagneert. Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden en bezit zegt namelijk nog niets over de relatie tussen vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Maatwerk is hiervoor van toepassing, dat wil onder andere zeggen hoeveel woningen of m2- bedrijventerrein er zijn gepland. Daarnaast is het van wezenlijk belang wat de verwachte vraag zal zijn. De boekwaarde van de gronden geeft aan of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geld moet namelijk ook nog terugverdiend worden. Om bovenstaande redenen is geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.

Belastingcapaciteit

$$\text{Belastingcapaciteit} = \frac{\text{Totale woonlasten bij gemiddelde WOZ-waarde}}{\text{Woonlasten gemiddeld gezin}} \times 100\%$$

De OZB is voor de gemeente de belangrijkste eigen belastinginkomst. Het kengetal “lokale lasten” wordt berekend aan de hand van de ozb-lasten en rioolheffing voor een gezin bij een gemiddelde woz-waarde plus de afvalstoffenheffing voor een gezin. Zowel bij de rioolheffing als bij de afvalstoffenheffing wordt in onze gemeente uitgegaan van een kostendekkend tarief. Bij de ozb wordt daar niet naar gekeken. De ozb vergelijken we met de norm voor artikel 12. Deze norm ligt op 120% van het gewogen landelijk gemiddelde met betrekking tot het OZB-tarief.

De uitkomsten liggen onder de woonlasten van het landelijk gemiddelde voor een gezin in het voorafgaande begrotingsjaar. Voor het bepalen van een norm is meer achtergrondinformatie nodig over de opbouw van de landelijk gemiddelde woonlasten. Over deze opbouw beschikken wij nog niet.

Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn investeringsgoederen met een groot maatschappelijk nut die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar inwoners levert te produceren. De kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen zijn vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplichte onderdelen van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Gemeente Kapelle voegt daar civieltechnische kunstwerken, speeltoestellen, openbare verlichting en begraafplaatsen aan toe.

In deze paragraaf zijn de beleidskaders per onderdeel toegevoegd. In de programma's zijn de financiële consequenties van de diverse kapitaalgoederen opgenomen.

Voor het onderdeel riolering is vastgelegd dat investeringen worden geautoriseerd op basis van het totale investeringsbedrag per jaar. Voor het onderdeel wegen is vastgelegd dat investeringen worden geautoriseerd op basis van het totale investerings- en groot onderhoudsbedrag per jaar. Deze gemiddelde jaarlijkse investeringsbedragen zijn nodig om de goederen over de periode van de technische levensduur in stand te houden. Dit volgens de door de raad vastgestelde beleid- en beheerplan en kwaliteitscriteria.

De voorbereidingstijd van civieltechnische projecten neemt toe. Diverse maatschappelijke ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag. De planvorming van projecten vraagt om meer interne afstemming door de duurzaamheidsopgaves, participatie van inwoners en bedrijven, afstemming met de nutsbedrijven over hun onderhoudsopgaves en werkzaamheden vanwege de energietransitie. Afhankelijk van de complexiteit van projecten varieert de doorlooptijd van projecten. Netcongestie, krapte op de arbeidsmarkt, nieuwe niet voorziene projecten zorgen er geregeld voor dat de planning een meer flexibel karakter krijgt. Daarnaast is het belangrijk om rekening te houden met de nazorg die projecten van ons vragen. Ook hierdoor kan de doorlooptijd van projecten langer worden.

De voorbereiding en uitvoering van projecten worden vanuit de jaarlijks vastgestelde investerings- en groot onderhoudsbegroting bepaald. Om flexibel te zijn, kan er binnen de programma's geschoven worden. Dit verantwoorden we door de status en het budget bij de toelichting te motiveren.

Wegen, straten en pleinen (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

• Wegenbeleidsplan: Het beleidsplan wegen 2025 -2034 is 2 september 2025 door de raad vastgesteld. Het beleidsplan vormt de praktische leidraad voor het wegbeheer en de beheerstrategie. Daarnaast geeft het inzicht in het areaal, de actuele onderhoudstoestand, de onderhoudsplanning, de integrale aanpak, de risico's en de benodigde budgetten en de wijze van financieren. Vanaf 2026 wordt een voorziening voor het groot onderhoud van wegen ingesteld om het groot onderhoud gedurende de technische levensduur van 60 jaar het areaal op gewenste kwaliteitsniveau te houden. Vanuit deze voorzienig kunnen financiële pieken vanwege groot onderhoud opgevangen worden.

Het kwaliteitsniveau van het onderhoud is afhankelijk van het wegtype. Voet- en fietspaden worden op een kwaliteitsniveau B onderhouden evenals de asfaltwegen. Dat is functioneel, verzorgd, verkeersveilig en technisch voldoende. De wegen met bestrating worden op het kwaliteitsniveau C onderhouden. Dat geeft een wat meer onrustig beeld, enig discomfort en hinder maar is technisch voldoende. De gekozen beleidswijziging levert een betere balans op tussen de beschikbare middelen, kwetsbare gebruikers van de openbare ruimte en voorkomt kapitaalvernietiging van asfaltverhardingen. De effecten van deze beleidswijziging evalueren we in 2030.

• De wegeninspectie volgens CROW-norm wordt tweejaarlijks uitgevoerd. De integrale onderhoudsplanning stemmen we hier jaarlijks op af.

• Voor het straatmeubilair is geen beleids- en beheerplan opgesteld. Wat kapot is, wordt vervangen. In geval van vandalisme worden de kosten verhaald.

• De kosten van herinrichtingen en reconstructies worden vanaf 2026 in 60 jaar afgeschreven.

• De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product openbare werken

Areaal peildatum augustus 2026	2024	2025	2026	2026	2025 > 2026
Asfalt	217.393 m2	217.444 m2	218.214 m2	37%	+0.35%
Beton straatstenen	254.866 m2	258.711 m2	262.640 m2	31%	+1.52%
Gebakken straatstenen	211.462 m2	211.675 m2	212.976 m2	30%	+0.61%
Half- en onverhard	10.497 m2	10.524 m2	10.524 m2	2 %	0%
Totaal	**694.218 m2**	**698.354 m2**	**704.354 m2**	**100%**	**+1.46%**

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting

Grondwet Burgerlijk wetboek Wegenwet Wegenverkeerswet Omgevingswet en uitvoeringsbesluiten Arbeidsomstandighedenwet Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)	Beleidsplan wegen 2025-2034 Notitie activering, waardering en afschrijving vaste activa Gemeente Kapelle	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product openbare werken.

Projectbenaming	2027	2028	2029	2030
(Masterplan Wateroverlast) De Hoogte - Haaimeet - Haaimeetseweg	x			
(Masterplan Wateroverlast) Noordelijke Achterweg - Bierweg		x	x	
(Masterplan Wateroverlast) Molenwater	x	x		
(Masterplan Wateroverlast) Sterappel - Goudreinette - Opal - Karmijnstraat	x	x		
(Masterplan Wateroverlast) Schuttershof	x	x		

(Masterplan Wateroverlast) De Omloop		x	x
Herstraten Dorpsstraat	x	x	
Herstraten Stoofboogerd	x		
Toegangsweg huisartsenpraktijk via Van der Havehof	x		
Parkeerterrein bouwmarkt Wemeldinge: Voorbereiding (Budget overheveling 2026 > 2027)	x		
(Mobiliteitsplan) Belijning fietsvoorzieningen aanbrengen Oostelijke Kanaalweg - Kloosterweg - Handelsweg - Amfoor	x		
(Mobiliteitsplan) Reconstructie kruispunt Stationsstraat - Van der Biltlaan		x	
(Mobiliteitsplan - Detailhandelsvisie) Fietsvriendelijk centrumgebied Kapelle		x	
IKC Juliana van Stolberg Kapelle - Infrawerken Dankerseweg / Vroonlandseweg	x	x	x

Openbare verlichting (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

• Goede openbare verlichting levert een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van de sociale veiligheid, verkeersveiligheid en de leefbaarheid.

• In 2015 is het beleidsplan openbare verlichting geactualiseerd op basis van de richtlijn openbare verlichting (ROVL 2011) van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV). Beoordeeld is welke inspanning nodig is om de openbare verlichting op het gewenste peil te brengen en te houden.

• De gemeenteraad besluit in 2026 over een nieuw beleidsplan openbare verlichting in overeenstemming met de bouwsteen eigen organisatie.

• De gemeente stelt zich ten doel, met inachtneming van de veiligheid, daar waar mogelijk energie te besparen.

• De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product leefomgeving.

• Er is geen achterstallig onderhoud.

Areaal peildatum augustus 2026	2024	2025	2026	2026	2025 > 2026
Conventionele armaturen	1.218	1.195	987	37%	-17.54%
LED-armaturen	1.449	1.489	1710	63%	+14.84%
Totaal lichtmasten	**2.667**	**2.684**	**2697**	**100%**	**+0.14%**

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Burgerlijk wetboek Elektriciteitswet NPR 132011-1 ROVL NEN 1010 NEN 3140 Energie-akkoord	Beleidsplan openbare verlichting 2015	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product leefomgeving.

Werkzaamheden	2027	2028	2029	2030

Vervangen conventionele armaturen met LED. Projectmatig en planmatig	x	x	x	x

Riolering (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

• Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP 2024-2028): Beleidsplan is 18 juni 2024 vastgesteld. Dit plan vormt de praktische leidraad voor de drie zorgplichten; afvalwater, hemelwater en grondwater. Voor dit kapitaalgoed is vanaf 2018 stapsgewijs een voorziening gevormd. Het toevoegen van middelen in stappen van €50.000 per jaar aan de voorziening continueren we vanaf 2025 totdat het volledig benodigde gemiddelde jaarlijkse investeringsbedrag van € 1.458.820 bereikt is. Aanvullend is door de raad een amendement aangenomen waarbij de financiële effecten van het verbreed gemeentelijk Rioleringsplan 2024-2028 zijn vastgesteld. De door de raad gemaakte keuze een volledige voorziening op te bouwen van € 1.458.820 (variant B) is vastgesteld onder voorbehoud van een nadere afweging bij de begrotingsbehandeling in 2029 voor het begrotingsjaar 2030.

• Basisrioleringsplannen voor de kernen Wemeldinge, Schore en Kapelle en Biezelinge zijn in de periode 2015-2017 uitgewerkt en vormen de basis voor de operationele plannen.

• Wateroverlast knelpunten voortgekomen uit basisrioleringsplannen en in de openbare ruimte bekende overlastlocaties zijn in 2019 uitgewerkt in het rapport ‘Masterplan Wateroverlast Gemeente Kapelle’. Op projectniveau zijn knelpuntlocaties uitgewerkt.

• Verbetermaatregelen zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma na afstemming met het waterschap Scheldestromen.

• De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product riolering.

• Het managen van risico’s gebeurt door inspectie van de riolering en het prioriteren van onderhoud, vervanging en verbetering. Het vervangen en verbeteren van riolen is kostbaar en levert overlast op. Daar waar mogelijk passen we innovatieve technieken zoals relining van het hoofdriool toe en wordt een samenwerking met het nutsbedrijf gezocht. De kosten van relining bedragen ongeveer 50% van de kosten van traditioneel vervangen. De levensduur kan hiermee met ongeveer 50 jaar verlengd worden.

• De kosten van vervangingsinvesteringen en groot onderhoud worden direct afgeschreven en (nog) deels geactiveerd. De kapitaallasten (rente en afschrijving) van het geactiveerde deel komen jaarlijks terug in de exploitatiebegroting. Uitgangspunt is om op termijn alle investeringen direct ten laste van de exploitatie te brengen mits de lasten voor de inwoner niet te hoog worden, hiervoor is een voorziening.

• Er is geen achterstallig onderhoud.

Areaal peildatum augustus 2026	2024	2025	2026	2026	2025 > 2026
Persleiding	7.250 m1	7.661 m1	7.681 m1	6%	+0.26 %
Hemelwaterriool	27.250 m1	28.802 m1	28.623 m1	23%	-0.26 %
Vuilwaterriool	23.400 m1	24.449 m1	25.231 m1	20%	+3.20 %
Gemengd riool	42.300 m1	41.292 m1	40.563 m1	32%	+1.77 %
Drukleiding	19.423 m1	19.423 m1	19.736 m1	16%	+1.61 %
Infiltratieriool	1.000 m1	4.012 m1	4012 m1	3%	0 %
Totaal lengte riool	**120.623 m1**	**125.639 m1**	**125.846 m1**	**100%**	**+0.16%**
Overstortputten	41	41	43		
Kolken	5.350	5.350	5.350		
Wadi systemen	5	5	5		

Gemalen/randvoorzieningen	30	30	31
Pompunits	131	131	134

Beleidskaders	Beleidsplannen	Volledige dekking in begroting?
Omgevingswet Besluit kwaliteit leefomgeving Afvalwaterbeleidsplan Waterschap	VGRP 2024-2028 Basis Rioleringsplannen Masterplan wateroverlast Verordening rioolheffing gemeente Kapelle Notitie activering, waardering en afschrijving vaste activa Gemeente Kapelle	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product riolering.

Projectbenaming	2027	2028	2029	2030
(Masterplan Wateroverlast) De Hoogte - Haaimeet - Haaimeetseweg	x			
(Masterplan Wateroverlast) Noordelijke Achterweg - Bierweg		x	x	
(Masterplan Wateroverlast) Molenwater	x	x		
(Masterplan Wateroverlast) Sterappel - Goudreinette - Opal - Karmijnstraat	x	x		

(Masterplan Wateroverlast) Schuttershof	x	x		
(Masterplan Wateroverlast) De Omloop		x	x	
Relinen riolering	x	x	x	x
Vervangingsopgaven gemalen	x	x	x	x
Parkeerterrein bouwmarkt Wemeldinge: Voorbereiding (Budget overheveling 2026 > 2027)	x			

Water (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

• Stedelijk waterplan Kapelle: Plan is in 2011 opgesteld wat heeft geresulteerd in het rapport 'Stedelijk waterplan Kapelle 2012-2016'. Het plan is bestuurlijk vastgesteld. Dit plan legt het gemeentelijk beleid vast op het gebied van water in de bebouwde kom. Verschillende onderdelen van het plan maken deel uit van het geldende VGRP.

• De raad heeft vijf ambities geformuleerd die verwerkt zijn in het plan:

- Inspelen op klimaatontwikkeling (geborgd in VGRP);

- Ecologische kansen aan de randen van kernen daar waar mogelijk te versterken;

- Niet "vooroplopen" ten opzichte van andere gemeenten op gebied van water;

- Ambitie beperkt zich tot beheer en onderhoud oppervlaktewater in bebouwd gebied (BOB) overeenkomst met waterschap;

- Passieve invulling van grondwaterzorgplicht (aangepast naar een toekomstgerichte ambitie in het vastgestelde VGRP 2024-2028).

• Stedelijk waterplan Kapelle: Tussentijdse evaluatie van maatregelen en het proces heeft in 2015 plaatsgevonden aangevuld met een visuele kwaliteitsbeoordeling in 2017. De kwaliteitsbeoordeling van de maatregelen vond plaats op kwaliteit goed/voldoende/onvoldoende.

• Het waterschap Scheldestromen en de Gemeente Kapelle zijn samen verantwoordelijk voor het onderhoud van het oppervlaktewater. Basis voor het onderhoud is de overeenkomst tussen waterschap en gemeente voor het onderhoud van oppervlaktewaterlichamen binnen het bebouwd gebied (BOB).

Areaal peildatum augustus 2026	2023	2024	2025	2026
Oppervlaktewater	132.737 m2	132.737 m2	132.737 m2	132.737 m2

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Burgerlijk wetboek Omgevingswet en uitvoeringsbesluiten	VGRP 2024-2028 Stedelijk waterplan BOB-overeenkomst waterschap Scheldestromen (2025)	Ja, de exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product riolering.

Werkzaamheden	2026	2027	2028	2029
Afvoer en verwerken baggerspecie	x	x	x	x

Civieltechnische kunstwerken (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

• Op basis van een inspectie in 2024 is het meerjarig onderhoudsprogramma civieltechnische kunstwerken, zoals bruggen, geactualiseerd. Jaarlijks wordt er een dotatie aan de voorziening civieltechnische kunstwerken gedaan voor dit onderhoud. Uitgangspunt is dat we beweegbare bruggen, de fietstunnel, vaste bruggen en steigers functioneel onderhouden. Bij de overige kunstwerken wordt alleen schade hersteld. Periodiek wordt op basis van nieuwe inspecties het voortschrijdend jaarlijkse uitvoeringsprogramma geactualiseerd.

Areaal peildatum augustus 2026	Aantal
Basculebrug	1
Beeldende kunst	26
Damwandconstructie	4
Draaibrug	1
Duiker	1
Keermuur	8
Liggerbrug	17
Overige objecten	17
Geluidsscherm	2

Sluis	1
Steiger	1
Stuw	1
Talud	4
Trap	21
Tunnel	1

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Besluit bouwwerken leefomgeving Wegenwet Burgerlijk wetboek Omgevingswet	Meerjarig onderhoudsprogramma (MJOP) civieltechnische kunstwerken • Risicoprofiel 1 t/m 3 opnemen in investeringsplanning begroting • Risicoprofiel 4 Ad Hoc opnemen in reguliere begroting	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product leefomgeving.

Werkzaamheden	2027	2028	2029	2030
Groot onderhoud volgens onderhoudsplan van verschillende civieltechnische kunstwerken	x	x	x	x

Openbaar groen (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

• Groen beleid- en beheerplan: Het beleid- en beheerplan groen 2026-2035 wordt in 2025 door de raad ter vaststelling behandeld. Dit beleidsplan vormt de praktische leidraad voor het groenbeheer en de beheerstrategie. Daarnaast geeft het inzicht in het areaal, de actuele onderhoudstoestand, de onderhoudsplanning, de integrale aanpak, de risico's en de benodigde budgetten en de wijze van financieren.

• De landelijke richtlijn voor het groenbeheer geldt de kwaliteitscatalogus van het CROW. In de kwaliteitscatalogus worden de kwaliteitsniveaus A+, A, B, C en D gehanteerd waarbij niveau A+ en D in de praktijk nauwelijks worden gebruikt omdat A+ vrijwel onmogelijk te handhaven is en D onwenselijk is.

• In de gemeente Kapelle werd het groen op drie verschillende kwaliteitsniveaus onderhouden. In het beleid- en beheerplan groen 2026 -2030 zijn de nieuwe onderhoudsniveau's voor begraafplaatsen, verblijfsgebieden en bedrijventerreinen vastgelegd.

• Het groenonderhoud wordt door derden en gedeeltelijk in eigen beheer uitgevoerd. De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, Leefomgeving - Natuur en biodiversiteit.

• Er is weinig achterstallig onderhoud.

Areaal peildatum augustus 2026	2025*	2026
Beplantingen	112.319 m2	112.371 m2
Bomen	6.178 stuks	6.664 stuks
Grassen (kort- en lang gemaaid gras)	730.707 m2	730.707 m2

Grassen Sportvelden	61.275 m2	61.275 m2
Hagen	9.634 m2	9.697 m2

*De verschillende groen beheergroepen zijn in 2025 opnieuw geografisch bepaald en verwerkt in het beheersysteem en concept groen beleid- en beheerplan 2026-2035. De getoonde hoeveelheden op hoofdgroepen zijn moeilijk vergelijkbaar met de in voorgaande jaren meer gedetailleerde hoeveelheden en zijn daarom weggelaten uit de tabel.

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Grondwet Burgerlijk Wetboek (zorgplicht bomen) Gemeentewet Omgevingswet en uitvoeringsbesluiten Arbeidsomstandighedenwet Wet natuurbescherming Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen	Groen beleid- en beheerplan 2026-2035 (vastgesteld 25 november) Duurzaamheidsagenda, bouwsteen Natuur & Biodiversiteit • Ambitie 10% meer groen in openbare ruimte in 2030 • Ambitie vaststellen nieuwe groenstructuurplan per kern in 2026	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en Mobiliteit, product leefomgeving - Natuur en biodiversiteit.

Verordening (EU) 1143/2014 invasieve uitheemse soorten
Algemene Plaatselijke Verordening
VTA (Visual Tree Assessment)
Bijen strategie
Kwaliteitscatalogus van het CROW

Werkzaamheden	2027	2028	2029	2030
(Beleid- en beheerplan groen) Vervangingsopgave Beplanting	x			
(Beleid- en beheerplan groen) Vervangingsopgave Bomen	x			
(Beleid- en beheerplan groen) Opstellen MIP vervangen bomen en beplanting	x			

Begraafplaatsen (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

• In de gemeente Kapelle bevinden zich vier algemene begraafplaatsen, in iedere kern één. Daarnaast bevinden zich de gesloten begraafplaats in Eversdijk en de Franse Militaire begraafplaats in de gemeente Kapelle.

• De capaciteit van de begraafplaatsen in Biezelinge, Wemeldinge en Kapelle zijn in 2014, 2015 en 2016 vergroot om in de begraafbehoefte voor de komende jaren te kunnen voorzien. De begraafplaats in Schore heeft nog voldoende ruimte en de begraafplaats in Biezelinge raakt het komende decennium vol als er geen ruimingen plaatsvinden.

• De gemeenteraad heeft in 2025 een nieuw begraafbeleid 2026-2035 incl. heffingsgrondslagen en kostendekking vastgesteld.

Areaal	Beschikbare capaciteit 2023	Beschikbare capaciteit 2024	Beschikbare capaciteit 2025	Beschikbare capaciteit 2026*
Begraafplaats Kapelle koopgraven	286	268	262	262
Begraafplaats Kapelle algemene graven (huur)	60	58	8	8
Begraafplaats Biezelinge koopgraven	75	65	74	74
Begraafplaats Biezelinge algemene graven (huur)	66	66	67	67
Begraafplaats Wemeldinge koopgraven	219	214	227	227
Begraafplaats Wemeldinge algemene graven (huur)	83	81	80	80
Begraafplaats Schore koopgraven	14	8	12	12
Begraafplaats Schore algemene graven (huur)	33	33	32	32
Totale begraafcapaciteit gemeente Kapelle	836	793	762	762

*Aantallen genoemd in beleidsplan instandhouding begraafplaatsen.

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?

Wet op de lijkbezorging Gemeentewet Verordening op heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten	Begraafverordening 2026 Begraafbeleid gemeente Kapelle 2026-2035	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving en mobiliteit, product begraafplaatsen.

Werkzaamheden	2027	2028	2029	2030
Begraafplaats Kapelle, Biezelinge en Schore: Ruimen algemene graven, voorbereiding 2027	X	X		
Begraafplaats Schore en Biezelinge: Omvormen paden		X		
Begraafplaats Wemeldinge: Verwijderen grafmonumenten en -bedekkingen		X		

Speeltoestellen (programma 6: Leefomgeving en Mobiliteit)

- De gemeente streeft naar veilige, aantrekkelijke speelomgevingen, rekening houdend met een brede doelgroep.
- Jaarlijks vindt een externe inspectie plaats en routinematige inspecties door de buitendienst. Onderhoud en vervanging gaat op basis van de bevindingen in deze inspecties.
- Bij renovatie aandacht voor de gehele omgeving en worden aanwonenden betrokken in de planvorming.
- Houtsnipperondergronden worden omgezet naar een onderhoudsvriendelijkere variant (totaal 5000m2).

Areaal	Areaal 2023	Areaal 2024	Areaal 2025	Areaal 2026

Speellocaties	39	40	40	41
Speeltoestellen	214	239	235	237

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
WAS -Wet Warenbesluit attractie- en speeltoestellen 2023EN1176, nieuwe Europese wetgeving, mogelijke gevolgen door herkeuring bestaande toestellen en ondergronden	MJOP Speeltoestellen	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving en mobiliteit, product leefomgeving

Werkzaamheden	2027	2028	2029	2030
Vervangen speeltoestellen	X	X	X	X

Sportaccommodaties (Programma 2: Wonen en Voorzieningen)

- In de gemeente Kapelle bevinden zich twee sportcomplexen het Groene Woud in Kapelle en de Boenze Boogerd in Wemeldinge waar verschillend sporten beoefend worden.
- Om de buitensportaccommodaties op het vereiste kwaliteitsniveau te houden wordt dagelijks onderhoud gepleegd door de gemeente en in toenemende mate de gebruikers. Jaarlijks voert de gemeente in de zomerperiode groot onderhoud aan de sportvelden uit.
- Buitensportaccommodaties renoveren we als de technische kwaliteit onvoldoende is om het beoogde gebruik gedurende de speelperiode te garanderen. Hiervoor is een meerjarig investeringsplan opgesteld. De levensduur van buitensportaccommodaties is afhankelijk van de kwaliteit van het (dagelijks) onderhoud, de feitelijke belasting en de weersomstandigheden. Jaarlijks beoordelen wij in hoeverre renovatie van een buitensportaccommodatie of de bijbehorende voorzieningen noodzakelijk is.
- Streven is het onderhoud uit te voeren volgens de greendeal sportvelden: volledig chemie vrij beheer en onderhoud van de sportvelden.

- De velden worden regelmatig volgens KNVB-normen gekeurd.
- Kunstgrasvelden worden één keer per jaar volgens de normen van het NOC-NSF gekeurd waarvan één keer per acht jaar een uitgebreide keuring. Door de hoge bezettingsgraad is intensief onderhoud nodig.
- Klimaatverandering kan leiden tot intensiever beheer, zoals vaker beregenen. Beregening wordt vooralsnog gedaan vanuit de landbouwleiding van het waterleidingbedrijf. Naar een alternatief wijze van beregening vanuit het oppervlaktewater wordt uitvoering gegeven.

Areaal (1 juni 2025)	Sport	Aantal
Sportcomplex Groene Woud Kapelle	Korfbal	1 veld
	Voetbal	4 velden
	Tennis	5 velden
	Zwemmen (binnen)	1 multifunctioneel bad
	Schaatsbaan	1 grasveld
	Pumptrack/skatebaan	1 stuks
	Multicourt	1 stuks
	Beweegroute	1 stuks

	Pannakooi	1 stuks
Sportcomplex Boenze Boogerd Wemeldinge	Voetbal	3 velden
	Tennis	3 velden
	Boogschieten	1 installatie
	Schaatsbaan	1 asfaltterrein

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
NOC-NSF Normen sportbonden	Concept beleid- en beheerplan sportparken en MJOP (Vaststellen van kwaliteitsniveaus en middelen wordt in 2026 aan de gemeenteraad voorgelegd)	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma Wonen en Voorzieningen, product accommodaties

Werkzaamheden	2027	2028	2029	2030
Sportpark Groene Woud VV Kapelle veld 3 vervangen kunstgras doelgebieden	X			
Sportpark Groene Woud VV Kapelle veld 1 renovatie totaal natuurgras incl inrichting en verharding			X	

Sportpark Groene Woud VV Kapelle veld 3 voorbereidingskosten renovatie toplaag kunstgras		X		
Sportpark Groene Woud VV Kapelle veld 3 renovatie toplaag kunstgras (SBR) incl. Inrichting en verharding			X	
Sportpark Groene Woud Korfbal vervangen ovalen		X		
Sportpark Groene Woud Tennisvereniging toplaag renovatie veld	X			
Sportpark Groene Woud Tennisvereniging vervangen verhardingen				X
Sportpark Boenzeboogerd VV Wemeldinge pomp en installatie beregening vervangen				X
Sportpark Boenzeboogerd TC 't Swaecke toplaagrenovatie baan 1/3 gravel en vervangen veldinrichting				X
Sportpark Boenzeboogerd TC 't Swaecke vervangen armaturen	X			

Inleiding vastgoed (Diverse programma's)

Het vastgoed areaal van de gemeente Kapelle betreft ongeveer 30 objecten en is nogal divers. Dit varieert van gebouwen voor de brandweer als gebouwen voor scholing- en kind gerelateerde werkzaamheden. Daarnaast zijn er verschillende gebouwen voor de dorpsgemeenschappen en de sportverenigingen. In onze gemeente hebben we naast de functionele gebouwen ook nog een aantal monumenten waar wij een zorgplicht voor hebben. Om onze dienstverlening aan onze burgers en bedrijven uit te voeren beschikken we over een gemeentehuis en werkplaatsen. Een deel van deze bebouwing is toekomst bestendig. Een ander deel vraagt om een beslissing over het toekomstbestendig maken of een andere ontwikkeling. In dit onderdeel vastgoed van de paragraaf Kapitaalgoederen is het bestaande areaal aan vastgoed inzichtelijk gemaakt. Om inzicht in de opgave van een toekomstbestendig vastgoedareaal te komen is voor het strategisch beheer hiervan een routekaart gemaakt.

Areaal:	
Gebouwen voor eigen organisatie (prog.6: Leefomgeving en Mobiliteit)	
Werkplaats gemeente kantoor/kantine Kapelle	Dijkwelseweg 1A Kapelle
Werkplaats gemeente loodsen Kapelle	Dijkwelseweg 1A Kapelle
Werkplaats Wemeldinge	Wemeldingse Zandweg 20A Wemeldinge
Gemeentehuis Kapelle	Kerkplein 1 Kapelle
Brandweerkazernes (Prog. 1: Bestuur en Veiligheid)	

Brandweerkazerne Kapelle	Mauritsstraat 1A Kapelle
Brandweerkazerne Wemeldinge	Noordelijke Achterweg 55 Wemeldinge
Dorpshuizen (Prog. 2: Wonen en Voorzieningen)	
Dorpshuis “De Vroone” Kapelle	C D Vereekestraat 74 Kapelle
Dorpshuis Schore	Nieuwe Kerkplein 15 Schore
Dorpshuis “De Wemel” Wemeldinge	Dorpsplein 1 Wemeldinge
Sportgebouwen (Prog. 2: Wonen en Voorzieningen)	
Sportgebouw Molenvate Kapelle	Vroonlandseweg 140 Kapelle
Sportcentrum de Bloesem Kapelle	Vroonlandseweg 45 Kapelle
Gymzaal De Wemelaar	Kromomme 1 Wemeldinge
Diverse (Programma’s 2 en 6)	

Peilhuisje Wemeldinge	Buitenhaven 30 Wemeldinge
Praathuisje “de Punt” Wemeldinge	Nieuwendijk 34 Wemeldinge
Kinderdagverblijf Vroonland Kapelle	Vroonlandseweg 47D Kapelle
Zorgboerderij Rust na Onrust (dependance)	Boomweidelaan 44 Schore
Dicwale	Annie MG Schmidtsingel 1 Kapelle
Diverse opslaggebouwtjes begraafplaatsen	Begraafplaatsen Biezelinge, Kapelle, Wemeldinge en Schore

Areaal:	
Monumenten (Prog. 6: Leefomgeving en Mobiliteit)	
Molen de Hoop Wemeldinge	Westelijke Kanaalweg 55A Wemeldinge
Molen Aeolus Wemeldinge	Bonzijweg 15A Wemeldinge

Kerktoren Kapelle, Kerkplein	Kerkplein 2 Kapelle
Kerktoren Wemeldinge, Kerkweg	Kerkweg 5TORE Wemeldinge
Schoolgebouwen (Prog 2. Wonen en Voorzieningen)	
Educatief Centrum De Wemelwijzer Wemeldinge	Kromomme 2-4 Wemeldinge
Integraal kind centrum Juliana van Stolberg*	Kerkplein 15 Kapelle
’t Saamdeel > De Moolhoek en ‘t Honk	Vroonlandseweg 49 Kapelle
Speciale scholen Kapelle*	Coxstraat 9 Kapelle
‘t Kleine Honk	Van der Biltlaan 34 Kapelle
De Linge*	Noordstraat 5 Kapelle
De Hoeksteen*	Bierweg 1 A Wemeldinge

* Kadastraal eigendom van schoolgebouw ligt veelal bij de school zelf.

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Besluit bouwwerken leefomgeving KlimaatakkoordBouwstenen Duurzaamheidsagenda Regionale energiestrategie (RES)	MJOP 2026-2035Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen diverse programma's of in een aparte voorziening.

Algemene uitgangspunten:

- Om vastgoed op een noodzakelijk kwaliteitsniveau te houden wordt onderhoud gepleegd.
- In 2027 wordt een conditiemeting van het bestaande areaal uitgevoerd waarmee het MJOP geactualiseerd wordt.
- Onderhoud, opgenomen in het meerjarig onderhoudsplan (MJOP), wordt ten laste gebracht van de voorziening. Levensduur verlengend onderhoud > €25.000 geldt als een investering. Het MJOP 2026-2035 houdt rekening met kansen voor toekomstbestendig maken en verduurzamen van de gebouwen daar waar mogelijk. Als een ontwikkeling van het vastgoed verwacht wordt is maatwerk geboden.
- De ontwikkelingen voor de onderwijshuisvesting zijn opgenomen in Integraal huisvestingsplan Onderwijs (IHP) dat in 2019 is vastgesteld. Het IHP vormt de basis voor de strategie voor ontwikkelingen bij onderwijshuisvesting.
- Verplichtingen en ambities met betrekking tot duurzaamheid uit wetgeving en de bouwstenen van de Duurzaamheidsagenda Kapelle worden integraal meegenomen in onderhoudsplannen en ontwikkel strategieën van het vastgoed.

Vastgoed strategie en routekaart:

Van een deel van het vastgoed areaal is bekend dat een keuze over ontwikkeling noodzakelijk is, omdat deze in de huidige staat niet voldoende toekomstbestendig is. Hiervoor lopen voor verschillende objecten al processen maar voor andere objecten is een keuze nog sterk afhankelijk van ontwikkelingen. Om hierin inzicht in te krijgen is een strategie en routekaart gemaakt. Deze wordt hierna weergegeven. Hierbij worden de objecten ingedeeld in een projectfase. De fase geeft aan waar een object op de routekaart staat en hoeveel keuzeruimte er nog bestaat. Eerder gemaakte bestuurlijke keuzes zijn verwerkt in dit overzicht.

De tabel strategie en routekaart is samengesteld volgens onderstaande fasering van het betreffende vastgoedproject. Voor de in de tabel vermelde projectfasen is een toelichting beschreven evenals de keuzeruimte die er in de verschillende fases is.

Projectfasen	Beschrijving	Keuzeruimte
Wachtkamer*	Toekomstige ontwikkeling verwacht. Actualiteit volgen en geschikte moment afwachten voor strategie keuze.	Volledige keuzeruimte over strategie, scope, volgorde en planning
Initiatieffase	Idee verkennen en doelen bepalen	Keuzeruimte over scope, volgorde en planning
Definitiefase	Eisen, wensen en grenzen vastleggen	Keuzeruimte over planning
Ontwerpfase	Oplossing kiezen en projectplan maken	Niet van toepassing
Realisatiefase	Project uitvoeren en resultaat opleveren	Niet van toepassing
Beheerfase	Beheren en onderhouden	Keuzeruimte in onderhoudsstrategie

* Projecten in de wachtruimte bevinden zich eveneens in de beheer fase. Hierbij wordt alleen een scherpe keuze gemaakt in hoever een investering in onderhoud zinvol is in relatie tot de verwachte ontwikkeling. Hierbij is het uitgangspunten dat gebouwen veilig en gezond gebruikt worden en verval van het object wordt voorkomen. Consequentie kan zijn dat een (her) ontwikkeling na de wachtkamerfase kostenverhogend is door niet uitgevoerd onderhoud.

Strategie en routekaart												
Object	**fase**	**Strategie**	**Routekaart projectstart**									
	Peildatum 01-09-2026		**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**
IKC Juliana van Stolberg Kapelle	Ontwerpfase	Nieuwbouw + aankoop grond	X	X								
Gemeentewerkplaats	Ontwerpfase	Nieuwbouw + aankoop grond	X	X								
Speciale scholen Kapelle	Initiatieffase					X	X					
De Linge	Wachtkamer	Toekomstbestendig maken	O							X	X	
Brandweerkazerne Kapelle	Wachtkamer (2)	Toekomstbestendig maken			X							
Brandweerkazerne Wemeldinge	Wachtkamer (2)	Toekomstbestendig maken						X				

Strategie en routekaart														
Object	**fase**	**Strategie**	**Routekaart projectstart**											
Dicwale	Wachtkamer (2)													
Gemeentehuis Kapelle	Wachtkamer	Renovatie en verduurzaming				O			O					
KDV Vroonland Kapelle	Wachtkamer (1)													
Rust na onrust	Wachtkamer (1)													
De Hoeksteen	Wachtkamer (2)													
Sportgebouw Molenvate	Wachtkamer (2)													
Huidige Juliana van Stolberg	Wachtkamer (2)													
‘t Kleine Honk	Wachtkamer (2)													

Strategie en routekaart													
Object	**fase**	**Strategie**	**Routekaart projectstart**										
Molen de Hoop Wemeldinge	Initiatieffase	Groot onderhoud	O		O		O				O		
Molen Aeolus Wemeldinge	Initiatieffase	Groot onderhoud	O		O			O					
Kerktoren Kapelle, Kerkplein	Initiatieffase	Groot onderhoud											
Kerktoren Wemeldinge, Kerkweg	Initiatieffase	Groot onderhoud											
Uurwerk Kerktoren Biezelinge	Initiatieffase	Groot onderhoud											
Uurwerk Kerktoren Schore	Initiatieffase	Groot onderhoud											

1 = Geen onderhoud (casco verhuur)

2 = Instandhouding (alleen het hoognodige onderhoud)

X = Projectstart vernieuwing / renovatie

O = Onderhoudsinvestering

Paragraaf Bedrijfsvoering

Om ervoor te zorgen dat beleid goed en flexibel wordt uitgevoerd, is de invulling van onze bedrijfsvoering van groot belang. Wij zetten in op een efficiënte, transparante en duurzame werkwijze die bijdraagt aan hoogwaardige dienstverlening en die aansluit bij onze strategische doelstellingen en maatschappelijke verantwoordelijkheden.

Werken bij Gemeente Kapelle betekent actief zijn in een kleine en levendige gemeente, waar de korte lijnen een persoonlijke en betrokken benadering mogelijk maken. De sterke betrokkenheid van inwoners creëert een hechte gemeenschap, waarin samenwerking met zowel collega's als inwoners centraal staat.

We dragen zorg voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Met die reden kent de gemeente een netwerkende en participerende rol. Daarom zijn we een benaderbare, betrokken en betrouwbare partner. Optimale en toegankelijke dienstverlening staat daarbij voorop.

We zetten in op een weerbare organisatie en toekomstbestendige organisatie. Dat betekent dat we werken vanuit de maatschappelijke opgaven, die steeds vaker domein overstijgend zijn. Dit vergt een meer strategische samenwerking in de regio en periodieke bijstelling van de ambities en concrete doelstellingen. We participeren daarom in relevante netwerksamenwerkingen, wat flexibiliteit, wendbaarheid en inzet van ons vraagt. Dit is ook van invloed op de samenstelling van onze ambtelijke organisatie. Veel medewerkers dragen direct of indirect bij aan één of meerdere maatschappelijke opgaven.

Personeel en organisatie

Binnen het krimpende financiële perspectief spelen we proactief in op de uitdagingen van de krappe arbeidsmarkt en richten ons op het aantrekken, behouden en ontwikkelen van talent.

<u>Formatie en inhuur</u>

De krapte op de arbeidsmarkt zorgt ervoor dat een deel van de vacatures lastig in te vullen is. We profileren ons als een organisatie met aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden, ontwikkelingsmogelijkheden, korte lijnen en veel ruimte en vertrouwen. Daarmee hopen we nieuwe medewerkers aan te trekken, het natuurlijke verloop van personeel laag te houden en medewerkers te binden aan onze organisatie. Recente ervaringen leren ons dat door het ruime aanbod op de arbeidsmarkt medewerkers eerder als voorheen van werkgever wisselen.

Nog steeds blijven er nieuwe taken op gemeenten afkomen. Uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en kosten geldt dat we structurele taken bij voorkeur structureel beleggen en dus opnemen in de vaste formatie. We ontkomen er echter niet aan om bij moeilijk vervulbare vacatures, tijdelijke knelpunten of specifieke deskundigheid capaciteit in te huren. De toenemende verantwoordelijkheden en taken brengen niet alleen extra werk met zich mee, maar vereisen ook dat we op de natuurlijke momenten opnieuw keuzes maken in de taakuitvoering. De voorgaande jaren is een structurele taakstelling ingevuld. Voor de komende jaren wordt de taakstelling getemporiseerd omdat een verdere inkrimping van de ambtelijke organisatie niet realistisch is. Wel verkennen we het toepassen van AI in gemeentelijke processen. Modernisering van de bedrijfsvoering kan bijdragen aan het verlagen van de werkdruk, het verbeteren van de veiligheid en kwaliteit of het (verder) beperken van de uitvoeringskosten.

Het opnieuw prioriteren van de werkzaamheden kan betekenen dat we ambities temporiseren, andere prioriteiten stellen of minder participeren in regionale werkgroepen. Ook het meer gaan benutten van samenwerking in de regio kan bijdragen aan het verminderen van onze kwetsbaarheid, het verhogen van de kwaliteit of het beperken van onze inzet en kosten. Daarnaast kan modernisering van de bedrijfsvoering, zoals automatisering of de inzet van technologie bijdragen aan meer effectieve of efficiënte werkprocessen.

<u>Verzuim</u>
We zetten ons maximaal in om het verzuim terug te dringen en een gezonde en ondersteunende werkomgeving te creëren. Dit doen we door te investeren in een prettig werkklimaat, persoonlijke aandacht voor onze collega's, gerichte ondersteuning bij gezondheidsproblemen en goede arbeidsvoorwaarden. Daarnaast blijven we actief in gesprek met medewerkers om signalen vroegtijdig op te vangen en passende maatregelen te treffen. Dat vraagt om maatwerk per medewerker.
Tegelijkertijd vragen de vele en uiteenlopende opgaven binnen de organisatie veel van onze medewerkers en staat dit soms onder druk door de beschikbare personele capaciteit. Daarom blijft er nadrukkelijk aandacht voor een goede balans tussen werkdruk, inzetbaarheid en herstel.

<u>Opleidingen</u>
We blijven investeren in het binden, boeien en behouden van onze medewerkers. Medewerkers die zich kunnen ontwikkelen, hebben meer plezier in hun werk en blijven langer bij dezelfde werkgever. Bij voorkeur in samenwerking met onze regionale partners investeren we daarom in scholing en ontwikkeling van talent, zodat er een natuurlijke doorstroming van medewerkers ontstaat en anticiperen we op toekomstige vacatures. Dit is extra belangrijk bij een gemeente zoals Kapelle, waarin we hoge eisen stellen aan de kwaliteit van de dienstverlening en medewerkers veel generieke kennis en vaardigheden nodig hebben.

Informatie en data
De gemeentelijke informatievoorziening ontwikkelt zich in hoog tempo en is onlosmakelijk verbonden met de verdere digitalisering, de toenemende eisen aan informatiebeheer en de verdere uitbouw van digitale dienstverlening. Ook de komst van nieuwe systemen en veranderende wet- en regelgeving stellen steeds hogere eisen aan de kwaliteit, beschikbaarheid, beveiliging en archivering van informatie.

Na de implementatie van Microsoft 365 als veilige werkplek, ligt in 2027 de nadruk op de verdere uitrol en het bestendig gebruik binnen de organisatie. Daarbij is het noodzakelijk dat informatie in deze omgeving archiefwaardig wordt ingericht en dat processen rondom digitale dossiervorming, opslag en gegevensbeheer structureel worden geborgd. Grip op informatie is daarbij essentieel om te kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen, om informatie tijdig en vindbaar beschikbaar te houden en de betrouwbaarheid van besluitvorming en dienstverlening te ondersteunen. Daarnaast wordt onderzocht welke oplossing het best past als opvolging van het huidige zaaksysteem.

Tegelijkertijd neemt de afhankelijkheid van digitale middelen en data verder toe. Uitval of verstoring van systemen kan direct gevolgen hebben voor de continuïteit van de bedrijfsvoering. Daarom blijft inzet op digitale weerbaarheid, informatiebeveiliging en zorgvuldig informatiebeheer van groot belang. Binnen de bestaande formatie wordt hieraan gewerkt, waarbij prioritering nodig blijft om de kwaliteit en continuïteit van de informatiehuishouding zo goed mogelijk te waarborgen.

Juridische zaken
Juridische zaken is verantwoordelijk voor de volgende processen: (onafhankelijk) juridisch advies, juridische control, behandelen van klachten, bezwaarschriften en (hoger) beroep, en implementatie van nieuwe wetgeving. Bij de besluitvorming is het steeds belangrijker dat belangen zorgvuldig worden gewogen, omdat het van groot belang is dat de overheid rechtmatig handelt. Daarnaast neemt het aantal bezwaren, verzoeken en juridische procedures vanuit de samenleving toe, waardoor steeds vaker een beroep gedaan wordt op onze juridische expertise.

Communicatie, dienstverlening en participatie
Steeds vaker pakt de samenleving zelf maatschappelijke vraagstukken op, soms uit zichzelf, maar ook gestimuleerd door de overheid. De rol van de lokale overheid verschuift hierdoor van organiseren naar faciliteren. Gemeente Kapelle is facilitator en aanjager van samenwerking. We zetten ons in voor transparante, toegankelijke en proactieve communicatie. En investeren in de manier waarop inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners kunnen meepraten, -denken en -doen. De drempel om het gemeentehuis binnen te stappen is laag en we staan klaar voor alle inwoners. Hier passen we onze middelen op aan.

Hierin zijn de vastgestelde communicatievisie en visie op dienstverlening leidend. Deze visies vormen de basis voor de verdere ontwikkeling en verbetering van onze communicatie en dienstverlening. De uitvoering hiervan vraagt extra inzet en aanpassingen van processen. Door de vele ontwikkelingen en beschikbare capaciteit is het onzeker op welke wijze en met welke snelheid we de uitvoering van de visies kunnen realiseren. Het blijft onze aandacht houden en voeren stap voor stap verbeteringen door.

Raad en college
In de begroting zijn de budgetten voor de raad, de griffie, college B&W, de rekenkamer en de accountant opgenomen.

Raad & College	2026	2027	2028	2029	2030
Raad	273	261	268	274	281
Griffier	143	146	150	153	157
Rekenkamer	30	30	30	30	30
Accountant	73	73	73	73	73
Taakstelling raad	-8	-8	-8	-8	-8
Incidenteel	34				
Totaal Raad	645	633	637	648	659
College B&W	472	515	528	541	555

Rechtmatigheid

Met de rechtsmatigheidsverantwoording legt het college verantwoording af over de naleving van (financiële) regels en afspraken, die relevant zijn voor het functioneren van de gemeente. In dit kader stelt de raad een verantwoordingsgrens vast. Dit is het percentage waarboven het college fouten en onduidelijkheden aan de raad rapporteert. Voor fouten en onduidelijkheden geldt dezelfde verantwoordingsgrens; deze worden afzonderlijk beoordeeld en niet bij elkaar opgeteld. Er geldt vanaf 2025 een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten, exclusief donaties aan de reserves. Als deze grens wordt gepasseerd, wordt het totaal aan afwijkingen toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

Doelmatigheid en doeltreffendheid

We hechten grote waarde aan het doelmatig en doeltreffend inzetten van onze middelen. Dit komt tot uiting in de wijze waarop we onze processen en prestaties continu monitoren en verbeteren. In het voorjaar van 2027 zal een nieuw doelmatigheidsonderzoek worden opgestart. Een afschrift van dit onderzoek zal, net als in 2026, worden toegezonden aan uw financiële commissie.

Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke en een financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur of stemrecht. Financieel belang is er, wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die kwijt zijn in geval van faillissement van de verbonden partijen en/of als financiële problemen verhaald kunnen worden op de gemeente.

We werken samen met verschillende gemeenschappelijke regelingen. Zij geven o.a. uitvoering aan wettelijke taken. Gemeente Kapelle is daarbij vertegenwoordigd in het bestuur. In VZG verband zijn afspraken gemaakt over hoe we samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland.

Inleiding
In 2026 heeft de VZG het rapport ‘Afspraken over samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland' geactualiseerd. Hierbij is de toepassing van de Zeeuwse richtlijnen verder vereenvoudigd en zijn de Zeeuwse richtlijnen indexering en bezuiniging vervangen door één nieuwe Zeeuwse richtlijn indexering. De Zeeuwse richtlijn reservevorming is gehandhaafd.

Goede afspraken over en met de samenwerkingsverbanden is van belang omdat het gaat om verlengd lokaal bestuur waarbij de gemeenschappelijke regelingen taken voor ons uitvoeren. De begrotingen en begrotingswijzigingen worden voor een zienswijze aangeboden. Jaarstukken worden ter kennisname aangeboden omdat de accountant zicht hierover al heeft uitgesproken. Een zienswijze op het voorstel voor de bestemming van het resultaat is wel mogelijk.

Voor 2027 heeft het VZG-bestuur de Zeeuwse richtlijn indexering vastgesteld op 3,3%. De door u ingediende zienswijzen zijn in de AB’s van de gemeenschappelijke regelingen besproken. De financiële effecten van de door de AB’s genomen besluiten zijn opgenomen in deze begroting.

In 2027 zetten we in op de volgende nieuwe inspanningen:

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	H1	H2	Financiën 2027 Bedrag	STR/INC
1.04	We volgen de ontwikkelingen met betrekking tot de mogelijke samenvoeging van de VRZ met de GGD. Wij informeren u over de uiteindelijke	Raad	Besluiten, zienswijze	X	X	p.m.	-

besluitvorming en de eventuele financiële consequenties.

Informatie per verbonden partij

1. Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) – Programma 01. Bestuur en Veiligheid	
Doelstelling	De VRZ levert een maatschappelijke bijdrage aan een veilige woon-, werk- en recreatieomgeving op het gebied van brandbestrijding en (medische) hulpverlening.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Risico's	Ondanks dat de fusie GGD-VRZ on hold staat, bestaat er een kans dat de fusie alsnog doorgaat. De financiële gevolgen die dit kan hebben voor de gemeente, zijn op dit moment nog onduidelijk.
Portefeuillehouder	Burgemeester Jansen op de Haar, lid algemeen bestuur.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD) – Programma 03. Sociaal Domein	
Doelstelling	Samenwerken aan een gezond en veilig bestaan en sluitende zorg voor inwoners in Zeeland.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.

Risico’s	Ondanks dat de fusie GGD-VRZ on hold staat, bestaat er een kans dat de fusie alsnog doorgaat. De financiële gevolgen die dit kan hebben voor de gemeente, zijn op dit moment nog onduidelijk.
Portefeuillehouder	Wethouder Kleppe, lid algemeen bestuur.

De Betho – Programma 03. Sociaal Domein	
Doelstelling	De Betho richt zich op het bieden van werk onder aangepaste omstandigheden aan de doelgroep van de sociale werkvoorziening (Wsw) en beschut werken en begeleidt werkzoekenden met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt, via maatwerktrajecten, naar - al dan niet gesubsidieerd – betaald werk.
Deelnemers	Borsele, Kapelle, Reimerswaal, Goes, Noord-Beveland en Tholen.
Risico’s	Sinds de invoering van de Participatiewet wordt huidige Wsw (Wet sociale werkvoorziening) afgebouwd en meer ingezet op andere re-integratie instrumenten zoals loonkostensubsidie. De huidige organisatie moet daarop worden aangepast. Hiervoor is met elkaar een toekomstscenario ontwikkeld. De Participatiewet is een open-eind-regeling.
Portefeuillehouder	Wethouder Kleppe, lid dagelijks bestuur.

GR Sociaal Domein en Jeugdregio Zeeland – Programma 03. Sociaal Domein

Doelstelling	De GR heeft tot doel een doeltreffende en doelmatige samenwerking door de Zeeuwse gemeenten te realiseren door gezamenlijk taken uit te voeren binnen de jeugdzorg, beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang, sociale veiligheid, toezicht en naleving, welzijn en maatschappelijke ondersteuning.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Risico's	De GR Sociaal Domein en Jeugdregio Zeeland heeft slechts beperkte risico's. Risico voor gemeente Kapelle betreft een bijdrage in een eventueel exploitatietekort.
Portefeuillehouder	Wethouder Kleppe, lid algemeen bestuur.

Samenwerking de Bevelanden (GRdB) – Programma's 03. Sociaal Domein en 90. Middelen (overhead)	
Doelstelling	GR de Bevelanden bevordert een duurzame, robuuste samenwerking door het behartigen van de gemeenschappelijke belangen. Dit heeft betrekking op de domeinen ICT en informatievoorziening, HRM en personeels- en salarisadministratie en Werk, Inkomen en Zorg (WIZ). De doelstelling is het vergroten van de bestuurskracht, met behoud van de huidige bestuurlijke schaal, door bundeling van ambtelijke expertise op operationeel, tactisch en/of strategisch niveau met als resultaat: verhoogde kwaliteit, continuïteit en efficiëntie.
Deelnemers	Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland en Reimerswaal.

Risico’s	Risico voor Gemeente Kapelle betreft een bijdrage in een eventueel exploitatietekort.
Portefeuillehouder	Burgemeester Jansen op de Haar, lid algemeen bestuur en dagelijks bestuur. Wethouder Kleppe, lid algemeen bestuur.

Omgevingsdienst Zeeland (voormalige Regionale Uitvoeringsdienst RUD) – Programma 06. Leefomgeving en Mobiliteit	
Doelstelling	Het uitvoeren van (milieu-)taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven. Deze taken bestaan uit tenminste de zogenoemde basistaken milieu.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten en de provincie Zeeland.
Risico’s	Risico voor Gemeente Kapelle betreft een bijdrage in een eventueel exploitatietekort.
Portefeuillehouder	Wethouder Feijtel, lid algemeen bestuur.

Sabewa Zeeland – Programma 90. Middelen	
Doelstelling	Heffing en invordering van lokale belastingen, kwijtschelding en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ).

Deelnemers	Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Reimerswaal, Sluis, Terneuzen, Tholen en het Waterschap Scheldestromen.
Risico's	Een risico welke Sabewa Zeeland zelf slechts beperkt kan beïnvloeden, zijn de proceskosten voor de no-cure-no-pay-bureaus met betrekking tot de bezwaarschriften. Risico voor Gemeente Kapelle betreft daarnaast een bijdrage in een eventueel exploitatietekort.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman, lid dagelijks bestuur, lid algemeen bestuur.

Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwerking Zeeland (OLAZ) – Programma 05. Klimaat, energie en milieu	
Doelstelling	De behartiging van de gezamenlijke belangen van de deelnemers op gebied van verwerking van huishoudelijk afval. Hieronder wordt onder andere verstaan de verwerking van de huishoudelijke afvalstromen van de Zeeuwse gemeenten, de inzameling en verwerking van grof huishoudelijk afval via de regionale milieustraten en advisering en voorlichting over afvalpreventie en afvalverwerking. De uitvoeringsorganisatie is de Zeeuwse Reinigingsdienst BV (ZRD), welke 100% eigendom is van OLAZ.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Risico's	• In het kader van de regionalisering van de milieustraten heeft OLAZ plannen om in Zeeland 3 circulaire ambachtscentra te realiseren. Daarnaast dienen een aantal bestaande regionale milieustraten te worden opgewaardeerd en worden enkele afgeschaald. Deze plannen leiden tot een hogere financiële bijdrage van de afzonderlijke Zeeuwse gemeenten.

	• De ontwikkeling van de afvalstoffenbelasting is mede afhankelijk van verplichtingen die aangegaan zijn in de contracten tussen OLAZ en verwerkers. De kosten voor het verwerken van afvalstromen cq de opbrengsten van afvalstromen in een aantal contracten zijn afhankelijk van de markt. Daarnaast worden de verwerkingskosten voor oa brandbaar restafval steeds hoger door de landelijke milieubelasting en CO2 heffingen. Daarnaast is onbekend hoe hoog het verwerkingstarief per 2028 zal zijn ivm een nieuwe aanbesteding voor verwerking restafval.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman, lid algemeen bestuur.

Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) – Programma 02. Wonen en voorzieningen	
Doelstelling	Het RBL geeft uitvoering aan de leerplichtfunctie en het Doorstroompunt (het voormalige regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten). Het belangrijkste doel van de leerplicht is het terugdringen van verzuim en voortijdig schooluitval van leerlingen van 5 tot 18 jaar. Het Doorstroompunt richt zich op jongeren tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben. Zij worden begeleid richting scholing en/of werk.
Deelnemers	Borsele, Kapelle, Reimerswaal, Tholen, Goes, Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland.
Risico’s	Geen specifieke risico’s.
Portefeuillehouder	Wethouder Kleppe, lid algemeen bestuur.

Muziekschool Zeeland – Programma 03. Sociaal Domein	
Doelstelling	Kinderen, jongeren en volwassenen zowel in actieve, receptieve als reflectieve zin in contact brengen met de vele mogelijkheden die het muziekonderwijs biedt. De vier inhoudelijke pijlers van de muziekschool zijn: 1. Academie (vrijetijd onderwijs, Talent Academy, samenspel), 2. Sociaal domein (o.a. ouderenparticipatie en amateurkunst), 3. Muziekeducatie (Primair Onderwijs en onderwijs) en 4. KCE (Kunst en Cultuureducatie Oosterschelde regio).
Deelnemers	Borsele, Kapelle, Goes, Noord-Beveland, Middelburg, Hulst, Schouwen-Duiveland, Veere.
Risico's	De uittreding van gemeentes en de financiële situatie.
Portefeuillehouder	Burgemeester Jansen op de Haar, lid algemeen bestuur en dagelijks bestuur.

Publiek Vervoer Zeeland (PVZ) – Programma 03. Sociaal Domein	
Doelstelling	De doelstelling van Publiek Vervoer Zeeland (PVZ), bekend als Reizen door Zeeland, is om alle essentiële voorzieningen met publiek vervoer bereikbaar te houden waarbij de reiziger een positief oordeel heeft over de kwaliteit van de dienstverlening. Deze dienstverlening moet tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten worden uitgevoerd.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten en Provincie Zeeland.
Risico's	De gemeenten zijn alleen verantwoordelijk voor het bekostigen van het vraagafhankelijk Wmo-vervoer en vraagafhankelijk jeugdzorgvervoer. Hier is sprake van toenemende vraag.

	De provincie is verantwoordelijk voor de Flex. Mochten de kosten hiervan toenemen, dan zal, zoals vastgelegd in de Intentieverklaring 2024, de provincie de extra kosten voor haar rekening nemen.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman, lid algemeen bestuur.

2. Vennootschappen en coöperaties

BNG Bank - Programma 90. Middelen	
Doelstelling	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening wordt getracht bij te dragen aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Hiermee is de bank essentieel voor de publieke taak. De gemeente neemt deel in het maatschappelijk kapitaal van N.V. BNG Bank.
Financieel belang	Gemeente Kapelle heeft 53.040 aandelen met een aankoopwaarde van € 2,50. De aandelen kunnen niet vrij verkocht worden.
Risico’s	Bij tegenvallende winsten in de toekomst wordt minder dividend uitgekeerd, wat gevolgen heeft voor de begrotingspositie van gemeente Kapelle.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman, stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij N.V. (ZEH) - Programma 90. Middelen

Doelstelling	De kerntaak van de Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH) is het beheer van belangen in de deelnemingen van ZEH.
Financieel belang	Gemeente Kapelle heeft 204 aandelen.
Risico’s	Door de verkoop aan het Rijk (EZK) per 1-1-2026 vervallen de risico's. Daar staat tegenover dat de dividend-uitkeringen ook komen te vervallen.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman, stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

N.V. Economische Impuls Zeeland – Programma 04. Economische versnelling en toerisme	
Doelstelling	Het vergroten van de dynamiek van de Zeeuwse kenniseconomie en het bijdragen aan de ontwikkeling van Zeeland.
Financieel belang	Gemeente Kapelle heeft 788 aandelen, zijnde 0,53% van het totaal uit te geven aandelen, met een prijs van € 1 per aandeel.
Risico’s	Geen specifieke risico’s.
Portefeuillehouder	Wethouder Feijtel, stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

GBE AQUA B.V. – Programma 90. Middelen

Doelstelling	Het houden en beheren van aandelen in drinkwaterbedrijf Evides en het uitoefenen van stemrecht daarop.
Financieel belang	Gemeente Kapelle heeft 1.341 aandelen, verkregen met een nominale waarde van € 10 per aandeel.
Risico's	Geen specifieke risico's.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman, stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Stedin Holding B.V. – Programma 90. Middelen	
Doelstelling	Het borgen van de publieke belangen van een efficiënt en goed opererend netwerkbedrijf.
Financieel belang	Gemeente Kapelle heeft 191 aandelen, verkregen met een aanschafwaarde van € 150.000.
Risico's	Geen specifieke risico's. De publieke belangen zijn geborgd door wet- en regelgeving en de ACM als onafhankelijk toezichthouder.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman, stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

3. Stichtingen en verenigingen

Karel. – Programma 90. Middelen

Doelstelling	De stichting Karel. biedt haar deelnemers dienstverlening aan die gericht is op inkoop- en contractmanagement.
Risico’s	Geen specifieke risico's.
Portefeuillehouder	Wethouder Herselman, lid algemeen bestuur.

Overzicht financiële gegevens verbonden partijen

	Verwacht resultaat	Verwacht eigen vermogen		Verwacht vreemd vermogen		Bijdrage	
Gemeenschappelijke regeling	**2027**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**2026**	**2027**
Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)	0	1.162	1.153	23.779	45.004	1.057	1.100
GGD Zeeland (excl. Inkoop Jeugd)	0	4.061	3.269	26.332	26.368	1.109	941
De Betho	212	8.523	10.589	2.425	2.768	-	-
GR Sociaal Domein en Jeugdregio Zeeland (miv 1 januari 2027)	0	0	2.529	0	32.429	0	78
GR Samenwerking de Bevelanden	0	1.913	1.913	5.036	5.036	2.350	2.397

Omgevingsdienst Zeeland	0	790	790	6.709	6.709	628	679
Sabewa Zeeland	0	0	0	18.052	18.043	247	252
O.L.A.Z.	0	3.293	4.299	24.236	35.736	719	766
Regionaal Bureau Leerplicht	1	0	0	0	0	87	90
Zeeuwse muziekschool	0	0	0	819	819	146	148
Publiek Vervoer Zeeland	0	-	0	-	1.882	35	54

	Verwacht resultaat	Verwacht eigen vermogen		Verwacht vreemd vermogen	
Vennootschappen en coöperaties	**2027**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2026**	**31-12-2027**
BNG Bank	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend
Zeeuwse Energie Houdstermij.	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend
N.V. Economische Impuls Zeeland	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend
GBE AQUA	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend

Stedin Holding	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend

	Verwacht resultaat	Verwacht eigen vermogen		Verwacht vreemd vermogen	
Stichtingen en verenigingen	**2027**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2026**	**31-12-2027**
Karel.	0	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend

Paragraaf Financiering

Financiering is de manier waarop de gemeente de benodigde geldmiddelen aantrekt om te voldoen aan de financiële verplichtingen. De Rijksoverheid stelt regels aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal (treasury) moeten beheren. Gemeente Kapelle doet dit op een transparante manier en kiest binnen de kaders voor een eenvoudige systematiek. Financieren gaat altijd gepaard met risico's, bijvoorbeeld op de rente, kredieten, liquiditeiten en koersen. Deze paragraaf geeft hier inzicht in.

In de paragraaf financiering kijken we hoe de verhouding van kort en lang vreemd vermogen ten opzichte van begroting is. Dit doen we door te kijken naar de kasgeldlimiet, daarbij mag niet meer dan 8,5% van de totale begroting in kort vreemd vermogen worden gefinancierd. Daarnaast kijken we ook naar het renterisico. Daarbij mag de totale aflossing van lang vreemd vermogen niet hoger zijn dan 20% van de totale begroting.

Visie

Financiering betreft de wijze waarop de gemeente benodigde geldmiddelen aantrekt voor het uitvoeren van de bedrijfsactiviteiten. Wij doen dit op een transparante manier en kiezen binnen de kaders voor een eenvoudige systematiek.

Risicoprofiel

Financieren gaat gepaard met risico’s. Deze worden hieronder in beeld gebracht. Per risico geven we aan of deze risico’s ook van toepassing zijn op Kapelle.

Soort risico	Toelichting	Maatregel	Omvang risico
Renterisico	Risico rentestanden	Sturen op wettelijk verplicht kasgeldlimiet, intradaglimiet en renterisiconorm	Laag
Debiteurenrisico	Risico op niet betalen debiteuren	Incassobeleid en voorziening dubieuze debiteuren	Midden
Liquiditeitsrisico	Niet goed in beeld hebben van kasstromen kan leiden tot onnodige rentekosten	Liquiditeitenplanning	Laag

Kredietlimiet en intradaglimiet
Onze kredietlimiet bedraagt € 1,5 miljoen, tot dit bedrag mogen wij negatief staan op onze bankrekening van de BNG. Komen we hierboven dan moeten wij direct actie ondernemen. Dit kan in de vorm van een kasgeldlening (kortlopend), het aanzuiveren via onze tegoeden in de schatkist (bij het rijk), of een nieuwe langlopende lening aantrekken.

Een overschrijding mag maximaal € 1 miljoen bovenop de € 1,5 miljoen van het kredietlimiet bedragen. Dit noemen we de intradaglimiet. Binnen 24 uur moeten wij deze limiet aanzuiveren anders betalen wij een boeterente.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet betreft een plafond voor de kortlopende schuld van de gemeente, met als doel een te grote gevoeligheid voor rentefluctuaties op de kortlopende schuld te voorkomen. Hiervoor geldt een wettelijke norm. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal.

- Omvang begroting € 53.801
- Limiet (8,5%) € 4.573
- Gemiddelde schuld € 303
- Ruimte € 4.270

Renterisiconorm
De renterisiconorm heeft als doel om toekomstige renterisico's op de vaste schuld te beperken. De renterisico's worden berekend als de som van de aflossingen en de renteherzieningen op de bestaande vaste schuld. Hiervoor geldt een wettelijke norm. Het totale jaarlijkse renterisicobedrag mag niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm dwingt daarmee tot spreiding van de aflossingen en renteherzieningen.

Renterisiconorm

- Omvang begroting € 53.801
- Norm 20% € 10.760
- Renteherziening € 0
- Aflossing € 2.310

- Ruimte € 8.450

Leningenportefeuille
Eind 2025 lopen er nog 9 leningen bij de BNG Bank, één bij Nationale Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V., één bij de gemeente Borsele en één bij provincie Noord-Brabant. De leningen zijn niet vervroegd aflosbaar. De rentepercentages van de geldleningen variëren van 0,25% tot 5,16%.

Financieringsbehoefte

Gezien onze huidige liquiditeitspositie en komende investeringen houden we er voor 2027 rekening mee dat er een nieuwe lening à € 4 miljoen aangetrokken moet worden. Voor 2028 houden we rekening met een nieuwe lening van € 5 miljoen en voor 2029 en 2030 beide jaren met € 3 miljoen.

EMU Saldo
De Nederlandse overheid moet voldoen aan Europese begrotingsregels; het begrotingstekort per deelnemend land moet beperkt blijven tot maximaal 3%. In dat kader dient het EMU-saldo (EMU: Economische en Monetaire Unie) van de Nederlandse overheid binnen de grenswaarde te blijven. Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd. In het financieel akkoord van januari 2013 is opgenomen dat het kabinet geen sancties als gevolg van overschrijding van de norm toepast. Door investering in met name onderwijshuisvesting, riolering en wegen neemt het tekort op (ons aandeel in het) EMU-saldo toe.

	2026	2027	2028
EMU saldo	€ 6.925	€ 6.120	€ 8.071
Overschot of Tekort	Tekort	Tekort	Tekort

Renteschema 2027

Renteschema	2026	2027
Externe rentelasten (lang en kort)	€ 594	€ 591

Externe rentebaten	€ 50	€ 0
Saldo rentelasten en rentebaten	**€ 544**	**€ 591**
Doorberekende rente aan sportcentrum De Bloesem/GREX	-/- € 60	-/- € 111
Aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 484	€ 480
Aan taakvelden toegerekende rente	€ 484	€ 480
Renteresultaat taakveld Treasury	€ 0	€ 0

Toelichting
Aan het sportcentrum De Bloesem worden de rentelasten met ingang van 2023 doorberekend op basis van de lasten van de bij die investering aangetrokken financiering. Deze toegerekende lasten bedragen over 2027 € 57.000,-.

Op het eigen vermogen wordt geen rente bijgeschreven.

Paragraaf Grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen te realiseren op het gebied van wonen, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen. Gemeente Kapelle hanteert hiervoor de 'Nota Grondbeleid 2028'. Deze paragraaf gaat in op de visie op het gemeentelijk grondbeleid, de uitvoering daarvan, de financiële resultaten en risico's.

Visie

Het grondbeleid staat mede in dienst van de andere gemeentelijke beleidsvelden. Het moet het mogelijk maken dat plannen voor volkshuisvesting, ruimtelijke en economische ontwikkeling en recreatie uitgevoerd kunnen worden.

Wijze van uitvoering

- Voor uitbreiding van woonkernen en bedrijventerreinen wordt een actief grondbeleid gevoerd met aandacht voor de financiële risico's.
- Het uitgangspunt is dat verkoop van bouwgrond plaatsvindt tegen marktconforme prijzen. Hierbij wordt de grondprijs bepaald door wat men op de vrije markt bereid is daarvoor te betalen. Wij kiezen voor vaste grondprijzen met differentiatie naar locatie en woningtype. Voor elk afzonderlijk exploitatieplan worden de grondprijzen per m2 bepaald.
- Faciliterend grondbeleid is aan de orde in situaties waarin wij geen grondpositie hebben, bijvoorbeeld bij inbreidingslocaties. Bij faciliterend grondbeleid wordt, als een initiatief niet past binnen het geldende omgevingsplan, eventueel gefaciliteerd in de vorm van planologische medewerking. Het uitgangspunt blijft het aangaan van (privaatrechtelijke) kostenverhaalovereenkomsten met planontwikkelaars voor de realisatie van een plan en het verhaal van kosten.

Winstneming

- Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst wordt uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat.
- Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:
    1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; en
    2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; en
    3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd) volgens het realisatiebeginsel dient in die gevallen de winst ook te worden genomen.

Winstneming op de grondexploitaties (GREX-en) is een jaarlijks terugkerende post in de jaarrekening. In de begroting houden we geen rekening met aanvullende winstnemingen uit de GREX-en.

Ontwikkelingen

- Over de grondposities bedrijventerreinen bij de diverse gemeenten vindt op provinciaal niveau overleg plaats. Voor de woningbouw zijn de Regionale Woon(zorg)visie De Bevelanden en de Regionale Woningmarktafspraken basisdocumenten.
- In 2025 is het plan voor de ontwikkeling van Zuidhoek 4 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Aansluitend wordt een deel van het gebied bouwrijp gemaakt en bereiden we de uitgifte van kavels in 2027 voor.
- In 2027 maken we de uitbreiding van Schore bouw- en woonrijp.
- In 2026 is meer duidelijk geworden of het ontwikkelen van Smokkelhoek 2 haalbaar is. Zo mogelijk stellen we in 2027 hiervoor een GREX op.
- Het klimaatakkoord en het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid is van invloed op de uitwerking van nieuwe plannen.
- We actualiseren de nota Grondbeleid op basis van de laatste ontwikkelingen.

Project	Activiteiten in 2027	Geplande verkoop (m2) in 2027	Boekwaarde 31-12-2026 (x € 1.000)	Verwacht resultaat (x € 1.000)	Winstneming t/m 2025 (x € 1.000)	Jaar van afsluiten
Zuidhoek Fase 3	Uitgifte laatste kavels en starten woonrijp maken plan.	2.747	-/- 2.809	2.063 voordelig	1.430	2029
Zuidhoek Fase 4	Voorbereiden uitgifte kavels en bouwrijp maken plan		6.464	1.555 voordelig		2032
Plan Schore Boomweidelaan	Afronden bouwrijp maken en uitgifte kavels.	1.018	-/- 138	236 voordelig		2028

Choorhoek (bedrijventerrein)	Woonrijp maken laatste deel van het plan.	-/- 1.284	897 voordelig	786	2028
Smokkelhoek 2 (bedrijventerrein)	Voorbereidingen treffen voor verder ontwikkeling van plan.				

Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan de recentste herziening van de exploitatieopzetten per 1 januari 2026. Voor het nieuwe plan Smokkelhoek 2 wachten we nog op de definitieve besluitvorming en Grondexploitatie en zijn daarom niet in deze tabellen meegenomen.

Overzicht geraamde verkoopopbrengsten per plan:

Grondverkopen x €1.000	2027	2028	2029	2030
Schore	229	-	-	-
Zuidhoek fase 3	850	-	-	-
Zuidhoek fase 4	-	6.090	4.832	6.766
Totaal opbrengsten	**1.079**	**6.090**	**4.832**	**6.766**

Risico's vanuit de plannen

De risico's op de huidige bouwgrondexploitaties zijn relatief beperkt. Hieronder is in tabelvorm aangegeven waar welke risico's liggen.

Plan	Hoog (30%)		Midden (20%)		Laag (10%)		Geen (0%)	
(K = Kosten, O = Opbrengsten)	K	O	K	O	K	O	K	
Zuidhoek fase 3 Ontwikkeling deel West								
Schore Geen risico's								
Zuidhoek fase 4 Net gestart								
Choorhoek PFAS								

In de notitie Herziening grondexploitaties 2026 zijn de risico's bij de diverse plannen toegelicht.

Hierna is weergegeven wat het verloop van de reserve bouwgrondexploitaties zou zijn zonder overheveling van of naar de algemene reserve en zonder winsttoerekening. We hebben rekening gehouden met de berekende jaarlijkse vennootschapsbelastinglast.

Bedrag x € 1.000	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
Totale reserve bouwgrondexploitaties	561	456	356	256	156

We houden rekening met een jaarlijkse VPB-afdracht van € 100.000.

Paragraaf Openbaarheid

De Wet open overheid (Woo) heeft als doel een transparante overheid die zorgt voor een adequate en toegankelijke informatievoorziening. De wet verplicht overheden om overheidsinformatie zoveel mogelijk openbaar en toegankelijk te maken. Naast het behandelen van verzoeken om openbaarmaking (passieve openbaarmaking) worden overheden ook verplicht om verschillende categorieën informatie actief openbaar te maken. Daarnaast stelt de Woo eisen aan een goede informatiehuishouding, zodat overheidsinformatie duurzaam toegankelijk en vindbaar is.

De uitvoering van de Woo vraagt blijvende aandacht. Woo-verzoeken worden steeds vaker ingediend en daarnaast omvangrijker en complexer, waardoor de behandeling een aanzienlijke inzet van medewerkers vraagt. Ook de verplichtingen rondom actieve openbaarmaking worden de komende jaren stapsgewijs verder uitgebreid. Wij volgen de landelijke ontwikkelingen en passen onze processen en informatievoorziening hierop aan. Dit doen wij, waar mogelijk, in samenwerking met GR de Bevelanden, zodat wij tijdig kunnen voldoen aan nieuwe wettelijke verplichtingen en blijven werken aan een transparante en toegankelijke overheid.

Financiële begroting

Reserves en Voorzieningen

In het BBV is het onderscheid tussen reserves en voorzieningen gelegd bij de mogelijkheid dat de raad de bestemming kan wijzigen. Zolang de bestemming veranderd kan worden, is er sprake van een (bestemmings-)reserve. Zodra dit niet meer kan, is er sprake van een voorziening. Schematisch kan het verschil tussen een reserve en een voorziening als volgt worden weergegeven:

Reserve	Voorziening
• is gevormd door bestemming van het resultaat (kan-bepaling)	• is verplicht gevormd door het nemen van een last (zal-bepaling)
• is vrij besteedbaar	• heeft een verplichte bestedingsrichting
• behoort tot het eigen vermogen	• behoort tot het vreemd vermogen

Reserves

De reserves worden onderscheiden in:

a. algemene reserve (zijn reserves die een bufferfunctie hebben);

b. bestemmingsreserves (zijn reserves waaraan door u als raad een bepaalde bestemming is gegeven).

Het reservebeleid mag geen op zichzelf staand beleid zijn, maar het moet passen binnen het algemeen financieel beleid, dat het maken van integrale beleidsafwegingen bevordert. Vanwege de doelmatigheid is het aantal reserves zo beperkt mogelijk. In beginsel betekent dit dat er alleen een algemene reserve is en eventueel duidelijk geformuleerde bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserves zijn specifiek aan programma's verbonden. Een toevoeging aan een bestemmingsreserve zou als regel een planmatig karakter moeten hebben, vooral wanneer er sprake is van toekomstige, omvangrijke investeringsprojecten. Op 13 november 2007 is besloten niet te sparen voor toekomstige investeringsprojecten ten laste van de exploitatie, maar via eventuele toevoegingen aan een bestemmingsreserve.

In de genoemde vergadering heeft u voor het vormen en/of aanhouden van de reserves de volgende criteria vastgesteld:

a. het specifieke doel van de reserve;

b. de voeding van de reserve;

c. de maximale hoogte van de reserve;

d. de maximale looptijd van de reserve;

e. vrijval van de bestemmingsreserve ten gunste van de algemene reserve vrij-besteedbaar, als de betreffende reserve binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot de investering.

Nadat u de begroting en daarmee de mutaties in de reserves heeft vastgesteld, kan tijdens de uitvoering van de begroting naar voren komen dat reserves gemuteerd moeten worden. Een stelregel is dat een tussentijdse wijziging van de reserves zo weinig mogelijk moet plaatsvinden. Deze mutaties hebben de expliciete goedkeuring van u nodig. Voor de transparantie en uw inzicht in de reservepositie zal in raadsvoorstellen met een reserve als dekking tevens de stand van zaken van deze reserve incl. aangegane verplichtingen en de stand incl. de voorgenomen dekkingen worden weergegeven.

Het BBV kent geen verbod tegen een rentetoerekening aan reserves. Met ingang van de begroting 2005 heeft de raad besloten geen rentetoevoeging toe te passen op de reserves, omdat in de exploitatie wordt uitgegaan van de werkelijk betaalde en ontvangen rente in plaats van het toepassen van de zogenaamde renteomslag.

Een andere mogelijkheid is om aan de reserves het inflatiepercentage toe te voegen, zodat de bestemmingsreserves hiermee gevoed worden voor de toekomstige dekking van de betreffende investeringen. Het punt hierbij is wel dat het gerealiseerde resultaat lager wordt, terwijl de dekking voor de toekomst is. In 2005 heeft de raad besloten om geen inflatiepercentage toe te voegen aan de reserves.

Toelichting per reserve

Algemene reserve niet vrij besteedbaar	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Deze reserve is een verplicht genormeerde minimum buffer om algemene financiële tegenvallers op te kunnen vangen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	Niet van toepassing
Hoogte	De algemene reserve dient minimaal de artikel 12-norm (globaal 2% van de som van de algemene uitkering) te bedragen. Als streefwaarde behorend bij een financieel gezonde positie hanteren wij het vijfvoudige van de minimumnorm (globaal 5 x 2% van de algemene uitkering).

Toelichting	De algemene reserve niet vrij besteedbaar is onderdeel van het vermogen van de gemeente (beschikbare weerstandscapaciteit) om niet structurele tegenvallers op te kunnen vangen om haar taken te kunnen voortzetten.

Algemene reserve vrij besteedbaar	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Verantwoording van het eigen vermogen, waaraan nog een nadere bestemming moet worden gegeven.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	• Incidenteel overschot c.q. tekort op de jaarrekening. • Incidentele lasten en baten van de begroting.
Hoogte	Geen maximum.
Toelichting	De algemene reserve vrij besteedbaar is onderdeel van het vermogen van de gemeente (beschikbare weerstandscapaciteit) om niet structurele tegenvallers op te kunnen vangen om haar taken te kunnen voortzetten.

Reserve begraafplaatsen

Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Verantwoording van de opbrengsten met betrekking tot de koopsommen eigen graven en columbarium-elementen en de afkoopsommen voor het onderhoud dienende voor het onderhoud van de begraafplaatsen en toekomstige investeringen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	Overschot c.q. tekort bij de jaarrekening op de exploitatie van de begraafplaatsen.
Hoogte	De maximale hoogte is in de raad van 5 juli 2011 vastgesteld op € 100.000.
Toelichting	In de raad van25 november 2025 is het nieuwe beleidsplan Begraafbeleid vastgesteld.

Reserve bouwgrondexploitatie	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Voor onvoorzienbare algemene risico's die samenhangen met conjuncturele ontwikkelingen, waardoor de gronduitgifte over de hele linie stagneert.
Tijdsfactor	Zolang er bouwgrond exploitatieplannen zijn.

Mutaties	Vanaf 2016 wordt de reserve gemuteerd voor eventuele heffingen uit hoofde van de Vennootschapsbelasting en bij het afsluiten van complexen.
Hoogte	Minimale omvang van € 500.000 en een maximale omvang van € 750.000.
Toelichting	De risico's op de huidige bouwgrondexploitaties in de gemeente Kapelle zijn relatief beperkt. Waar een concreet risico of verlies is voorzien, zijn de financiële gevolgen direct verwerkt. De risico's schatten we vooralsnog als laag in. Elk jaar actualiseren we de exploitatieplannen. Doordat we de lasten vennootschapsbelasting uit deze reserve dekken, kan het saldo van deze reserve onder het minimumniveau zakken. Door toevoegen van (een deel van) de winstneming brengen we deze reserve dan weer op peil.

Reserve Tunnel Zuidhoek	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	De reserve is bestemd voor de afschrijving van de tunnel Zuidhoek.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn 40 jaar.
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	Kosten bouw tunnel.
Toelichting	Geoormerkte gelden voor afschrijving totale kosten bouw tunnel.

Reserve MFA ‘t Saamdeel gebouw	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Een reserve is bestemd voor de afschrijving van de MFA ’t Saamdeel.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn van de MFA (40 jaar).
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking een deel van de jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	€ 4.449.000 (max)
Toelichting	Geoormerkte gelden voor afschrijving MFA ’t Saamdeel.

Reserve MFA ‘t Saamdeel installaties	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Een reserve is bestemd voor de afschrijving van de installaties voor de MFA ’t Saamdeel.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn (25 jaar).

Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking een deel van de jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	€ 1.743.000 (max)
Toelichting	Geoormerkte gelden voor afschrijving MFA ’t Saamdeel.

Reserve Sportcentrum	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Een reserve is bestemd voor de afschrijving van het sportcentrum ‘De Bloesem’.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn van een nieuw sportcentrum.
Mutaties	Aanvullende voeding afhankelijk van de eventuele realisatie en de daarbij behorende kosten
Hoogte	€ 5.853.000 (max)
Toelichting	Geoormerkte gelden voor afschrijving van het sportcentrum ‘De Bloesem’.

Reserve Onderwijshuisvesting

Functie	Spaarfunctie
Doel	Een reserve voor de realisatie van nieuw onderwijshuisvesting.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn van een nieuw onderwijshuisvesting.
Mutaties	Aanvullende voeding afhankelijk van de eventuele realisatie en de daarbij behorende kosten
Hoogte	Nader te bepalen
Toelichting	De realisatie van een nieuw onderwijshuisvesting brengt financiële gevolgen met zich mee. Daarom is besloten om gelden te reserveren. Vanaf 2022 wordt (een deel) van het rekeningoverschot aan de reserve toegevoegd. De jaarlijkse vrijval van de reserve vindt plaats ter dekking van de afschrijvingslasten welke een nieuw onderwijshuisvesting met zich meebrengt.

Reserve Preventie Sociaal Domein	
Functie	Vroegtijdig inzetten van preventieve maatregelen, hulp en ondersteuning ter voorkoming van problemen.
Doel	Positieve maatschappelijke effecten op het gebied van welzijn, gezondheid, financiën, opgroeien en opvoeden.

Tijdsfactor	10 jaar, ingang is begroting 2026.
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking via bestuursrapportages.
Hoogte	€ 1.300.0000
Toelichting	We zorgen dat iedereen kan meedoen in de samenleving, ongeacht leeftijd of beperkingen, ongeacht of je veel of weinig te besteden hebt of welke taal je spreekt. Dit doen we in eerste instantie door te zorgen dat onze sociale basis op orde is. De lokale kracht van onze dorpen en ons verenigingsleven dragen eraan bij dat we naar elkaar omkijken in onze gemeente. Waar nodig en waar mogelijk dragen we bij aan deze sociale basis door vrijwilligers, verenigingen en mantelzorgers te ondersteunen. We willen dat iedereen (mentaal) gezond is en blijft. Dat kinderen veilig kunnen opgroeien. Dat iedereen voldoende geld heeft om de maand door te komen en er geen problematische schulden zijn. Dit alles is niet voor iedereen mogelijk. Voor de meest kwetsbare inwoners vormt de gemeente een vangnet. Het Sociaal Domein staat voor een aantal grote uitdagingen. Kapelle vergrijst en ontgroent, kwetsbare groepen zoals (dementerende) ouderen maar ook mensen met psychiatrische en verstandelijke problematiek moeten steeds langer thuis blijven wonen, terwijl het mantelzorgpotentieel afneemt. Daarnaast zien we een toename van mensen met schulden en is een deel van onze inwoners laaggeletterd. Vroegtijdig inzetten van effectieve interventies draagt bij aan gelukkigere, weerbaardere en (mentaal/financieel) gezondere jeugd/volwassenen/gezinnen.

Reserve afschrijvingen	
Functie	Egalisatiefunctie

Doel	Op grond van het BBV moeten vanaf 2017 alle investeringen volledig worden geactiveerd. Dit wil zeggen dat reserves niet direct in mindering mogen worden gebracht op deze activa, maar dat tegenover de betreffende afschrijving een gelijk bedrag uit de reserve wordt onttrokken. Door deze wettelijk verplichte systematiek ligt er een claim op deze reserve voor de komende jaren.
Tijdsfactor	Geen maximale looptijd.
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	Geen maximale hoogte, aangezien de hoogte van deze reserve afhankelijk is van de bedragen die gemoeid zijn met investeringen met een economisch nut
Toelichting	Zie doel.

Reserve voorzieningen Wegen	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Ter dekking van kosten voor groot onderhoud wegen die de jaarbegroting overschrijden.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	Storting vanuit resultaat 2024, onttrekking een deel van de jaarlijkse kosten wegenbeleidsplan

Hoogte	€ 1.500.0000
Toelichting	In het Beleidsplan wegen 2025 – 2034 is een kostenraming voor het groot onderhoud opgenomen. De jaarlijkse ruimte in de begroting is ontoereikend voor de dekking van deze kosten. Uit het resultaat 2024 is een storting gedaan ter dekking van de te verwachten jaarlijkse overschrijding.

Totaaloverzicht reserves 2027-2030

De (verwachte) reservepositie op 31 december 2026 bedraagt € 42.592.000. Hierin is de begroting van 2026 en de jaarrekening 2025 verwerkt. Met de verwerking van de begroting 2027 e.v. dalen de reserves naar een bedrag van € 37.432.000. Dit is vooral het gevolg van het niet meer incidenteel toevoegen van jaarlijks ZEH-dividend.

Naam reserve (Bedragen * € 1.000)	Saldo 31-12-2025	Toe-voegingen 2026	Ont-trek-kingen 2026	Saldo 31-12-2026	Toe-voegingen 2027	Ont-trek-kingen 2027	Saldo 31-12-2027	Toe-voegingen 2028	Ont-trek-kingen 2028	Saldo 31-12-2028	Toe-voegingen 2029	Ont-trek-kingen 2029	Saldo 31-12-2029	Toe-voegingen 2030	Ont-trek-kingen 2030	Saldo 31-12-2030
Algemene reserve																
Algemene reserve niet	1.425	0	0	1.425	0	0	1.425	0	0	1.425	0	0	1.425	0	0	1.425

vrij besteedbaar																
Algemene reserve vrij besteedbaar	6.884	1.692	0	8.576	0	0	10.602	0	0	10.936	0	0	11.270	0	0	11.604
Resultaat 2025 en begr.saldo 2026-2030	0	3.774	0	3.774	58	0	3.832	0	598	3.235	0	665	3.044	0	495	2.549
Totaal algemene reserve	**9.414**	**5.439**	**0**	**14.880**	**58**	**0**	**15.859**	**0**	**598**	**15.596**	**0**	**665**	**15.769**	**0**	**495**	**15.578**
Bestemmings reserve																
Reserve begraafplaatsen	66	0	60	6	0	6	0	0	6	(6)	0	6	(12)	0	6	(18)
Reserve bouwgrondexploitaties	605	0	91	514	0	100	414	0	100	314	0	100	214	0	100	114

Reserve Tunnel Zuidhoek	1.295	0	44	1.251	0	44	1.207	0	44	1.163	0	44	1.119	0	44	1.075
Reserve MFA 't Saamdeel gebouw	3.940	0	127	3.813	0	127	3.686	0	127	3.559	0	127	3.432	0	127	3.305
Reserve MFA 't Saamdeel installaties	1.395	0	87	1.308	0	87	1.221	0	87	1.134	0	87	1.047	0	87	960
Reserve Sportcentrum	5.418	0	145	5.273	0	145	5.128	0	145	4.983	0	145	4.838	0	145	4.693
Reserve Onderwijshuis vesting	10.000	0	0	10.000	0	250	9.750	0	250	9.500	0	250	9.250	0	250	9.000
Reserve (voorh. voorz.) wegen	1.500	176	659	1.017	176	172	1.021	176	3	1.194	176	474	896	176	0	1.072
Reserve Preventie	1.300	0	0	1.300	0	27	1.273	0	27	1.246	0	6	1.240	0	6	1.234

Sociaal Domein																
Reserve afschrijvingen	3.323	0	93	3.230	0	131	3.099	0	131	2.968	0	131	2.837	0	131	2.706
Totaal bestemmingsreserves	**28.841**	**176**	**1.306**	**27.712**	**176**	**997**	**26.891**	**176**	**914**	**26.153**	**176**	**1.364**	**24.965**	**176**	**890**	**24.251**
Totaal reserves	**38.255**	**5.615**	**1.306**	**42.592**	**234**	**997**	**41.829**	**176**	**1.512**	**40.494**	**176**	**2.029**	**38.641**	**176**	**1.385**	**37.432**

Bijgaand overzicht van reserves is nog onder voorbehoud van eventuele wijzigingen na eindcontrole.

Structurele mutaties reserve

Een deel van de mutaties in de reserves is structureel. Deze mutaties hebben betrekking op dekking van afschrijvingslasten op investeringen en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Reserve	Programma	Omschrijving	B2027	B2028	B2029
Reserve Afschrijvingen	2. Wonen en voorzieningen	Diverse investeringen	26	26	26

		Uitbreiding Kinderopvang / Verbouwing Kinderopvang	9	9	9
		Voordeel agv Economische investeringen	16	16	16
		Dorpshuis Schore	6	6	6
	4. Economische versnelling en toerisme	Onttrekking afschrijving reserve	2	2	2
		Brug Wemeldinge	32	32	32
	5. Klimaat, energie en milieu	Kliko's (res afschr)	4	4	4
	6. Leefomgeving en mobiliteit	Begraafsplaatsen (afs res)	6	6	6
		Riolering (afs res)	25	25	25

	91. Overhead	Brandwerende vrz gemeentehuis tbv vergunning	2	2	2
		Verbouwing/uitbreiding gemeentehuis	1	1	1
		Zonnepanelen gemeentehuis	2	2	2
Totaal Reserve Afschrijvingen			**131**	**131**	**131**
Reserve Bouwgrondexploitaties	92. Vennootschapsbelasting	VPB last grondexploitaties totaal	100	100	100
Totaal Reserve Bouwgrondexploitaties			**100**	**100**	**100**
Reserve Sportcentrum	2. Wonen en voorzieningen	Bijdrage reserve De Bloesem	145	145	145
Totaal Reserve Sportcentrum			**145**	**145**	**145**

Reserve Onderwijshuisvestig	2. Wonen en voorzieningen	Onttrekking onderwijshuisvestiging	250	250	250
Totaal Reserve Onderwijshuisvestig			**250**	**250**	**250**
MFA 't Saamdeel	2. Wonen en voorzieningen	MFA 't Saamdeel 30%/25j	87	87	87
		MFA 't Saamdeel 70%/40 j	127	127	127
Totaal MFA 't Saamdeel			**214**	**214**	**214**
Tunnel	6. Leefomgeving en mobiliteit	Dekking afschrijving Tunnel	44	44	44
Totaal Tunnel			44	44	44
Reserve Wegen	6. Leefomgeving en mobiliteit	Toevoeging reserve Wegen	176	176	176
Totaal reserve Wegen			**176**	**176**	**176**

Algemene Reserve (vrij besteedbaar)	91. Overhead	Saldo begroting 2026-2030 Onttrekkingen	-58	598	665
Totaal Algemene Reserve			**-58**	**598**	**665**
Eindtotaal			**763**	**1.330**	**1.853**

Overzicht van mutaties per reserve

Mutatie per reserve	B2027	B2028	B2029	B2030
Reserve Afschrijvingen	**277**	**277**	**277**	**277**
2. Wonen en voorzieningen	**203**	**203**	**203**	**203**
Diverse investeringen	26	26	26	26
Uitbreiding Kinderopvang / Verbouwing Kinderopvang Kpl	9	9	9	9
Voordeel avg Economische investeringen	162	162	162	162
Dorpshuis Schore	6	6	6	6
4. Economische versnelling en toerisme	**34**	**34**	**34**	**34**
Ontrekking afschrijving reserve	2	2	2	2
Brug	32	32	32	32
5. Klimaat, energie en milieu	**4**	**4**	**4**	**4**
Kliko's (res aschr)	4	4	4	4
6. Leefomgeving en mobiliteit	**31**	**31**	**31**	**31**
Begraafplaatsen (afs res)	6	6	6	6
Riolering (afs res)	25	25	25	25
91. Overhead	**5**	**5**	**5**	**5**
Brandwerende vrz gemeentehuis tbv vergunning	2	2	2	2
Verbouwing/uitbreiding gemeentehuis	1	1	1	1
Zonnepanelen gemeentehuis	2	2	2	2
Reserve Bouwgrondexploitaties	**100**	**100**	**100**	**100**
92. Vennootschapsbelasting	**100**	**100**	**100**	**100**
VPB last grondexploitaties totaal	100	100	100	100

Mutatie per reserve	B2027	B2028	B2029	B2030
Reserve Sportcentrum	**145**	**145**	**145**	**145**
2. Wonen en voorzieningen	**145**	**145**	**145**	**145**
Bijdrage reserve De Bloesem	145	145	145	145
Reserve Preventie Sociaal domein	**27**	**27**	**6**	**6**
3. Scoiaal Domein	**27**	**27**	**6**	**6**
Logopedische screening voor kleuters	6	6	6	6
JOIN US 2027 en 2028	21	21	-	-
Reserve Onderwijshuisvestig	**250**	**250**	**250**	**250**
2. Wonen en voorzieningen	**250**	**250**	**250**	**250**
Onttrekking onderwijshuisvestiging	250	250	250	250
MFA 't Saamdeel	**214**	**214**	**214**	**214**
2. Wonen en voorzieningen	**214**	**214**	**214**	**214**
MFA 't Saamdeel 30%/25j	87	87	87	87
MFA 't Saamdeel 70%/40 j	127	127	127	127
Tunnel	**44**	**44**	**44**	**44**
6. Leefomgeving en mobiliteit	**44**	**44**	**44**	**44**
Dekking afschrijving Tunnel	44	44	44	44
Eindtotaal	**1.058**	**1.058**	**1.037**	**1.037**

Overzicht van mutaties reserves per programma

Mutatie per programma	B2027	B2028	B2029	B2030
2. Wonen en voorzieningen	**811**	**811**	**811**	**811**
Reserve Afschrijvingen	**597**	**597**	**597**	**597**
Bijdrage reserve De Bloesem	145	145	145	145
Diverse investeringen	25	25	25	25
Uitbreiding Kinderopvang / Verbouwing Kinderopvang Kpl	9	9	9	9
Voordeel avg Economische investeringen	162	162	162	162
Dorpshuis Schore	6	6	6	6
Onttrekking onderwijshuisvestiging	250	250	250	250
Reserve MFA 't Saamdeel	**214**	**214**	**214**	**214**
MFA 't Saamdeel 30%/25j	87	87	87	87
MFA 't Saamdeel 70%/40 j	127	127	127	127
3. Scoiaal Domein	**27**	**27**	**6**	**6**
Reserve Preventie Sociaal Domein	**27**	**27**	**6**	**6**
Logopedische screening voor kleuters	6	6	6	6
JOIN US 2027 en 2028	21	21	-	-
4. Economische versnelling en toerisme	**34**	**34**	**34**	**34**
Reserve Afschrijvingen	**34**	**34**	**34**	**34**
Ontrekking afschrijving reserve	2	2	2	2
Brug	32	32	32	32

Mutatie per programma	B2027	B2028	B2029	B2030
5. Klimaat, energie en milieu	**4**	**4**	**4**	**4**
Reserve Afschrijvingen	**4**	**4**	**4**	**4**
Kliko's (res aschr)	4	4	4	4
6. Leefomgeving en mobiliteit	**75**	**75**	**75**	**75**
Reserve Afschrijvingen	**31**	**31**	**31**	**31**
Begraafplaatsen (afs res)	6	6	6	6
Riolering (afs res)	25	25	25	25
Reserve Tunnel	**44**	**44**	**44**	**44**
Dekking afschrijving Tunnel	44	44	44	44
91. Overhead	**5**	**5**	**5**	**5**
Reserve Afschrijvingen	**5**	**5**	**5**	**5**
Brandwerende vrz gemeentehuis tbv vergunning	2	2	2	2
Verbouwing/uitbreiding gemeentehuis	1	1	1	1
Zonnepanelen gemeentehuis	2	2	2	2
92. Vennootschapsbelasting	**100**	**100**	**100**	**100**
Reserve Bouwgrondexploitaties	**100**	**100**	**100**	**100**
VPB last grondexploitaties totaal	100	100	100	100
Eindtotaal	**1.056**	**1.056**	**1.035**	**1.035**

Voorzieningen

In artikel 44 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald wanneer er sprake is van een voorziening. Voorzieningen geven een schatting aan van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen. Als deze op de balansdatum niet zijn in te schatten kunnen geen voorzieningen worden gevormd, maar zal het betreffende risico in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen moeten worden.

De voorzieningen behoren niet tot het eigen vermogen, maar zijn een onderdeel van de schulden, aangezien aan een voorziening een verplichting kleeft. Verder moet elke voorziening de omvang hebben van de betreffende verplichting of het betreffende risico. De voorziening mag dus niet groter of kleiner zijn. Mutaties in voorzieningen, toevoegingen dan wel vrijval, vloeien uitsluitend voort uit het aanpassen van de omvang van een voorziening aan een nieuw noodzakelijk niveau. De overige mutaties in de voorzieningen bestaan alleen uit verminderingen wegens aanwending voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld.

Tot voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (zoals bijvoorbeeld rioolheffing).

Het vormen van een voorziening, dan wel een toevoeging aan een voorziening is een exploitatielast in het betreffende begrotingsjaar. De hiermee gemoeide middelen worden direct verantwoord op het betreffende programma. De aanwending van een (gedeelte van een) voorziening wordt rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt, via de balans en niet via de exploitatie. Indien de activiteit namelijk ook weer ten laste van de exploitatie zou lopen, zou het bedrag van de aanwending tweemaal als een last verantwoord worden.

Voor de bepaling van de omvang van de voorzieningen wordt uitgegaan van een voortschrijdende meerjarenraming van minimaal 10 jaar. Hieruit wordt berekend hoe hoog de jaarlijkse toevoeging aan de voorzieningen moet zijn. Als uitgangspunt zijn de normale onderhoudsactiviteiten genomen. Deze activiteiten geven geen materiële verlenging aan de nuttigheidsduur van de oorspronkelijke investering. Dit in tegenstelling tot renovatieactiviteiten. Door renovatieactiviteiten neemt de nuttigheidsduur van de oorspronkelijke investering toe. De afschrijvingsperiode is hiervoor bepaald op 25 jaar maximaal of afhankelijk van resterende gebruiksduur.

Voorzieningen mogen niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's, waarvoor ze zijn ingesteld. Dit betekent dat rentetoevoegingen aan voorzieningen niet zijn toegestaan (artikel 45 BBV). Op deze regel is een uitzondering en wel als de voorziening tegen contante waarde is gewaardeerd. Een voorziening is tegen contante waarde gewaardeerd als bij de bepaling van de hoogte van de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening wordt uitgegaan van een lagere omvang dan de omvang die de voorziening over enige tijd moet hebben.

Toelichting per voorziening

Voorziening gemeentelijke gebouwen	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten gemeentelijke gebouwen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Tot deze voorziening behoren de volgende gebouwen: gemeentehuis, sportgebouwen (exclusief sportcentrum De Bloesem), gebouwen voor cultuur, recreatie en welzijn, werkplaats en overige gemeentelijke gebouwen.We actualiseren het meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen iedere 2 jaar.

Voorziening onderhoud sportcentrum De Bloesem	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten sportcentrum De Bloesem.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Toelichting	Het groot-onderhoud is voor rekening van de gemeente. Bij de aanbesteding van de nieuwbouw zijn hierover afspraken gemaakt met de aannemer.

Voorziening civieltechnische (kunst)werken

Doel	Egaliseren onderhoudskosten civieltechnische (kunst)werken.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Onder de onderhoudsposten voor deze voorziening vallen de bruggen, glooiingen, tunnel, steigers, damwand en railing van de boulevard en jachthaven. De voorziening is niet voor het onderhoud van de kademuren en het baggeren. De baggerplicht voor de haven behoort bij de jachthaven exploitant. Op basis van het meerjarenonderhoudsplan voegen we jaarlijks een bedrag aan de voorziening toe.

Voorziening gemeentelijke monumenten	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten gemeentelijke monumenten.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Tot deze voorziening behoren de monumenten (molens en torens). Hierin worden de incidentele onderhoudskosten van de monumenten verwerkt.

Voorziening strandjes	
Doel	Egaliseren van de kosten tot het ophogen van de strandjes.

Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Zie doel.

Voorziening riolering	
Doel	Via deze voorziening wordt gespaard voor de dekking van vervangingsinvesteringen om zo een geleidelijke overgang naar een situatie van directe afschrijving, waarbij investeringen ineens worden gedekt en geen rente verschuldigd is, te bereiken (ideaal-complex).
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	In de raad van 5 juli 2011 is besloten deze voorziening in te stellen. Vanaf 2012 is gestart met een gecontroleerde tariefontwikkeling waarbij de tarieven rioolheffing zich geleidelijk naar een structureel niveau bewegen. Het gemiddeld investeringsniveau zoals opgenomen in het laatste v-GRP 2024-2028 is het uitgangspunt voor de berekeningen.

Voorziening afvalstoffenheffing	
Functie	Egalisatiefunctie

Doel	Deze voorziening is bedoeld om ongewenste schommelingen in de tarieven op te vangen die aan derden in rekening worden gebracht.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	Overschot c.q. tekort bij de jaarrekening op de exploitatie van de afvalverwijdering en de OLAZ. Incidentele lasten (specifieke projecten) in begroting of begrotingswijzigingen.
Hoogte	Geen maximum
Toelichting	In de begroting wordt de opbrengst van de afvalstoffenheffing kostendekkend geraamd. Bij het opstellen van de jaarrekening blijkt of er op het product afvalstoffenheffing een overschot of een tekort is. Het verschil wordt toegevoegd of onttrokken aan deze voorziening.

Voorziening wethouderspensioenen/Appa	
Doel	Opvangen van toekomstige pensioenuitgaven van (voormalige) wethouders
Tijdsfactor	31-12-2027
Toelichting	De voorziening is in 2012 gevormd om toekomstige pensioenuitgaven van wethouders te kunnen opvangen. Voor arbeidsgerelateerde kosten mogen volgens het BBV geen voorzieningen worden gevormd, maar voor de wethouderspensioenen is hiervoor een

	uitzondering gemaakt. Door een derde partij wordt jaarlijks een actuariële berekening gemaakt van de pensioenverplichtingen, op basis waarvan aanpassing van de voorziening nodig is. Deze werkwijze loopt t/m 2027.Bij de behandeling van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) is besloten dat de APPA-pensioenen verplicht moeten worden overgedragen aan het ABP. Per 1-1-2028 is voor de wethouders een pensioenpremie verschuldigd. Deze premie komt ten laste van de begroting.

Voorziening Verlofsparen	
Doel	Ter dekking van het gespaarde verlof (ambtelijke medewerkers)
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Toelichting	Medewerkers kunnen echter vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren sparen. Deze verlofuren verjaren niet. Omdat bij dit verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en afbouw kennen, vormen we hiervoor een voorziening. De toevoeging is de opbouw van het spaarverlof, de onttrekking is de daadwerkelijke opname van het verlof. Als tarief hanteren we het uurloon van de medewerker.

Voorziening RVU	
Doel	Egalisatievoorziening voor medewerkers die gebruik maken van de RVU-regeling.

Tijdsfactor	Onbepaalde tijd.
Toelichting	In 2024 heeft er een CAO-wijziging plaatsgevonden, waardoor medewerkers die uiterlijk 31 december 2028 de AOW-gerechtige leeftijd bereiken en 41 jaar in dienst zijn geweest bij een bij ABP aangesloten werkgever vervroegd uit dienst kunnen treden met behoud van een maandelijkse uitkering. In dit kader moeten gemeenschappelijke regelingen een voorziening vormen. Het instellen van de voorziening RVU is conform de wettelijke regels van het BBV.

Voorziening grondexploitaties	
Doel	Opvangen nog te maken kosten voor reeds afgesloten GREX-en.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Bij het afsluiten van een plan kan het nodig zijn dat er nog bepaalde kosten moeten worden gemaakt. Deze kosten zijn beperkt van omvang, te overzien en binnen een niet al te lange periode uitgevoerd.

Voorziening Precario	
Doel	Dekking risico voor lagere opbrengsten uit de precariobelasting. Enduris heeft procedure aangespannen tegen opgelegde aanslagen.

Tijdsfactor	Afwikkeling na uitspraak op cassatieverzoek.
Toelichting	In verband met een lopende procedure over de aanslagen precario met Enduris wordt 100% van de betwiste vordering opgenomen in een voorziening.

Totaaloverzicht voorzieningen 2027-2030

De stand van de voorzieningen op 1 januari 2026 bedraagt conform begroting 2026 en jaarrekening 2025 € 3.724.000. Na verwerking van de mutaties uit de begroting 2027 en de geplande mutaties in de periode 2028-2030 resteert per ultimo 2030 een bedrag van € 1.646.000.

Naam voorziening (Bedragen * € 1000)	Saldo 31-12-2025	Toe-voegingen 2026	Ont-trek-kingen 2026	Saldo 31-12-2026	Toe-voegingen 2027	Ont-trek-kingen 2027	Saldo 31-12-2027	Toe-voegingen 2028	Ont-trek-kingen 2028	Saldo 31-12-2028	Toe-voegingen 2029	Ont-trek-kingen 2029	Saldo 31-12-2029	Toe-voegingen 2030	Ont-trek-kingen 2030	Saldo 31-12-2030
Voorziening gemeentelijke gebouwen	160	115	117	158	115	62	211	115	161	165	115	49	231	115	131	215
Voorziening sportcentrum De Bloesem	203	207	166	244	207	229	222	207	181	248	207	230	225	207	213	220

Voorziening civieltechnische (kunst)werken	50	85	79	56	85	37	104	85	70	119	85	8	196	85	79	202
Voorziening gemeentelijke monumenten	(3)	30	29	(2)	60	106	(48)	60	49	(37)	60	75	(52)	60	66	(58)
Voorziening strandjes	18	15	0	33	15	0	48	15	40	23	15	0	38	15	0	53
Voorziening riolering	419	750	750	419	800	920	299	850	940	209	900	990	119	950	1.040	29
Voorziening afvalstoffenheffing	429	0	75	354	0	120	234	0	105	129	0	100	29	0	100	(71)
Voorziening APPA	1.292	0	3	1.289	0	1.289	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Voorziening Verlofsparen	24	0	0	24	0	0	24	0	0	24	0	0	24	0	0	24
Voorziening precario	1.004	0	0	1.004	0	0	1.004	0	0	1.004	0	0	1.004	0	0	1.004
Voorziening grondexploitaties	128	0	100	28	0	0	28	0	0	28	0	0	28	0	0	28
Totaal voorzieningen	**3.724**	**1.202**	**1.319**	**3.607**	**1.282**	**2.763**	**2.126**	**1.332**	**1.547**	**1.912**	**1.382**	**1.452**	**1.843**	**1.432**	**1.629**	**1.646**

Bijgaand overzicht van voorzieningen is nog onder voorbehoud van eventuele wijzigingen na eindcontrole.

Mutaties in de voorzieningen 2027-2030

Mutatie in de voorzieningen door toevoegingen

Mutaties voorzieningen per programma	BG 2027	BG 2028	BG 2029	BG 2030
1. Bestuur en veiligheid	**5**	**5**	**5**	**5**
Voorziening Gemeentelijke gebouwen	5	5	5	5
2. Wonen en voorzieningen	**339**	**339**	**339**	**339**
Voorziening Gemeentelijke gebouwen	72	72	72	72
voorziening Gemeentelijke monumenten	60	60	60	60
Voorziening sportcentrum	207	207	207	207
6. Leefomgeving en mobiliteit	**907**	**957**	**1.007**	**1.057**
Voorzieing Riolering	800	850	900	950
Voorziening Civiel technische kunstwerken	85	85	85	85
Voorziening Gemeentelijke gebouwen	7	7	7	7
voorziening Onderhoud Strandjes	15	15	15	15
91. Overhead	**58**	**58**	**58**	**30**
Voorziening Gemeentelijke gebouwen	30	30	30	30
Voorziening RVU	27	27	-	-
Totaal	**1.309**	**1.359**	**1.409**	**1.432**

Mutaties in de voorzieningen door uitgaven

Mutaties voorzieningen per programma	BG 2027	BG 2028	BG 2029	BG 2030
5. Klimaat, energie en milieu	**120**	**90**	**90**	**90**
Voorziening Afval	120	90	90	90
6. Leefomgeving en mobiliteit	**120**	**90**	**90**	**90**
Voorziening Riolering	120	90	90	90
Totaal	**240**	**180**	**180**	**180**

Investeringsplan

Programma	Product	Inv 2027	Inv 2028	Inv 2029	Inv 2030
2. Wonen en voorzieningen	201. Sociale samenhang door passende voorzieningen	60	52	76	194
	202. De beste onderwijskansen voor alle Kapelse kinderen	2.500	2.060	5.000	-
	204. Cultureel erfgoed	-	30	-	64
Totaal 2. Wonen en voorzieningen		**2.560**	**2.142**	**5.076**	**258**
3. Sociaal Domein	303. Ondersteunen kwetsbare inwoners	50	50	50	50
Totaal 3. Sociaal Domein		**50**	**50**	**50**	**50**
4. Economische versnelling en toerisme	402. Toerisme en recreatie	800	-	-	-
Totaal 4. Economische versnelling en toerisme		**800**	**-**	**-**	**-**

6. Leefomgeving en mobiliteit	601. Leefomgeving	2.282	1.438	3.013	139
	604. Mobiliteit	75	-	-	-
	606. Riolering	978	1.043	998	542
	607. Begraafplaatsen	218	42	486	-
Totaal 6. Leefomgeving en mobiliteit		**3.553**	**2.524**	**4.497**	**681**
91. Overhead	9102. Huisvesting gemeentehuis	237	-	67	-
Totaal 91. Overhead		**237**	**-**	**67**	**-**
Totale investeringen		**7.200**	**4.716**	**9.690**	**989**

Bedragen x € 1.000

De kapitaallasten (afschrijvingen en rente) zijn opgenomen in de meerjarenraming.

Geprognotiseerde Balans

Geprognotiseerde Balans

Activa	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
(im) Materiële vaste activa	71.084	95.851	99.421	108.505	109.199	109.199
Financiële vaste activa	1.404	1.610	1.610	1.610	1.610	1.610
Financiële vaste activa: Leningen	4.927	4.927	4.927	4.927	4.927	4.927
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Totaal Vaste Activa	**77.415**	**102.388**	**105.958**	**115.042**	**115.736**	**115.736**
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	5.089	2.234	3.713	4.034	3.305	3.305
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	0	0	0	0	0	0

Uitzettingen <1 jaar	12.536	5.997	5.997	5.997	5.997	5.997
Liquide middelen	32	32	32	32	32	32
Overlopende activa	2.113	2.113	2.113	2.113	2.113	2.113
Totaal Vlottende Activa	**19.770**	**10.376**	**11.855**	**12.176**	**11.447**	**11.447**
Totaal Activa	**97.185**	**112.763**	**117.813**	**127.218**	**127.183**	**127.183**
Passiva	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2028**	**31-12-2029**	**31-12-2030**
Eigen vermogen - Algemene reserve	9.414	11.106	12.027	12.361	12.695	13.029
Eigen vermogen - Bestemmingsreserve	28.842	27.712	26.085	26.067	24.879	24.165
Nog te bestemmen resultaat	3.747	40	58	-598	-665	-495
Voorzieningen	3.781	3.607	2.126	1.912	1.843	1.646
Vaste schuld	39.524	37.314	39.104	41.774	42.464	43.004
Totaal Vaste Passiva	**85.308**	**79.778**	**80.120**	**81.516**	**81.216**	**81.349**

Vlottende schuld	5.694	5.694	5.694	5.694	5.694	5.694
Overlopende passiva	6.183	27.291	31.998	40.008	40.273	40.140
Totaal Vlottende Passiva	**11.877**	**32.985**	**37.692**	**45.702**	**45.967**	**45.834**
Totaal Passiva	**97.185**	**112.763**	**117.813**	**127.218**	**127.183**	**127.183**

Bijgaande prognose balans is nog onder voorbehoud van eventuele wijzigingen na eindcontrole.

Incidentele baten en lasten

Baten en lasten (x € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
1 Bestuur en veiligheid				
Lasten				
Exploitatiekosten opvang Oekraïners	1.669			
Opleiding medewerkers burgerzaken	25			
Storting pensioenpremie wethouders i.v.m. overgang naar ABP	1.295			

Organisatie VZG-dag	25				
Aanpassing account Khonraad	2				
Baten					
SPUK opvang Oekraïners	1.700				
Vrijval voorziening APPA i.v.m. overgang naar ABP	1.295				
2 Wonen en voorzieningen					
Lasten					
Implementatie wet regie volkshuisvesting	40				
Logopedische screening kleuters (uit reserve Preventie Sociaal Domein)	6	6	6	6	
Subsidie schoolbegeleiding - afbouwing	26				
3 Sociaal Domein					
Lasten					

Overige kosten SPUK AZWA	96	127	152	
Samenwerkingsovereenkomst ervaringsdeskundigheid Hersteltalent	5			
Uitbreiding zorgcoördinator mensenhandel	4			
Lokale Inclusie Agenda	17	6		
Voortzetten JOIN US	21	21		
Meerkosten nieuwe GR Sociaal Domein	50			
Tejo-huis afbouw	5			
Vervolg pilot Wijk GGD-er	45	45	45	45
Baten				
SPUK AZWA	142	171	198	
Onttrekking reserve Preventie Sociaal Domein	27	27	6	6

4 Economische versnelling en toerisme

Economisch uitvoeringsprogramma Detailhandelsvisie	20
Economisch ruimtelijk programma	45
Onderzoek naar nieuw bedrijventerrein Wemeldinge	30
Vervolgonderzoek en subsidiemogelijkheden Boulevardvisie	28

Meerjarenbegroting

Lasten				
Bestuur en veiligheid	4.545	3.075	3.221	3.299
Wonen en voorzieningen	7.868	12.365	9.735	12.099
Sociaal Domein	19.546	19.524	19.548	19.628
Economische versnelling en toerisme	639	468	416	424
Klimaat, energie en milieu	2.279	2.207	2.182	2.210
Leefomgeving en mobiliteit	8.054	8.389	8.658	8.955
Middelen	726	820	946	1.016
Overhead	5.933	6.671	7.363	8.171

Vennootschapsbelasting	91	0	0	0
Totale lasten	**49.680**	**53.519**	**52.069**	**55.800**
Baten				
Bestuur en veiligheid	-2.132	-320	-320	-320
Wonen en voorzieningen	-5.477	-9.536	-6.867	-8.891
Sociaal Domein	-3.227	-2.695	-2.902	-2.907
Economische versnelling en toerisme	-337	-65	-4	-4
Klimaat, energie en milieu	-1.802	-1.800	-1.792	-1.795
Leefomgeving en mobiliteit	-3.333	-3.418	-3.499	-3.601
Middelen	-34.191	-34.873	-35.647	-36.840
Overhead	-254	-257	-262	-267

Totale baten		**-50.752**	**-52.963**	**-51.293**	**-54.625**
Mutatie reserves lasten					
Overhead		1.692	1.068	334	334
Totale lasten reserves		**1.692**	**1.068**	**334**	**334**
Mutatie reserves baten					
Wonen en voorzieningen		-410	-667	-667	-667
Economische versnelling en toerisme	-2	-34	-34	-34	
Klimaat, energie en milieu	-4	-4	-4	-4	
Leefomgeving en mobiliteit	-135	-75	-75	-75	
Overhead	-5	-845	-5	-5	
Vennootschapsbelasting	-91	0	0	0	

Totale baten reserves	**-647**	**-1.624**	**-785**	**-785**
Totaal	**-27**	**0**	**325**	**725**

Programma Bestuur en veiligheid

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	2028	2029	2030	Financiën	STR/ INC
	Inspanning							
	We stellen een toekomstvisie Kapelle 2050 op.		Besluiten	X			Binnen budget	INC

Wat gaat het kosten?

Bestuur en veiligheid	2027	2028	2029
Sterk bestuur	1.160	1.252	1.291
Dienstverlening	51	51	51
Digitalisering en datagedreven werken	31	31	31

Bestuur en veiligheid	2027	2028	2029
Veiligheid	1.118	1.159	1.181
Burger- en overheidsparticipatie	8	8	8
Regionale samenwerking	241	241	241
Burgerzaken	466	480	496
Lasten	**3.075**	**3.221**	**3.299**
Veiligheid	0	0	0
Burgerzaken	-320	-320	-320
Baten	**-320**	**-320**	**-320**
Totaal	**2.754**	**2.901**	**2.978**

Programma Wonen en voorzieningen

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	2028	2029	2030	Financiën	STR/ INC

	We geven uitvoering aan de routekaart vastgoed uit de paragraaf 'Onderhoud Kapitaalgoederen' voor onze onderwijshuisvesting.		Besluiten			X	Binnen budget	

Wat gaat het kosten?

Wonen en voorzieningen	2027	2028	2029
Sociale samenhang door passende voorzieningen	2.617	2.663	2.673
De beste onderwijskansen voor alle Kapelse kinderen	1.832	1.837	2.149
Wonen voor iedereen	129	149	166
Cultureel erfgoed	125	123	124
Accommodaties	66	66	66
GREX - woningbouw	7.597	4.897	6.922
Lasten	**12.365**	**9.735**	**12.099**
Sociale samenhang door passende voorzieningen	-1.066	-1.096	-1.096

Wonen en voorzieningen	2027	2028	2029
De beste onderwijskansen voor alle Kapelse kinderen	-422	-422	-422
Wonen voor iedereen	-362	-362	-362
Cultureel erfgoed	-1	-1	-1
Accommodaties	-88	-88	-88
GREX - woningbouw	-7.597	-4.897	-6.922
Mutatie reserves	-667	-667	-667
Baten	**-10.203**	**-7.533**	**-9.558**
Totaal	**2.163**	**2.202**	**2.541**

Programma Sociaal Domein

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	2028	2029	2030	Financiën	STR/ INC
	De inkomens- en vermogensafhankelijke eigen		Informeren	X	X	X	Gemeenten ontvangen minder middelen uit het	STR

	bijdrage Wmo 2015 wordt ingevoerd en het abonnementstarief Wmo 2015 wordt afgeschaft.						gemeentefonds en meer uit eigen bijdragen.	
	Huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo 2015 wordt geschrapt met ingang van 1 januari 2029.		Informeren		X	X	Gemeenten ontvangen minder middelen uit het gemeentefonds	STR
	We evalueren het huidige jongerenwerk.		Informeren	X			Binnen budget	INC
	We stellen een Regiovisie huiselijk geweld vast.		Besluiten	X			Nog onbekend wat dit betekent aan capaciteit en financiën.	STR
3.17	Lokale inclusieagenda		Informeren	X			17k	INC

Nr.	Taakstelling	Toelichting	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029	Bedrag 2030
3.25	Eigen bijdrage	Eigen bijdrage Jeugdhulp (lokale inschatting meer inkomsten).	-	€ 50.000,-	€ 50.000,-	€ 50.000,-

Nr.	Taakstelling	Toelichting	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029	Bedrag 2030
3.26	Trajectduur	Sturen op trajectduur Jeugdhulp (advies VNG n.a.v. rapport deskundigencommissie van Ark 2025).	-	€ 41.000,-	€ 42.000,-	€ 42.000,-
	Wmo	Stelpost Wmo huishoudelijke hulp i.v.m. wachtlijsten	€ 100.000,-	€ 200.000,-	€ 200.000,-	€ 200.000,-
	Wmo	Stelpost Afschaffing huishoudelijke hulp (i.v.m. uitname uit de Algemene Uitkering gemeentefonds)	-	-	€ 593.000.-	€ 602.000,-
			€ 100.000	**€ 448.000**	**€ 1.047.000**	**€ 1.056.000**

Wat gaat het kosten?

Sociaal Domein	2027	2028	2029
Positieve gezondheid	2.576	2.616	2.661
Inclusieve samenleving	804	819	841
Ondersteunen kwetsbare inwoners	16.144	16.113	16.126
Lasten	**19.524**	**19.548**	**19.628**

Sociaal Domein	2027	2028	2029
Positieve gezondheid	-88	-88	-88
Inclusieve samenleving	-50	-50	-50
Ondersteunen kwetsbare inwoners	-2.557	-2.764	-2.769
Baten	**-2.695**	**-2.902**	**-2.907**
Totaal	**16.830**	**16.646**	**16.722**

Programma Economische versnelling en toerisme

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	2028	2029	2030	Financiën	STR/ INC
4.04	We stellen een economisch ruimtelijk programma op dat een richtinggevend kader voor de economische opgaven en ruimtelijke-economische keuzes biedt. Dit vormt de basis voor verdere uitwerking in de planvorming en het nieuwe omgevingsplan.	Ondernemers, inwoners	Informeren	*X*			€ 45.000	INC

4.07	We ontwikkelen plannen voor een nieuw bedrijventerrein in Wemeldinge	Ondernemers, provincie Zeeland en Bevelandse gemeenten	Besluiten	*X*			€ 30.000	INC

Wat gaat het kosten?

Economische versnelling en toerisme	2027	2028	2029
Economische versnelling	137	140	141
Toerisme en recreatie	270	276	282
GREX - bedrijfsterrein	61	0	0
Lasten	**468**	**416**	**424**
Toerisme en recreatie	-4	-4	-4
GREX - bedrijfsterrein	-61	0	0
Mutatie reserves	-34	-34	-34
Baten	**-99**	**-38**	**-38**

Economische versnelling en toerisme	2027	2028	2029
Totaal	**369**	**378**	**385**

Programma Klimaat, energie en milieu

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	2028	2029	2030	Financiën	STR/ INC
5.19	We realiseren een stelpost op de gelden CDOKE.		Informeren	X	X	X	€ 494.000 via Gemeentefonds	STR

Wat gaat het kosten?

Klimaat, energie en milieu	2027	2028	2029
Natuur en biodiversiteit	17	17	17
Afvalstoffenheffing	1.548	1.541	1.542
Circulaire gemeente	494	515	540
Elektriciteit	6	6	6
Duurzame mobiliteit	2	2	2

Klimaat, energie en milieu	2027	2028	2029
Verduurzaming eigen organisatie	3	3	3
Klimaatbestendige leefomgeving	5	5	5
Warmte in gebouwde omgeving	92	94	96
Waterstof	40	0	0
Lasten	**2.207**	**2.182**	**2.210**
Afvalstoffenheffing	-1.797	-1.789	-1.792
Warmte in gebouwde omgeving	-3	-3	-3
Mutatie reserves	-4	-4	-4
Baten	**-1.803**	**-1.796**	**-1.799**
Totaal	**404**	**386**	**411**

Programma Leefomgeving en mobiliteit

Wat gaat het kosten?

Leefomgeving en mobiliteit	2027	2028	2029
Leefomgeving	2.932	3.006	3.131
Leefomgeving - Natuur en biodiversiteit	985	1.004	1.023
Leefomgeving - Klimaatbestendige leefomgeving	0	0	0
Mobiliteit	105	105	105
Omgevingsrecht	2.230	2.306	2.388
Riolering	1.824	1.897	1.960
Begraafplaatsen	312	339	347
Lasten	**8.389**	**8.658**	**8.955**
Leefomgeving	-203	-203	-203
Leefomgeving - Natuur en biodiversiteit	-20	-20	-20
Mobiliteit	0	0	0

Leefomgeving en mobiliteit	2027	2028	2029
Omgevingsrecht	-846	-846	-846
Riolering	-2.031	-2.105	-2.182
Begraafplaatsen	-318	-325	-350
Mutatie reserves	-75	-75	-75
Baten	**-3.493**	**-3.574**	**-3.676**
Totaal	**4.896**	**5.083**	**5.279**

Overzicht middelen

Nr.	Inspanningen	Stakeholders	Betrokkenheid gemeenteraad	2028	2029	2030	Financiën	STR/ INC

Nr.	Taakstelling	Toelichting	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedr
	Stelpost	Herverdeling gemeentefonds	€ 0	€ 0	€ 200

Wat gaat het kosten?

Middelen	2027	2028	2029
Algemene dekkingsmiddelen			
Belastingen en heffingen	120	131	137
Geldmiddelen	700	815	879
Lasten	**820**	**946**	**1.016**
Belastingen en heffingen	-4.197	-4.362	-4.512
Geldmiddelen	-2.968	-2.352	-2.434
Algemene uitkering	-27.707	-28.933	-29.894

Middelen	2027	2028	2029
Baten	**-34.873**	**-35.647**	**-36.840**
Saldo alg. dekkingsmiddelen	**-34.053**	**-34.701**	**-35.824**
Overhead			
Kosten organisatie	4.282	5.019	5.831
Huisvesting gemeentehuis	473	448	444
ICT	89	69	69
P&O	128	128	128
Voorlichting en communicatie	35	35	35
Juridische zaken	35	35	35
Ondernemingsraad	6	6	6
GR de Bevelanden (excl. WIZ)	1.623	1.623	1.623

Middelen	2027	2028	2029
Mutatie reserves	1.068	334	334
Lasten	**7.739**	**7.697**	**8.505**
Kosten organisatie	-243	-248	-254
Huisvesting gemeentehuis	-1	-1	-1
Juridische zaken	-13	-13	-13
Mutatie reserves	-845	-5	-5
Baten	**-1.102**	**-267**	**-272**
Saldo overhead	**6.637**	**7.430**	**8.232**
Vennootschapsbelasting			
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Lasten	**0**	**0**	**0**

Middelen	2027	2028	2029
Mutatie reserves	0	0	0
Baten	**0**	**0**	**0**
Saldo vennootschapsbelasting	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-27.415**	**-27.271**	**-27.592**

Bijlagen

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

De beleidsindicatoren zijn wettelijk voorgeschreven in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten. De nummering en het taakveld is overeenkomstig deze regeling. Door het vervallen van indicatoren ontbreken enkele nummers. De indicator, eenheid, de omschrijving en de bron van de indicator is afkomstig van Waarstaatjegemeente.nl. De vermelde data zijn ontleend uit eigen gegevens, de eigen begroting of afkomstig van Waarstaatjegemeente.nl. De gegevens van dit dataplatform zijn op 29 september 2026 overgenomen. Als er door de bronhouder geen gegevens zijn verstrekt, is dit met een * aangegeven. Er is overigens niet altijd een direct verband met de opgenomen activiteit binnen de programma's.

Taakveld	Indicator	Eenheid	2023	2024	2025	2026
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,7	7,3	7,8	7,4
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,1	6,3	7,0	7,2
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 393	€ 430	€ 428	€ 436
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	11%	9%	8%	11%
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	15 %	14%	13%	12%

Taakveld	Indicator	Eenheid	2023	2024	2025	2026
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	21	14	19	*
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	1,1	1,2	0,4	*
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2,7	2,7	4,2	*
1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	1,1	1,2	2,3	*
1. Veiligheid	Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde / gezag	per 1.000 inwoners	5,0	2,3	3,8	*
3. Economie	Functiemenging	%	50,7	51,4	52,2	*
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	198,2	202	200,8	*
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	0,0	0,0	0,0	*
4. Onderwijs	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	15	15	5	*
4. Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	%	1,8	1,8	1,9	*

Taakveld	Indicator	Eenheid	2023	2024	2025	2026
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	*	48,2	*	*
6. Sociaal domein	Banen	aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	719,7	743,2	768,9	*
6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	%	1	*	*	*
6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	%	2	2	*	*
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	76,3	76,0	75,8	*
6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	%	1	1	*	*
6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	92,2	99,8	107,6	*
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 j	138,9	152,5	190,6	*
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	Aandeel jongeren tot 18 jaar (%)	16,9	18,2	18	*

Taakveld	Indicator	Eenheid	2023	2024	2025	2026
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	Aandeel jongeren tot 18 jaar (%)	1,2	1,4	1,3	*
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	Aandeel jongeren van 12 tot 23 jaar (%)	*	*	*	*
6. Sociaal domein	Cliënten met maatwerkarrangement WMO	per 10.000 inwoners	760	770	820	*
7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	109	112	*	*
8. Vhrosv	WOZ-waarde – Woningen totaal	x €1.000	331	351	370	400
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	1,1	4	*	*
8. Vhrosv	Demografische druk	%	83,9	84,6	85,4	85,5
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€	759	770	798	817
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	883	894	926	949

Begroting per taakveld

Keuzes in beeld

Waar kiezen we wel voor?

In de afweging tussen de verschillende inspanningen en ombuigmogelijkheden zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- **We kijken kritisch naar efficiëntie en kostenbeheersing. We benutten tijdelijk financiële mogelijkheden.** In sommige gevallen begroten we strakker dan in eerdere jaren en houden de incidentele middelen die we ontvangen achter de hand voor 2028 en verder.
- **We zijn een betrouwbare partner in samenwerkingen.** We ervaren de meerwaarde van sterke, structurele bestuurlijke- en organisatorische samenwerkingen in Zeeland en op de Bevelanden. We zijn een betrouwbare partner in deze samenwerkingen en komen onze afspraken na.
- **We blijven investeren in het aantrekkelijk houden van de kernen. We houden voorzieningen in stand.** We vermijden grote zichtbare ingrepen. We voorkomen definitieve bezuinigingen waar we later spijt van krijgen.
- **We beschermen de meest kwetsbare inwoners.** We kiezen er voor bezuinigingen zo min mogelijk ten koste te laten gaan van de meest kwetsbare inwoners, zoals minima, kinderen en mensen met een zorgbehoefte.
- **We blijven investeren in preventie. We ontzien het verenigingsleven.** In de afgelopen jaren is hard gewerkt om met LINK een belangrijke infrastructuur voor onder andere preventie neer te zetten. Daar blijven we op investeren. Het verenigingsleven is ontzettend belangrijk voor de gemeenschapszin in onze gemeente. We kiezen er voor hier niet op te bezuinigen.
- **We beperken de lastenverhoging voor onze inwoners.** We verhogen de gemiddelde woonlasten met het inflatiepercentage van 2,7%. Zo houden we de kostenstijging voor onze inwoners beperkt.

Aanvullend op de teksten in het boekwerk kiezen we voor de volgende ombuigingen:

Programma	Inspanning/ombuiging	Afweging
3. Sociaal Domein	We begroten de Wmo huishoudelijke hulp lager.	Inwoners die door ziekte, ouderdom of een beperking het huishouden niet meer zelf kunnen doen, kunnen via de Wmo huishoudelijke ondersteuning aanvragen. De laatste twee jaar is de bevoorschotting omlaag bijgesteld in verband met het niet kunnen leveren van hulp. Dit komt met name door de enorme toestroom van aanvragen en het tekort aan personeel, waardoor wachtlijsten vastlopen. Wanneer de wachtlijsten worden ingelopen, bestaat de kans dat de kosten alsnog richting de gemeente komen. Dit wordt opgenomen in de risicoparagraaf.
3. Sociaal Domein	We begroten de kosten Jeugdzorg Plus (gesloten jeugdzorg) lager.	De af- en ombouw van Jeugdzorg Plus is een landelijk traject om gesloten jeugdhulp volledig af te bouwen en te vervangen door kleinschalige, open alternatieven en ambulante zorg. Als gemeente zetten we in op het ontwikkelen van deze alternatieven. De prognose voor de gemeente Kapelle is dat de kosten voor Jeugdzorg Plus lager uitvallen.
5. Klimaat, energie en milieu	We verlagen het werkbudget voor de bouwsteen Elektriciteit.	Het werkbudget is meerdere jaren niet volledig besteed. Indien nodig zoeken we financiële dekking binnen het programma.
5. Klimaat, energie en milieu	We verlagen het werkbudget voor de bouwsteen Mobiliteit.	Het werkbudget is meerdere jaren niet volledig besteed. Indien nodig zoeken we financiële dekking binnen het programma.
91. Overhead	Door voortschrijdend inzicht in de toekomstige projecten van het deelnemersoverleg is er minder structureel budget nodig.	De benodigdheden vanuit het samenwerkingsverband zijn steeds eerder inzichtelijk. Daardoor kunnen we reëler begroten en is minder structureel budget nodig.

91. Overhead	De daadwerkelijke kosten voor de uitvoering van E-herkenning zijn lager dan vooraf ingeschat.	In de voorgaande jaren zijn minder kosten gemaakt dan vooraf begroot. Daarom stellen we het budget voor E-herkenning naar beneden bij.
91. Overhead	De abonnementskosten voor het Woo-platform worden meegenomen in de begroting 2028 van GR de Bevelanden.	De Wet open overheid (Woo) verplicht overheidsorganisatie om informatie actief te publiceren via een centraal platform. Als gemeente hebben we alleen in het eerste jaar kosten aan de implementatie van het Woo-platform. Hiervoor zijn extra middelen gevraagd in de begroting 2027. De abonnementskosten volgen in de begroting van GR de Bevelanden.
91. Overhead	We schaffen geen Information Security Management System tool aan voor onze informatiebeveiliging, maar we gebruiken een tool die we al hebben.	Uit onderzoek blijkt dat het werk ook gedaan kan worden met een tool die we al beschikbaar hebben binnen onze organisatie.

Waar kiezen we niet voor?

Bij het samenstellen van de begroting hebben we verschillende bezuinigingsopties overwogen. Hiervoor hanteren we een aantal uitgangspunten. We vinden het belangrijk een betrouwbare partner te zijn in onze samenwerkingen. In plaats van abrupt te stoppen met samenwerkingen, gaan we liever in gesprek met onze partners waar het in de toekomst anders kan. We kiezen ervoor onze meest kwetsbare inwoners buiten schot te houden door niet te bezuinigingen op activiteiten en ondersteuning voor bijvoorbeeld minima. Zo kan ook in de toekomst iedereen in onze gemeente mee blijven doen. We blijven inzetten op preventie, om kosten op de langere termijn te voorkomen. Daarnaast houden we onze kernen aantrekkelijk en leefbaar door heel zichtbare ingrepen in onze leefomgeving te voorkomen. Maar ook door te blijven investeren in voorzieningen als bijvoorbeeld onze scholen.

Daarom kiezen we juist niet voor de volgende inspanningen of ombuigingen:

Programma	Inspanning/ombuiging	Afweging
1. Bestuur en veiligheid	Stoppen met het participatieplatform Kapelle ParticiPEERt.	Het platform is een goed medium in het kader van participatie. We hebben de afgelopen jaren regelmatig het platform ingezet om inwoners, ondernemers en belanghebbenden te betrekken in beleids- en uitvoeringsplannen. We waarderen dit platform en blijven op deze manier inzetten op het contact met de samenleving.
1. Bestuur en veiligheid	Versoberen van de Franse Herdenking.	Vanwege een lopende motie van uw raad voeren we nu geen bezuinigingen door op de organisatie van de Franse Herdenking.
1. Bestuur en veiligheid	Stoppen met bestuurlijke samenwerkingen.	Als kleine gemeente werken we in verschillende gremia (bestuurlijk) samen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het OZO, Bestuurlijk Platform de Bevelanden en de K80. Het stoppen met deze samenwerkingen levert ons te weinig op ten opzichte van wat het ons bestuurlijk oplevert. We vinden het daarbij belangrijk om een betrouwbare partner te zijn.
1. Bestuur en veiligheid	Stoppen met contributies en bijdragen op het gebied van veiligheid.	Organisaties als Buurtbemiddeling, het RIEC en het Zorg- en Veiligheidshuis nemen voor ons verschillende taken uit handen. Het is mogelijk om deze stop te zetten, maar dit betekent ook dat we deze taken dan zelf moeten uitvoeren. De verwachting is dat dit veel meer kosten met zich meebrengt. We vinden het belangrijk om een betrouwbare partner te zijn in deze Zeeuwse samenwerkingen.
1. Bestuur en veiligheid	Stoppen met de inhuur van toezichthouders en handhavers.	Op piekmomenten zoals de zomermaanden op het strandje in Wemeldinge, tijdens Oud en Nieuw en tijdens evenementen zetten we op dit moment extra BOA capaciteit in. Voor extra capaciteit in de zomermaanden op het strandje in Wemeldinge worden extra middelen gevraagd in de begroting 2027. We vinden het belangrijk om ook bij overlast te kunnen handelen indien nodig.

2. Wonen en voorzieningen	Afstoten van de dorpshuizen.	Het beëindigen van de contracten met de uitbaters van de dorpshuizen de Vroone, de Wemel en Dorpshuis Schore zodat deze panden verkocht of verhuurd kunnen worden aan een private partij, hebben we niet onderzocht. Dorpshuizen hebben daarvoor een te belangrijke functie in onze kernen.
2. Wonen en voorzieningen	Het verhogen van de kosten voor het huren van gemeentelijk vastgoed.	Het gaat hierbij met name om de verhuur van vastgoed met een maatschappelijke functie. Daarbij hebben we met de meeste huurders een subsidierelatie.
3. Sociaal Domein	Het niet uitvoeren van wettelijke taken.	Nederland kent vier stelselwetten die bepalen hoe het zorgstelsel werkt: de Zorgverzekeringswet (Zvw), de Wet langdurige zorg (Wlz), de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet. Gemeenten voeren de Wmo en de Jeugdwet uit. Ook voeren gemeenten de Participatiewet uit en zijn gemeenten er verantwoordelijk voor dat GGD'en de Wet publieke gezondheid (Wpg) kunnen uitvoeren. Daarnaast zijn er diverse aanpalende wetten zoals de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, de Wet verplichte ggz (Wvggz), de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) en de Wet inburgering 2021 waarin gemeenten verantwoordelijkheden hebben. De uitvoering van deze wetten laten we buiten beschouwing.
3. Sociaal Domein	Verenigingsleven en taken met zeer veel impact op onze kwetsbaarste inwoners.	De structurele welzijnssubsidies aan onze lokale verenigingen zijn buiten beschouwing gelaten. Daarnaast zijn er wettelijk gezien een aantal ombuigingen mogelijk met grote tot zeer grote impact op onze meest kwetsbare inwoners en/of op onze mogelijkheden onze taken adequaat uit te voeren. Bijvoorbeeld stoppen met het Jeugdfonds sport en cultuur en het niet meer inschakelen van tolken ter ondersteuning van trajecten geïndiceerde jeugdhulp, maatschappelijk werk en re-integratie.

3. Sociaal Domein	Het opheffen van de Stichting Kapelle Cultureel.	Cultuur heeft de kracht om mensen samen te brengen. Daarbij is cultuur voor veel mensen een manier van ontspanning en zingeving. We waarderen de inzet van onze vrijwilligers.
3. Sociaal Domein	Stoppen met de kindergemeenteraad.	De kindergemeenteraad is, evenals de kinderburgemeester en Democracity, een mooie manier om basisschoolleerlingen kennis te laten maken met (het werk van) de gemeente en de lokale democratie. Wel voeren we in 2027 samen met de scholen een evaluatie uit naar hoe dit wordt ervaren.
3. Sociaal Domein	Stoppen met het bekostigen van AED's.	AED's zijn in ernstige situaties van levensbelang. Daarom vinden we het belangrijk hierin te blijven investeren.
3. Sociaal Domein	Het lager begroten van het werkbudget van preventieactiviteiten en minder maatschappelijke activiteiten.	We zetten als gemeente bewust in op algemene voorzieningen om de zorg betaalbaar en toekomstbestendig te houden. Ook zien we dat veel (maar niet uitsluitend) minima gebruik maken van naschoolse- en vakantieactiviteiten. We vinden het belangrijk dat deze groep kan blijven deelnemen aan onze samenleving.
3. Sociaal Domein	Schrappen van de extra lokale inzet van de GGD in de vorm van de 18 maanden huisbezoeken.	Het 18 maanden huisbezoek is een flexibel contactmoment tussen de GGD en het gezin om vooruit te kijken naar de peutertijd. Tijdens deze huisbezoeken kan problematiek in een thuissituatie eerder gesignaleerd worden dan bij een bezoek aan het consultatiebureau. Op dit moment is onvoldoende duidelijk wat deze inzet oplevert. Hierover voeren we het gesprek met de GGD.
4. Economische versnelling en toerisme	Bijdragen aan regionale samenwerkingen.	De samenwerkingen met Stichting Landschapsbeheer Zeeland, Zeeland en Partners, Impuls Zeeland en Zeeland in stroomversnelling zijn contractueel vastgelegd voor meerdere jaren.

4. Economische versnelling en toerisme	Verhogen van de toeristenbelasting.	Tijdens de behandeling van de begroting 2026 is afgesproken dat de toeristenbelasting vanaf 2026 verhoogd wordt naar € 2,00 p/p nacht. Tegelijkertijd is afgesproken steeds twee jaar vooruit te kijken, zodat ondernemers op tijd op de hoogte zijn van eventuele aanpassing van de toeristenbelasting. We houden de toeristenbelasting in 2027 op € 2,00 p/p nacht. Dit past binnen de benchmark met de gemeenten in Zeeland. We vinden dit nog steeds passen bij de investeringen zoals deze worden gedaan op het gebied van recreatie en toerisme.
5. Klimaat, energie en milieu	Bijdragen aan regionale samenwerkingen	Dit zijn binnen dit programma de Regionale Energie Strategie (RES), de Samenwerking van Zeeuwse gemeenten in de energietransitie, de Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KASZ) en de Zuidwestelijke Delta (ZWD).
6. Leefomgeving en mobiliteit	Het verhogen van de lijkbezorgingsrechten.	Hoewel we de leges in de regel kostendekkend doorberekenen, streven we ernaar de leges voor lijkbezorgingsrechten op 80% te houden. Dit is in lijn met het vastgestelde begraafbeleid.
6. Leefomgeving en mobiliteit	Stoppen of verlagen van de budgetten voor zichtbare werken in de openbare ruimte.	Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de bekostiging van de 'hanging baskets' aan de lantaarnpalen in winkelgebieden, het uitzetten van de fontein aan het Marktplein in Wemeldinge, het verlagen van onderhoudsbudgetten voor (kleine) herbestratingswerkzaamheden en het verwijderen van de afvalbakken langs fietsroutes. Deze zaken zijn heel zichtbaar voor onze inwoners. En kan negatief uitstralen op de samenwerking met onze middenstand.
6. Leefomgeving en mobiliteit	Openbare verlichting.	Openbare verlichting levert een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van de sociale veiligheid, verkeersveiligheid en de leefbaarheid. De huidige openbare verlichting levert volgens de geldende richtlijn de minimale verlichtingssterkte. Minderen in aantal verlichtingspunten levert veiligheidsrisico's op.

6. Leefomgeving en mobiliteit	Riolering.	In de Omgevingswet zijn de drie zorgplichten van de gemeente voor hemelwater, vuilwater en grondwater vastgelegd. De uitgaven worden zoveel mogelijk vanuit de rioolheffing bekostigd. De kostendekkendheid is berekend op 90,2%.
90. Middelen	Het herinvoeren van de hondenbelasting.	Een aantal jaren geleden hebben we als gemeente de hondenbelasting afgeschaft. We willen geen knipperlichtbeleid organiseren.
90. Middelen	Het verhogen van de OZB.	We kiezen ervoor om de gemiddelde woonlasten niet verder te laten stijgen dan de inflatie.
90. Middelen	Het verhogen van de forensenbelasting.	We kiezen ervoor om de gemiddelde woonlasten niet verder te laten stijgen dan de inflatie.
90. Middelen	Precariobelasting op terrassen op gemeentegrond.	De verwachte financiële opbrengst is slecht een paar honderd euro, terwijl dit veel commotie geeft.
90. Middelen	Personele kosten.	We nemen geen maatregelen die leiden tot het beëindigen van arbeidscontracten. Dit geldt zowel voor tijdelijke als vaste contracten. Het behoud van onze medewerkers en hun expertise is essentieel voor de contunuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening.
91.Overhead	Stoppen met de gemeentelijke informatie in de Scheldepost.	De Scheldepost wordt erg gewaardeerd en goed gelezen door onze inwoners. We zien het als een waardevol communicatiemiddel.